

DOME HOTEL

★★★★
NORTH CYPRUS

GEÇMİŞTEN GELECEĞE UZANAN KONFOR VE DOME KONUK SEVERLİĞİ

Mesanya
0533 020 90 97

DENİZE SIFIR BALIK KEYFİ

Dome Hotel

- domehotel
- www.hoteldome.com
- info@hoteldome.com
- Kordonboyu Caddesi
Gime
- (0392) 815 24 54
(0542) 877 59 22

Anchor Restaurant
Dome Hotel Beach

- anchorrestaurant
- Kordonboyu Caddesi
Gime
- (0392) 815 24 55
(0542) 877 59 20

İÇİNDEKİLER

- 03** İzzet VOLKAN
Medya ve siyaset
- 04** Özgül GÜRKUT
Omuzlarımızdaki küfe ağırlaşırken
- 05** Karikatürler
- 08** Süleyman İRVAN
Basın Özgürlüğü Endeksi ve Kuzey Kıbrıs
- 10** Emine D. YİTMEN
Gazeteci - siyasetçi ilişkileri
- 18** Doç. Dr. Yücel VURAL
Kıbrıs'ta basın ve siyaset
- 22** Ali BATURAY
Politikacıya bağımlı medya özgür olamaz
- 24** Pembe PAŞAOĞULLARI
Politikacılar medyaya nasıl bakıyor?
- 34** Christos CHRISTOFIDES
Kıbrıs'ın güneyinde medya ve politika
- 36** Damla SOYALP
Bir propaganda aracı olarak medya
- 40** Sinan DİRLİK
Bab-ı Âli'den plaza gazeteciliğine...
- 42** Yrd. Doç. Dr. Gürdal HÜDAOĞLU
Politik medyadan medyatik politikaya
- 46** Hüseyin ALKAN
İngiltere'de medya ve siyaset
- 48** Hasan KAHEVCİOĞLU
Medyanın gücü... Gücün medyası...
- 52** Bekir AZGIN
Muktedirlerin yazılmasını istemedikleri her şey...
- 54** Hasan ERÇAKICA
Parti gazeteciliği
- 58** Levent ÖZADAM
Siyaset her zaman iyi bir malzemedir!
- 60** Fatma ARPALIKLI
Dünden bugüne gazeteler

- 66** Rahme ÇİFTÇİOĞLU
Şehir sevdalı bir gazeteci: A. TOLGAY
- 72** Mehmet DEMİRCİ
Resmi fotoğrafçılıktan foto muhabirliğine
- 74** Gözde Akben BEKİR
Gazetecilerden politikacı yorumları
- 78** Simge ÇERKEZOĞLU
Kültür Sanat Yazın
- 82** Ergül ERNUR
Kayıt Dışı
- 86** Süleyman İRVAN
Medya Etik Kurulu kararları
- 88** Hasan ÖKSÜZ
Medya ve Teknoloji
- 92** Doğuş Ö. ÇİFTÇİOĞLU
Bizim Mahalle
- 94** Gözde E. KARADENİZ
KTGB'den Haberler

Medya ve siyaset...

İzzet VOLKAN
KTGB Başkanı
izzet.volkan@hotmail.com

Sevgili Meslektaşlarım,

Üç aylık aradan sonra Medya'nın 11. sayısı ile karşınızdayız. Bu sayımızda yoğunluğu nedeniyle yayın kurulu başkanlığını Özgül Gürkut Mutluyakalı'ya devreden Nezire Gürkan'a Medya dergimize bugüne kadarki önemli katkılarından dolayı Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ederim. Bu sayımızdan itibaren Medya'nın fiyatını piyasa koşullarına uygun hale getirmek için 7.5 TL'ye yükseltmek zorunda kaldık.

Medya'nın bu sayısında, 19 Nisan 2015 tarihinde yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde "Medya ve Siyaset" konusunun ele alınması anlamlıdır. Dergimizde, "Medya ve Siyaset" konusunda çok değerli görüş ve makaleler yer almaktadır.

Medya, toplumun her alanına uzanan etkisiyle siyasi alanda da oldukça etkin bir konumda yer almaktadır. Medya ve siyaset kurumları arasında karşılıklı kazanmaya yönelik bir bağımlılık söz konusudur. Bu bağımlılık medya kurumlarının erişim alanlarına giren tüm alanlarda seçim sistemlerinden, oyun kime verileceği konusuna değin karmaşık ilişkilerin doğmasına sebep olur. Bu arada siyasi oluşumlar kendilerine ait medya organları yaratabilir. Bu durum propaganda hakkı bağlamında düşünülerek kabul edilebilir ve görece daha az tehlikelidir. Daha tehlikeli olan medya kurumlarının bir takım çıkarlar doğrultusunda gerçekleri göz ardı etmesi ve gizli olarak yanlış yayın yapmasıdır. Bu durumda medya yöneticileri ve siyasiler arasındaki ilişkiler önem kazanır ve toplumu güdümlenecek konuma gelebilir. Medyanın siyasete olan etkisi sosyal sorumluluk bilincinde eşit

görünürlük ve gerçekleri tarafsız açıklamak olarak görülebilir. Bu yapıya sahip medya kuruluşlarının varlığı sağlıklı toplumların gelişmesi ve huzurlu sosyal hayat için bir gerekliliktir. Medyanın bahsettiğim yapıya kavuşması da ancak alternatif medya kanallarının desteklenmesi ve medya kuruluşlarının ekonomik bağımlılıklarının ortadan kaldırılmasıyla gerçekleştirilebilir.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği olarak, 19 Nisan 2015 tarihinde yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminde yazılı ve görsel basına "tarafsızlık ve eşitlik" ilkesine bağlı kalarak yayın yapması çağrısını da yinelemek isterim.

Medya Yayın Kurulu'nda görev yapan arkadaşlarıma derginin yayınlanması için gösterdikleri gönüllü çaba, fedakarlık ve özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederim.

Medya

Sahibi
K.T. Gazeteciler Birliği

Yayın Kurulu
Özgül Gürkut Mutluyakalı, Zafer Kodan,
Doğuş Özokutan Çiftçioğlu, Damla Soyalp,
Hüseyin Sayıl

İletişim
gazetecilerbirligi@yahoo.com
www.gazetecilerbirligi.com

Adres
Dr. Küçük Bulvarı
Mehmet Ali Akpınar Sok. SOS Çocuk Köyü
yanı
BRTK karşısı / Lefkoşa

Grafik Tasarım
Eren Meral

Reklam
Hasan Ateş

Mesarya
0533 820 00 07 ajans

Özgül Gürkut MUTLUYAKALI
Medya Yayın Kurulu Başkanı
ozgulgurkut@gmail.com

Omuzlarımızdaki küfe ağırlaşırken

Politikacılar gazeteciler için en önemli haber kaynağı... Haber kaynaklarıyla ilişkilere dair gerek iletişim fakültelerinde, gerekse mesleğin pratiğinde hepimizin kulağına küpe olacak sözlerle yetiştik.

Çünkü yapılacak en ufak bir hata, medyanın ve gazetecinin güvenilirliğine gölge düşürmeye yetiyor! Hele de gerek siyasetin, gerekse büyük sermayenin kendi medyasını yarattığı gerçeği karşımızdayken, gazetecilerin omzundaki küfe giderek ağırlaşiyor.

Güçler çatışmasıyla çalkalanan dünyada medya ve siyasetin manzarasına “senle de, sensiz de olmuyor” modu hakim! Hem birbirleri için velinimet, hem de çok hassas bir mecrada yer alıyor gazeteciler ve siyasetçiler...

Pek çok ülkede medyanın ekonomik gerçekleri, iktidarların kendi medyasını ve medya biçimini oluşturmaya zemin hazırlıyor. Bu da yayın ilkelerine bağlılığı, bağımsızlığı, objektifliği ve medyanın işlevlerini sorguluyor.

***

Yayın kurulumuz MEDYA'nın 11. sayısında 19 Nisan'da yapılacak

cumhurbaşkanlığı seçiminin de etkisiyle olacak “medya ve siyaset” ana dosya konusunu belirledi. “Okyanusa dalar gibi” olacağımızı o andan fark etmiştik.

Bu kadar geniş bir konuyu MEDYA'nın 70-80 sayfasına sığdırmak, her kesimin meramını anlatabilmek güç olacaktı. Bu kaygıyla işe koyulduk. Günün sonunda elimizde, sayfaları çevirdikçe karşılaşacağımız çok güzel yazılar birikti.

Konuyu, okudukça herkesin hem kendini, hem ötekileri sorgulayacağı ve daha doğruya adım atacağı umuduyla hem gazeteciler, hem siyasetçiler, hem de akademisyenlerden görüşler alarak irdeledik. Dosyamızda adamızın güneyinde, yanı başımızdaki Türkiye’de ve çok sayıda Kıbrıslı Türk’ün yaşadığı İngiltere’de medya ve siyaset ilişkilerini ele alan makaleler ve karikatürler de bulacaksınız.

Rutin sayfalarımıza “medya ve teknoloji” sayfasını yeniden katarak bu sayımızda sizlerle buluşturuyoruz.

Mesleğin kıdemlileriyle röportajlar, basın dünyasından haberler, medya dünyasından kültür sanata dair üretimler, mesleki anılar, gazetecilerle

kısa röportajlar da yine sayfalarımız arasında.

***

KTGB'nin geçtiğimiz yıl eylül ayında iş başına gelen yeni yönetim döneminin ikinci dergisi niteliği de taşıyan MEDYA 11'e, yayın kurulumuzda bazı değişikliklerle hazırlandık. Dergimize 10 sayı boyunca Yayın Kurulu Başkanı olarak katkıda bulunan Nezire Gürkan, kendi talebiyle bu görevi bıraktı. KTGB Yönetim Kurulu, bu sorumluluğa beni uygun gördü. Bir dönem başkanlığı yanında 3 kez genel sekreterliğini de yürüttüğüm ve meslek hayatımda önemli yeri bulunan KTGB için önemi yanında Kıbrıs Türk basın tarihi için de arşiv nitelikli olduğuna inandığım MEDYA'daki bu yeni görevi, bu sorumluluk bilinciyle kabul ettim.

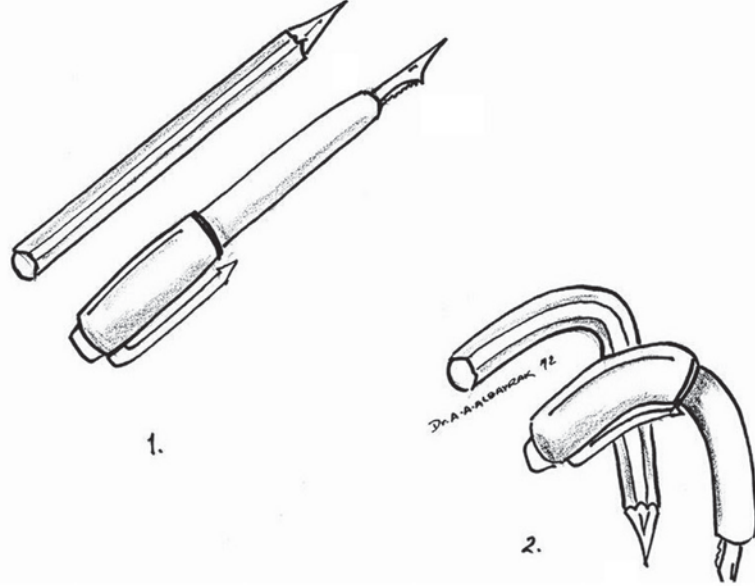
Yayın kurulumuz Damla Soyalp'in katılımıyla güçlenirken, siz meslektaşlarımızdan ve diğer okurlardan daha çok geri dönüşüm alabilmek için de kolları sıvadık. Katkı, görüş, değerlendirme ve eleştirilerinizle daha nitelikli, daha güzel, daha doyurucu dergiler hazırlamak yayın kurulumuzun temel önceliği...

Keyifli ve bilgi dağarcığımızı zenginleştirecek okumalar dileğiyle...

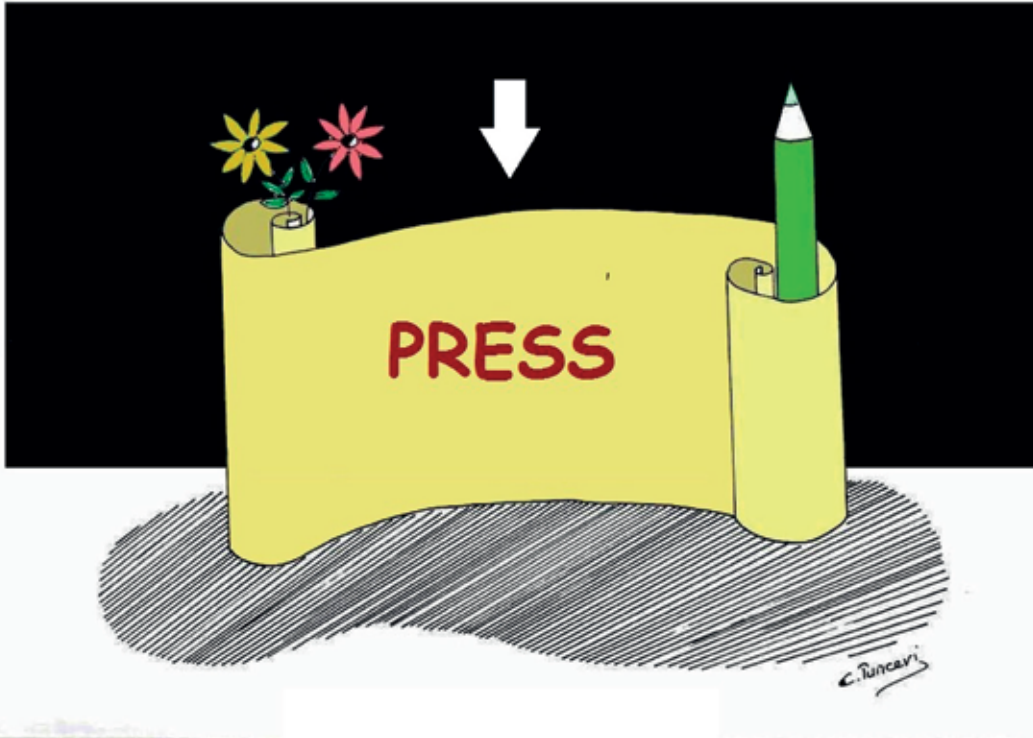

Arif ALBAYRAK

Cemal TUNCERİ

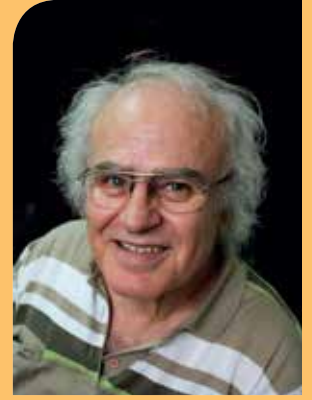
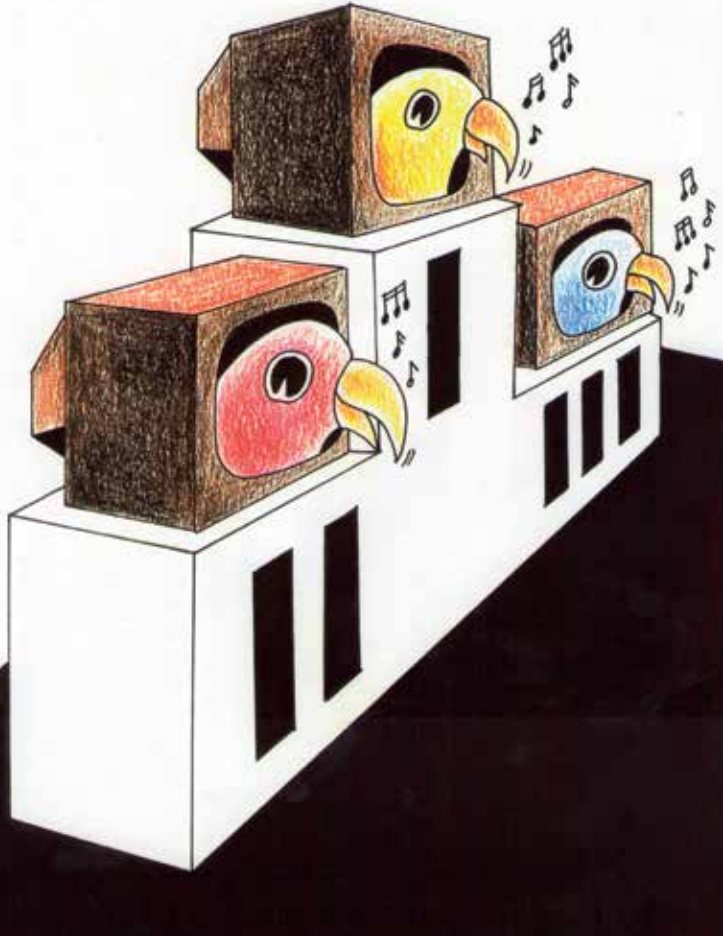

Devran ÖZTUNÇ

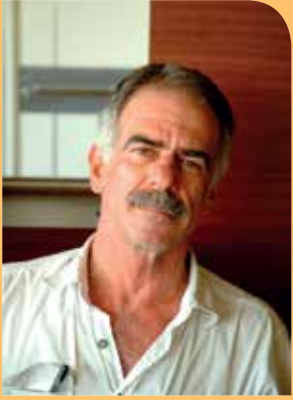
Seçim dönemlerinde medyada çifte standart...
Siyasi partiye göre ayrımcılık...

GÖRDÜĞÜN GİBİ ABÜYÜK PARTİNİN
ADAMLARI EKRANA ANCAK
SİYERLER... MALESEF
SENİ ALAMİYORUZ...

Musa KAYRA

Mustafa TOZAKI

Serkan SÜREK

Prof. Dr. Süleyman İRVAN
suleyman.irvan@gmail.com

Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi ve Kuzey Kıbrıs

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF), her yıl düzenli olarak yayımladığı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi ile ülkeleri sahip oldukları özgürlükler bakımından sıralamaya tabi tutuyor. Endeks'in Kuzey Kıbrıs açısından önemi, "Kuzey Kıbrıs" a sıralamada ayrı bir ülke olarak yer vermesi ve değerlendirmeye tabi tutmasıdır. Kuzey Kıbrıs geçen yıl 83'üncü sıradaydı. Yayımlanan 2015 endeksinde 76'ncı sıraya yükselmiş, yani 7 sıra iyileşmiş görünüyor. 2012'de 102'nci, 2013'te 94'üncü, 2014'te 83'üncü ve 2015'te 76'ncı olan ülkede olumlu yönde bir gidiş gözleniyor. Örgütün anket formunda 87 soru yer alıyor. 7 temel konuda bilgiler derleniyor: Çoğulcu yapı, medya bağımsızlığı, gazetecilik iklimi ve otosansür; yasal düzenlemeler, saydamlık, altyapı ve gazetecilere yönelik saldırılar.

Kuzey Kıbrıs, kayda değer sorunları olan ülkeler arasında

Örgütün, endekse dayalı olarak oluşturduğu özgürlük haritasında ülkelerin 5 kategoriye ayrıldığı görülüyor. En iyi kategori, "iyi koşullara sahip ülkeler" kategorisi. "Gazeteci cenneti" diyebileceğimiz 21 ülke bu kategoride. İlk beş: Finlandiya, Norveç, Danimarka,

Hollanda, İsveç.

"Yeterli koşullara sahip ülkeler" kategorisinde 31 ülke var. Kıbrıs (Güney), İngiltere, ABD, Fransa, İspanya gibi ülkeler bu kategoride.

"Kayda değer sorunları olan ülkeler" kategorisinde Kuzey Kıbrıs'ın dışında Japonya, İtalya, Yunanistan, Brezilya, gibi ülkeler yer alıyor. Bu kategoride 62 ülke bulunuyor.

"Zor koşullara sahip ülkeler" listesinde Türkiye, Hindistan, Pakistan, Rusya, Kazakistan, Rusya, Kolombiya, Meksika gibi 46 ülke var.

"Çok kötü koşullar altındaki ülkeler" listesinde ise Çin, Suudi Arabistan, İran, Kuzey Kore, Küba, Irak, Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan gibi, "gazeteci cehennemi" diyebileceğimiz ülkeler yer alıyor. Bu kategoride 20 ülke bulunuyor.

Sıçrama yapan ülkeler

2015 raporunda en yüksek sıçrama yapan ülke Moğolistan. 34 sıra yükselen Moğolistan, 88. sıradan 54. sıraya sıçramış. 19 sıra atlayan Tonga, 63'ten 44'e çıkmış. Madagaskar 17, Gürcistan 15, Fildişi Sahili 15, Nepal 15, Brezilya 12, Tunus ve Kuzey

Kıbrıs 7 sıra sıçramış.

Düşüşe geçen ülkeler

Rapora göre en sert düşüş Andorra'da. Bu ülke 5'incilikten 32'nciliğe gerilemiş. Doğu Timor 26, Kongo 25, İtalya 24, Venezuela 20, Libya 17, İzlanda 7 sıra gerilemiş.

Kuzey Kıbrıs'taki sorunlar

Son dört yılda 26 sıra yükselmesine karşın Kuzey Kıbrıs'ın halen daha kayda değer sorunları olan ülkeler arasında yer almasını bir uyarı olarak görmek ve sorunları giderecek şekilde çaba göstermek gerekiyor. Peki sorunlar neler? Benim gözlemlediğim kadarıyla temel sorunları şu şekilde sıralamak mümkün:

1. Kamu yayın kuruluşu olan BRT ile TAK özerk değildir. Bu kurumlara yapılan müdür atamalarında siyasal iktidarın doğrudan müdahalesi söz konusudur. Bu kurumların yasaları mutlaka değişmeli ve özerk bir yapı oluşturulmalıdır.

2. Yayın Yüksek Kurulu üyelerinin sekizi partilerin gösterdiği adaylardan, 1'i de Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir. Bu yapı da yasayla değişmeli ve siyasal partilerin nüfuzu azaltılmalıdır. Kurulda

medya kuruluşları, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları da temsil edilmelidir.

3. KKTC’de, dünyanın en iyi Basın-İş yasalarından birisi yürürlükte ancak uygulamada sorunlar vardır. Gazetelerde, özel radyolarda ve televizyonlarda iş güvencesi neredeyse yoktur. Patronların medya çalışanlarını işten atmaları için basit gerekçeler yeterli olabilmektedir. Yasayı yaşama geçirecek tedbirler alınmalı, editöryal bağımsızlık kavramı hayal olmaktan çıkmalıdır.

4. Medya kuruluşlarına yapılan devlet yardımlarında saydamlık yoktur. Resmi ilânların ve mali yardımların medya kuruluşlarına hangi kriterlere göre verildiği belli değildir. Medya İlan Kurumu gibi, objektif kriterlere göre çalışacak bir kurul gereklidir.

5. Gazetecilerin resmi bilgilere erişiminde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Yetkililer, gazetecilere bilgi vermede genelde isteksizdir. İyi İdare Yasası’nda yapılacak düzeltme ile, gazetecilerden gelen bilgi taleplerine ivedilikle cevap verileceği hükmü getirilmelidir.

6. Ülkedeki belirli bölgeler “yasaklı bölge” kapsamındadır. Bu bölgelere ilişkin haber yapmak suç olmaktan çıkarılmalıdır.

7. Basın özgürlüğünü güvence altına alan çağdaş bir basın yasası henüz yoktur. İnternet medyasını da içerecek biçimde özgürlükçü bir basın yasasına ihtiyaç vardır. Bu yönde adımlar atılmış, bir komite oluşturulmuştur.

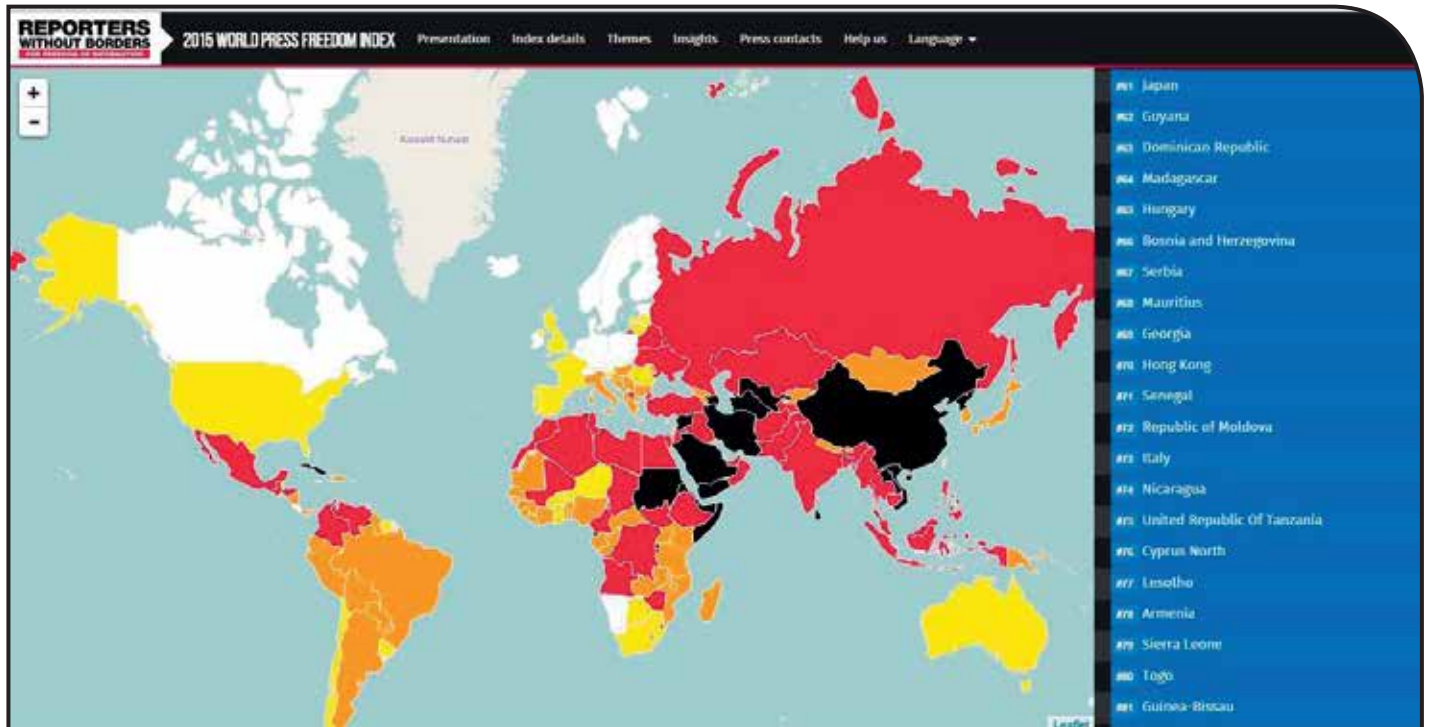
8. Medya içeriği üzerinde ciddi bir reklamcı baskısı vardır. Reklam veren şirketlerin, partilerin, sendikaların, örgütlerin, kendileriyle ilgili eleştirel içerik söz konusu olduğunda, açık ya da örtük biçimde reklam vermeme tehdidinde buldukları bir vakiydir. Bu tür tehditler, gazete ve televizyonların özgür biçimde haber yapmalarını ve dördüncü güç işlevini yerine getirmelerini olumsuz biçimde etkilemektedir.

9. Medyada otosansür uygulanmaktadır. Gazeteciliğin düşmanı olarak görülen otosansüre yaygın bir biçimde başvurulduğu konusunda ciddi kaygılar bulunmaktadır.

10. Sendikalaşma engeli söz konusudur. Özellikle, özel radyo ve televizyonlarla gazetelerde çalışan gazetecilerin büyük bir çoğunluğu sendikal güvenceden yoksundur. Bu sorun da yasalarla ortadan kaldırılabılır, sendikalaşma teşvik edilebilir.

Yukarıda saydığım sorunların bazıları hukuksal sorunlardır ve ortadan kaldırılabilmeleri için yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır. KKTC Cumhuriyet Meclisi’ndeki siyasal partiler arasında basın özgürlüğüne destek vermeyecek hiçbir parti bulunmadığına göre, gelin 2015 yılını “KKTC’de basın özgürlüğü yılı” ilan edelim.

Gazetecilik meslek örgütleri ortak bir çalışma yapsın, daha demokratik bir medya düzenini oluşturmak için hep birlikte çaba gösterelim ve ülkeyi en azından basın özgürlüğü açısından yeterli koşullara sahip olan ülkeler kategorisine çıkaralım. Bu hiç de gerçekleşmeyecek bir hedef değil.

Emine DAVUT YİTMEN
eminedavut@hotmail.com

“Siyasetçi-gazeteci ilişkisinde etik değerler ön planda olmalı”

Ülkemizde siyasetçi-gazeteci ilişkisinin evrensel, etik değerler çerçevesinde yürütülmesinin elzem olduğu görüşü hakim...

Sami ÖZUSLU:
“Siyasetçiye ilgi geçmişteki kadar en zirvede olsa bile, bir siyasetçinin görüşüne eskisi kadar itibar olmadığını da görüyoruz. Kıbrıs Türk medyasına bugün sayfa sayfa bakarsak ya da dakika dakika izlersek siyasetin ne kadar ağırlıklı yer aldığını görürüz. Özellikle devlet televizyonu ve devlet ajansı, siyasetlerin emrine amade yayın kuruluşları gibidir. Siyasal habercilik bizi enerji bakımından tüketiyor”

Fatma KİŞMİR:
“Siyasetlerin talepleriyle medya çalışanlarının talepleri karşılıklı bir arz-talebe dönüşmüştür. ‘Bu ideolojide sonuna kadar yazarım, hatta kaynak göstermeden, herkese çamur da atarım ama yarın bir başka ideolojik temelde, bir başka tarafa bunları yapabilirim’ düşüncesi, son derece yanlış. Patron her zaman ticari düşünür ama sizin etik değerlerinizle ticari düşünce arasında bir denge kurmak gerekiyor”

Hüseyin EKMEKÇİ:
“Bizim medyada, o kadar çok ‘beni satın al’ gönüllüsü oluştu ki siyasetçi de bunu tepe tepe kullanıyor. ‘Bağımsızım’, ‘emir almam’, ‘demokrasi için varım’ gibi kavramlarla yola çıkan gazetelerin, internet sitelerinin seçim dönemlerinde ‘kapatma’ olayına girmelerini hazmedemiyorum. Siyasetçinin girişiminin bir önemi yok, o girişim yapabilir. Gazeteci dik duracak”

Osman KURT: “Şu gazetecinin değeri bu kadardır, bu almır-satılır gibi bir algı oluştu... Bu durum, yaşamımı kazanma biçimine dönüştü. Devlet televizyonunda geçmişte, bizzat haber müdürlerinin montaja girip X siyasetçinin eşinin ne kadar görüldüğü konusunda dakika tuttuğuna şahit olduk. Gazeteciler, önce kendi istikbalini düşünür noktaya geliyor. Siyasetçi gazeteciye istismar etmeyi doğal olarak tercih eder”

Ülkemizde, siyasetçi - gazeteci arasında kurulan ilişkinin temelinde etik değerlerin gözardı edilmemesi büyük önem taşıyor. Gazeteciler, siyasete taraf olabildiği gibi, bu tarafsızlığı işine nasıl yansıttığı anlamlı bir ayrıntı olarak karşımıza çıkıyor.

Siyasilere deyim yerindeyse “göbekten bağlı”, ilişkilerinde belli bir sınır koyamayan gazeteciler konusunda büyük bir rahatsızlık var. Siyasetçi - gazeteci arasındaki ilişki biçimi yayınlardan, eleştirilere kadar belirleyici bir rol oynuyor.

Peki, bu ilişkinin sınırı nerede olmalı? İşte bu hassas dengeyi bulma ve uygulama konusunda iş, aslında kişinin kendinde bitiyor. Yani ilişkilerde bu dengenin tutturulmasından ne kadar uzağa düşülürse, siyasilerin de gazeteciye müdahalesi buna doğru oranda daha çok oluyor.

Siyasetçi - medya ilişkisini SİM TV Genel Yayın Yönetmeni Sami Özuslu, Havadis Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Hüseyin Ekmekçi, Genç TV Haber Müdürü Fatma Kışmır ve BRT Program Yapımcısı ve Editör Osman Kurt’la enine boyuna konuştuk.

MEDYA: Gazeteciler siyasette taraf mı? Nasıl görüyorsunuz?

H.EKMEKÇİ: Gazeteciler düşünen, sorgulayan insanlardır. Kişisel olarak her ne kadar yazılarımıza, haberlerimize yansıtmamaya çalışsak da siyaseten aklımızdan geçenler vardır. Bunu gizlemeye gerek yok. Ancak Kıbrıs Türk basınının içinde bulunduğu genel duruma baktığımızda, maalesef gazeteciler ve gazeteler, siyasete yön veren kurumlardan yavaş yavaş siyasetçilerin yön verdiği kurumlar haline dönüştüler. Sırf bu amaçla medyada bulunanların sayısı bir hayli fazladır. Bu nedenle gazeteler kuruluyor, şekillendiriliyor, yönetim kadroları değiştiriliyor. Bunun

düzelebileceği noktasında çok bir umdum yok. Kamu çalışanı olup gazeteci olmayan, gazetecilik eğitimi almayan bir kesim var. Bu kesimin ekonomik olarak gazetecilikten bir beklentisi yoktur. Hiçbir ekonomik kaygıları olmadan, siyasetçi ile güne uyanıp, güne siyasetçiyle devam ediyorlar, siyasetçilerle köyleri kahvehaneleri geziyorlar. Maalesef günün sonunda o siyasetçilerin görüş ve düşünceleri doğrultusunda yazılarını, özellikle televizyon programlarını yönlendiriyorlar. Bunun önüne geçmek için Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği’nde çalıştığımız dönemde, Medya Etik Kurulu oluşturulmuştu. Ne yazık ki bu kurulun yaptırım gücü yok ve bu alandaki yozlaşmanın önüne geçemiyoruz.

S. ÖZUSLU: Tabii gazeteciler taraftır. Gazetecilerin taraf olması utanılacak değil, savunulacak bir şey. Gazetecinin yorumlarında taraf olması hakkıdır. Gazeteciliğin temel prensibi olan haber ile yorumun ayrılabilmesi prensibini hatırlamak gerekiyor. Yayın organlarının kendilerine özgü bir yayın çizgisi veya tarafı olmasını yadsımamak gerekir. Bizde tarafsızlık ve siyaset-basın ilişkisi konuşulduğunda, geçmişimizdeki Mücadele Basını akla gelir ve bunun Ruhlara

karşı Mücadele Basını olduğunu zannederiz. Halbuki toplum içindeki siyasal güçlerin, dengelerin hatta Türkiye’nin siyasal gücünün buradaki uzantılarının yani zaman zaman askerinin, elçiliğin medyada mevzi tuttuğunu biliyoruz. Kimi zaman bu devletin resmi organları vasıtasıyla yapıldı veya yapılmaktadır. Kimi zaman da özel dediğimiz kuruluşlara bu yapıldı ve yapılıyor. Elbette bütün güç odakları medyayı kullanmak ister. Ülkemizde siyasi parti gazeteciliğini konuşacak ve bir adım geriye gidecek olursak, parti gazeteciliğinin bir ihtiyaçtan doğduğunu söyleyebiliriz. Parti gazeteleri olmasaydı toplum, tek tip görüşle enforme edilecek, tek tip yorumlarla yönlendirilecek ve çoğulcu demokratik yapıya herhangi bir katkısı olamayacaktı. O nedenle geçmişin gereklilikleri sanki bir ayıpmış, yanlışmış gibi lanse edilir. Halbuki değildir. Ancak günümüze baktığımızda, siyasi partilerden öteye, çeşitli sermaye ve başka çıkar gruplarının medyada daha egemen olduğunu, sadece yayın kuruluşlarının değil, kişilerin kontrol altına aldığını söylemek lazım.

O. KURT: Gazetecinin taraf olmasında bir sıkıntı yok. Gazeteci belki de taraf olmalı. Burada gazetecinin neden taraf olduğu önemlidir. Gazetecinin, evrensel

değerlerden yana taraf olması gerekir. Her gazetecinin birey olarak siyasal bir görüşe taraf olmasında bir sakınca yoktur ama burada önemli olan bunu işine nasıl yansıttığıdır. Taraf oluşunu gerek siyaset, gerek ekonomi üzerinde nüfuz oluşturmak isteyen kişilerin nasıl kullanmak istediği önemlidir. Bu durum, tarihsel süreç içerisinde farklı biçimde yansır. Belli egemenlik çevreleri, her zaman için gazetelerin içerisinde sürekli değişken taraflar oluştururlar. Bu sadece gazeteler için değil, tüm medya için geçerlidir. Bunları kendi çıkarları doğrultusunda kullanırlar. Kıbrıs Türk medyasının pratiği, zaman zaman Türkiye'den şekillenir. Türkiye'de 1980 darbesinin ardından yaşanan süreçlere baktığımızda, Özal döneminde net bir şekilde siyasal taraf olup, o siyasal tarafın hiçbir hatasını görmeyen gazeteciler türedi. Bu gazeteciler, o dönemin en çok ses getiren köşe yazarları, genel yayın yönetmenleri oldu. Bu neyi getirdi? İlerleyen süreç içerisinde vatandaş için olan gazetenin aslında vatandaş için olmadığı algılandı. Siyasal reklamcılıkla gazetecilik iç içe geçti. Bu örneği, ne yazık ki bizim siyasetçilerimiz de doğru bir örnek olarak algıladı ve benzerlerini Kıbrıs Türk medyasında gördük. Kıbrıs Türk medyasının geçmişteki temeli de buna uygundu. Gerek mücadele basını, gerek milli basın gibi tanımlanan yapılardan dolayı, bu kez siyasete, siyasetçiye odaklı gazeteciler ve gazeteler türedi. Böylece medya vatandaş nezdindeki inanırlığını hızla yitirmeye başladı. Her dönemde yapılan anketler de bu geri gidişi ortaya koydu. Dünyanın diğer bölgelerinde de gazeteciler taraf değil mi? Gözümüz kulağımız

ada dışında ajanslardadır ama geçen süreç içinde edindiğimiz tecrübeyle BBC'nin hangi haberi, nasıl yansıtaacağını biliyoruz. Sonuç olarak, onlar bizim medyamız üzerinde de bir egemenlik kuruyor. Burada gazetecinin doğru değerlerden yana taraf olması gerekir. Böylece taraf olduğu siyasal yapıya da daha doğru katkısı olur. Ancak bugün aynı kişiler farklı siyasal cephelerin o kadar hızlı tarafları olurlar ki toplum tarafından bir meta gibi algılanıyorlar. 'Şu

gazetecinin değeri bu kadardır, bu alınır, satılır' gibi bir algı oluştu ve bizi tehlikeli noktaya sürüklüyor. Bunun üzerine gidilmesi gerekiyor. Gazetecilerin evrensel değerlerden yana taraf olmasının, topluma faydası olur ama bireysel ya da grupsal çıkarlara taraf olması, hem kendini hem toplumu kötü noktalara taşır.

F. KİŞMİR: Bu ülkede birtakım şeyleri değerlendirirken, biz de bireysel olarak uluslararası

kurallara saygılı olmalıyız. Gönül arzu eder ki medya, her şeyi ile evrensel ve etik değerlere sahip olsun. Ancak, ülkemizde çıkar ve maddiyat üzerine kurulu bir düzen olduğunu düşünüyorum. Tabii ki haber-yorumda bir gazeteci elbette taraf olacaktır. Etik ve evrensel değerler çerçevesinde elbette ki taraf tutacaktır. Haber noktasında ise mutlaka objektif olmak gerekiyor ama zaman zaman ben de bir haberci olarak, ülkemizin içinde bulunduğu durum dolayısıyla toplumsal çıkarların daha ağır bastığı noktaları, belki biraz daha izleyicinin gözüne sokabilmek adına ön plana çıkarıyorum. Orada da mutlaka bir denge yaratarak, o dengeyi korumak zorundasınız. 'Neden bizde olaylar bu kadar çırgından çıktı ve bu noktalara gelindi' diye düşündüğümüzde, bu iş siyasetlerle arz-talep meselesine dönüşmüştür. Yani siyasetlerin talepleriyle medya çalışanlarının talepleri karşılıklı bir arz-talebe dönüşmüştür. Bir de dış basının etkileri vardır. Siz toplumsal anlamda yaşadığınız yerin gailisini çekerek, gelecekle ilgili çocuklarınızın ve geleceğinizin sorumluluğuyla hareket etmek durumundasınız. Ancak dış basının bu ülkede çok fazla olumsuz etkileri oldu. Dış basının görevini yapmak yerine, siyasetlerle çok içli dışlı olduklarını gördük ve görüyoruz. Ayrıca, kamu çalışanıyla özel sektör çalışanı arasındaki saat mevhumundan, sosyal haklardan tutun maddi kazançlara kadar büyük farklar vardır. Bu farkları kapatmak adına her gazeteci veya her medya mensubu kendine göre şekil almış, kendine göre bir yöntem belirlemiştir. Bu yöntemler de sonunda gelip, hep çıkar ve menfaat dengelerine dayanmıştır. Bunun dışında

daha evrensel değerlerle hareket eden çok sayıda meslektaşımız vardır ama genel anlamda bunun şekillenmesini, dış basının etkisi, ülkenin kendi koşulları, maddiyat-çıkarcı ilişkileri ve siyasetle gazetecinin arz - talep buluşması noktasında değerlendiriyorum.

MEDYA: Bir yerde gazeteciler taraf olmalıdır diyorsunuz, diğer tarafta da organik bağı olan gazeteciler olduğu anlaşıyor. Peki, köşe yazarlarında durum ne? Parti yetkili organlarında yer alıp, milletvekili olan yazarlar da bulunuyor. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz?

H. EKMEKÇİ: Gazetecilerin doğrudan, evrensel değerlerden, haklıdan yana taraf olmasında sorun yok. Bir önceki soruda söylediğim eleştiri, yön bulma ve yön gösterme yeteneğini kaybederek, katıksız bir şekilde yanlış olanı savunan, yanlış olandan yana, sırf desteklediği noktaların iktidarda olması adına çarpık ilişki içinde bulunan ve gazeteci olduğunu iddia eden kesimlerdi. Gazeteci elbette taraf olur ve bu taraf oldukları da siyaset ve siyasetçiyle paralel olabilir. Burada bir sıkıntı yoktur. Aslolan neyi, hangi duygularla savunduğudur. Parti yetkili organlarında olup, çok doğru şeyleri savunanlar da vardır. Bu bir tercihtir. Siz bunu yaparsınız, sonucu okura bırakırsınız. Okur destekler, desteklemez bu da bir tercihtir. Oralarda bulunup çok farklı şekilde yön vermeye çalışanlar olduğu gibi hiç bu konularla alakası olmayıp, farklı konularda yazı yazarlar da var. Şunun altını çizmek isterim ki bu konuda tavır ve tarzınızı belirleyen, kendi konumunuzdan ziyade neyi, nasıl yaptığınız, nasıl savunduğunuzdur.

S. ÖZUSLU: Siyasetçilerin köşe yazarlığı konusunda güç elde edebilmek için tarihte medyayı nasıl kullandığına bakmak lazım. Dr. Fazıl Küçük, Halkın Sesi'nin kurucusu

ve yazarıydı. Rauf Denktaş, Nacak gazetesi ve başka gazetelerin içinde yayın yapan isimdi. Özker Özgür, yıllarca köşe yazarlığı yaptı. Ahmet Mithat Berberoğlu'nun da yazıları vardı. Her yerde olduğu gibi basında da bir transformasyon süreci vardır. Dolayısıyla bizde profesyonel köşe yazarlığı ha vardır ha yoktur. Çok ender profesyonel köşe yazarları vardır. Daha çok amatör, siyasetçi veya başka alanlarda uzman olanlar köşe yazarlığı yapar. Bence bugün siyasetçi için köşe yazarlığı yapmak zaman kaybıdır. Kendi görüşlerini aktarabilecek başka mecralar vardır. Amma velakin yine de siyasetçi eli kalem tutarsa ve böyle bir hobisi, isteği varsa da yazmalıdır. Ancak zaman içinde siyasetçiye ilgi geçmişteki kadar en zirvede olsa bile, bir siyasetçinin görüşüne eskisi kadar itibar olmadığını da görüyoruz.

O. KURT: Bu konuda aslında biraz biçim değiştirme sözkonusu. 1980 sonrası Türkiye'si, bu kez kalemlerini piyasaya sürdüler. Yalnız Özal'ı yazan yazarlar vardı ve bu yazarların her yazdığı konu olurdu. Birde baktık ki bizim medyamızda da benzer yazarlar türedi. Türkiye'den çok daha geç türedi. 10 yıllık bir süreç içerisinde tamamen dünya değerleri, ekonomik bakış açıları farklı olan hükümetler iktidara geliyor

ama aynı gazeteci her iki hükümetin sözcüsü gibi yazılar yazıyor veya programlar yapıyor. Tabiri caizse o siyasal yapıya toz kondurmuyor. Bazı gazeteciler için bu durum, yaşamını kazanma biçimine dönüştü. Burada tüm medyayı yargılamak yanlış olur. Bunlar yaşanırken, diğer yandan kendi siyasal görüşü olsa bile bir gazeteci veya köşe yazarı objektif bakıp, eleştirilmesi gerekenleri eleştirebiliyor. Doğru noktalara çekilebilmesi için gerçekçi ve objektif bir şekilde eleştirilerini ortaya koyabilmeliler. Bunu, kendilerine zarar veriliyor gibi algılayan siyasetçiler de her zaman için medyanın veya kişilerin üzerine gitmeyi bir marifet sayıyor. Geçtiğimiz dönemde kesinlikle devlet reklamı almayan medya kurumları vardı. Nedeni siyasal iktidara bakış açıları ve getirdikleri eleştirilerdi. Tüm bunlar bir mücadele sürecidir. Mücadele basınının buna dönüşmesi gerekir.

F. KİŞMİR: Siyasetçilerin elbette görüşlerini aktarmasında hiçbir sakınca görmüyorum. Ancak bugün geldiğimiz noktada ne yaptığını, göreve geldikten sonra veya görevden ayrıldıktan sonra neler söyleyip neler gerçekleştirebildiği, neler yapamadığı, hangi icraatıyla, hangi ideolojide olduğunu herkes yakından

görebiliyor. Bunun için gerek ülkeyle, gerek konuyla, gerekse uzmanlık alanıyla alakalı yazısının ne kadar gerçekçi olup olmadığı okur tarafından görülebiliyor. Aynı şekilde televizyon programlarına çıktığı zaman ve orada ifade edilen görüşlerde söylenenlerin ne kadarının doğru olup olmadığı, ne kadarının icraatlarla uyum içinde olup olmadığı da görülebiliyor. Artık ülkemizde bunun çok geçerli, dikkate alınır ve bundan etkilenilir bir durum olduğunu sanmıyorum. Dünyada öyle politikacılar vardır ki yazdıkları sadece kendi ülkesinde değil, başka ülkelerde de ilgiyle izlenebilir. Bu, illa ki her yazdığı doğrudur anlamında değildir ama ilgili çeker. Ülkemizde genel anlamda baktığımız zaman, toplumsal kaygılarla, hem ülkenin hem dünyanın genel gidişatıyla ilgili kendi bakış açısıyla fikirlerini yazan, ideolojilerini ortaya koyan, taraf olduğu noktada tutarlı davranan gazeteciler olduğu gibi, toplumun çoğunun fikirlerine çok karşı duruşu olan bir gazeteci de olabilir. Kitleleri az olsa dahi kendi görüşünde ve aktardığında tutarlı olması gerekir.

Bugün başladığım noktadan 10 yıl sonra da aynı fikirleri savunacağım, bunları hiç değiştirmeyeceğim anlamına gelmiyor. Değişen dünyaya göre elbette ki ayak uydurulmalı ama bir temel, bir irade, bir duruş, bir etik, bir fikir vardır. Çok farklı uçurumlar içeren ideolojilerin birinden diğerine atlayamazsınız. Bu kesinlikle yanlıştır. 'Bu ideolojide sonuna kadar yazarım, hatta kaynak göstermeden, herkese çamur da atarım ama yarım bir başka ideolojik temelde, bir başka tarafa bunları yapabilirim' düşüncesi, son derece yanlış ve olmaması gereken bir durumdur.

MEDYA: Politikacılar yayınlarınızı kendi çıkarları yönünde etkileme girişiminde bulundu mu veya bulunuyor mu?

S. ÖZUSLU: Politikacılar, her zaman herkesi etkilemeye çalışır. Basın da politikacıların en fazla şikâyet ettiği kuruluşlardır. En basit bir haberde bile herkes kendi fotoğrafının büyük çıkmasını, görüntülerinin televizyon haberlerinde yayınlanmasını ister. Siyasetçiler, hayatımızda kendi söylediklerinin çok önemli ve topluma ulaşması gerektiğini düşünen aktörlerdir. Siyasilerin bu algısı, medyayı parsellemiş durumdadır. Kıbrıs Türk medyasına bugün sayfa sayfa bakarsak ya da dakika dakika izlersek siyasetin ne kadar ağırlıklı yer aldığını görürüz. Özellikle devlet televizyonu ve devlet ajansı, siyasilerin emrine amade yayın kuruluşları gibidir. Ülkede araştırma haber kıtlığı yaşanıyor. İnsan odaklı, kadın odaklı, çocuk odaklı habercilik gibi kavramlar günlük rutinde haber merkezlerinin gündemine dahi gelmiyor. Bunun nedeni, siyaset, seçim vardır, propaganda çalışması, kabuller vardır, protokol görüşmeleri vardır. Siyaset kimin ne dediği, kimin kime ne cevap verdiği şeklinde,

pinpon topu gibi bir süreç yaşıyor. Haberlerimiz de 'dedi', 'söyledi', 'belirtti', 'ifade etti', 'altını çizdi', 'vurguladı' gibi öznelerle bitiyor. Araştırma haberciliği ne yazık ki köreliyor. Kim ne söylerse onu haber yaparak, manşete taşımak, ertesi gün onun cevabını almak, yani polemikle rating elde etmeye çalışmak, bugün gazeteciliğin genel bir görüntüsü gibi oldu. Halbuki belgelerden haber çıkarmak, arşive girmek, gidip sözlü tarih çalışmak önemli. İğneyi ve çuvaldızı, hepimize batırıyorum. Hepimiz dahiliz. O nedenle zaman zaman farklı bir şey yapıldığında gururlanıyoruz, keyifleniyoruz, motive oluyoruz. Türkiye'nin siyaseti, Güney'in siyaseti, Kıbrıs sorunu vs. derken siyasal habercilik bizi enerji bakımından tüketiyor.

O. KURT: Aslında, siyasetçinin her zaman medyayı kontrol edebilme ihtirasını konuşuyoruz. Bu, finansmanı kendilerinin elinden geçen kurumlarda daha kolay şekil alır. Her değişen siyasal iktidar döneminde, daha çok görünme talebi vardır. Devlet televizyonda geçmişte, bizzat haber müdürlerinin montaja girip X siyasetçinin eşinin ne kadar görüldüğü konusunda dakika tuttuğuna şahit olduk veya X

siyasetçinin konuşmasından sonra ekrana yansıyan görüntünün alkış efekti mi olduğu konusunda haber müdürleri sanki böyle bir görevleri varmış gibi işlem yapıp, rapor tuttular. Bu çok da yadırganacak bir durum değil derken içim acıyor. Doğru adımlar atılması için bu konuda bir gayret yok. Dolayısıyla her gelen siyasetçi, bir önceki kötü örneği kendine model alıyor ve 'Buranın fonuna ben karar veriyorsam, buranın ihtiyaçlarını ben karşılıyorsam, burası benim borazanım olacak' gibi bir yaklaşım oraya koyuyor. Sami'nin de dikkat çektiği gibi araştırma haber yok. Yok derken, aslında var ama içerik olarak yok. Günün sonunda, bir siyasetçinin temel görevi olan toplumun önünü açabilecek hizmetler, özel haber olarak sunuluyor, siyasetçilerle uzun uzadıya mülakatlar yapılıyor. Bazı dönemlerde özel haberler, özel dosyalar hazırlanıyor ancak derinlemesine toplumun sıkıntılarının çözümünün yattığı alanlara giremiyor. Tüm bunlar, kamu yayıncılığında, kamu yararı gözetebilecek gazetecilerin azalmasına neden oluyor. Gazeteciler, önce kendi istikbalini düşünür noktaya geliyor.

F.KIŞMİR: Patron her zaman ticari düşünür ama sizin etik değerlerinizle ticari düşünce arasında bir denge kurmak gerekiyor. Dolayısıyla burada, haber sorumlularına ve haber merkezi çalışanlarına büyük görev düşüyor. Bir defa aranızda siyasetçiyle mesafe olacak. Hiçbir zaman bir siyasetçinin, sizi telefonun ucunda her an arayabileceği ve sizden bir şey isteyebileceği bir durumda olmaması gerekir. Öyle şakalaşmalar, öyle içli dışlı samimiyetler görüyoruz ki hayret ediyoruz. Gazetecinin bir 'merhaba, nasılsınız'dan veya bilgi almak noktasında ulaşmaktan öte hiçbir ilişkisi olmaması gerekir; aksi takdirde, o siyasetçinin de sizi arama ve sizden bir şey isteme durumu sözkonusu olacaktır. Genel anlamda baktığımızda, protokol haberciliği noktasında siz onu zorunlu

olarak takip ediyorsunuz. Her şeyin önünde ilk olarak kurulan devlet televizyonu vardır. Siz özel kanalsınız ama bu protokol haberlerine siz de uymak durumundasınız, kendinizi mecbur hissediyorsunuz. Üstelik ülke siyasetinden başka, çok fazla malzeme yok. Araştırma haber yapma noktasında kaynak, uzmanlaşma sorunu gibi bir sürü sorunlar ortaya çıkıyor. Bu araştırma haberlerini yaptığınız takdirde, bunların neticesini alabileceğiniz bir yapı yok. Sonuçta ne bir denetim, ne de yaptırım mekanizması var.

H. EKMEKÇİ: Bu gayet doğal ve yıllardır var olan bir gerçek. Ülkemizde "parti gazeteciliğinin" gelişim nedenine bakmak lazım. Öyle bir düzen vardı ki farklı fikirler, topluma ulaşmıyordu. Bu nedenle CTP Yenidüzen'i, TKP Ortam'ı kurmak zorunda hissetti kendini. Siyasetçi her daim, bir söz söylemek ister. Yetmez, yandaş da bulmak ister. Bizim medyada, o kadar çok "beni satın al" gönüllüsü oluştu ki... Siyasetçi de bunu tepe tepe kullanıyor. Burada, ciddi etik değerlerin gündeme gelmesi bekleniyor. Ama nerede? Medyadaki duruş, ciddi problemleri de beraberinde getiriyor. Bir de bağımlılık var tabii... Yani bir medya kuruluşu kendisini ayakta tutma adına, seçim dönemlerini önemser. Bu "gazeteleri kapatma" metoduna dönüştü. Partiler ile bağı olan gazeteleri bir noktaya kadar anlıyorum. Hatta, bir Yenidüzen örneği var. Haber merkezi tamamen

bu olayların dışında, belki gazete yönetimi zaman zaman parti ile ters düşerek, ya da uzlaşarak yol alıyor. Ancak, "bağımsızım", "emir alman", "demokrasi için varım" gibi kavramlarla yola çıkan gazetelerin, internet sitelerinin seçim dönemlerinde "kapatma" olayına girmelerini hazmedemiyorum. Hayat devam ediyor aslında. Siyasetçilerden ya da siyasi olaylardan ibaret değil. Bizim yol gösterme, yol açma gibi görevlerimiz de var. Halk da bunu bekler. Biz bu anlamda, kendimizi şanslı hissediyoruz. Havadis olarak da bu şans biz yarattık. Gazeteciler özgürlük, köşe yazarlarına özgürlük ortamı, kendiliğinden oluşuyor. Bir yazarımızın en ağır eleştirisine, diğer yazarımız karşı gelebiliyor. Muhabirlerimiz tam tersi haber yapabiliyor. Okuyucu da bunun farkında. Okuyucu da hakkını veriyor zaten. Yani, yaptıklarımızın

ilişkisi asla yoktur. Bu da siyasal parti-yayın organı ilişkisinden çok farklı bir yapıdır. Medya grubumuz sol görüşten, evrensel değerlerden, barıştan, federal çözümden yanadır. Haliyle sol görüşteki siyasetçileri, akademisyenleri, köşe yazarlarını bir başka gözle değerlendirmektedir. Destek vermektedir. Ancak bu, 'Yenidüzen sadece CTP'li solcuları destekler' demek değildir. Aynı zamanda TDP'li, YKP'li, BKP'li solcular da destekler.

MEDYA: Köşe yazılarınızda veya televizyon programlarınızda siyasileri eleştirdiğinizde, nasıl bir tepki alırsınız?

S. ÖZUSLU: Gerek Başbakanı gerek bakanları gerekse CTP'nin yetkili organlarının aldığı kararları sürekli eleştiriyoruz. Şahsen gerek televizyonda gerekse köşemde defalarca eleştirdim ve eleştiriyorum da. Eleştiriye de açığım. Herkesin tepkisi farklıdır. Kimisi dostça eleştirir, kimisi daha yıpratıcı biçimde eleştirir. En kötüsü, sizi doğrudan değil, başka yöntemlerle eleştirir ki ben bunları dedikodu olarak kabul ederim. Her türlü eleştiriye dinlerim. Söyleyecek sözüm de varsa söylerim. Sonuçta inandığımı yazmaya ve söylemeye devam ederim. Zaten benim bir prensibim var. Gazetecilikte eğer inandığımı, düşündüğümü yazamayacak ve söyleyemeyeceksem bu mesleği yapmam.

O.KURT: Direkt bir tepki kanalı yoktur. Bu, kurduğunuz ilişkilerle size yansır. Eğer böyle bir müdahaleye açık bir yapı kurarsanız tepki alırsınız. Devlet kurumu olması nedeniyle bu tarz şeyler, kurumun üst yönetimine gelir. Bunu uygulayıcı olarak nasıl hissedersiniz? Örneğin programınıza X konuğu çıkarmak istersiniz ama X konunun çıkmaması için amiriniz tarafından öyle gerekçeler öne sürülür ki bunlar, hiçbir maddi zemini olmayan gerekçelerdir. Bunun arkasında başka bir şey olduğunu algıyorsunuz. Devlet kurumu olmanın

okuyucudan gizli olduğunu sanıyorsak, yanılırız. Okur, anlar, değer katar ya da kenara atar. Dolayısı ile bu seçim gazetesini, televizyonunu, internet sitesini siyasinin emrine verenler, seçim bitince, okurun yüzüne nasıl bakar? Burada, siyasetçinin girişiminin bir önemi yok, o girişim yapabilir. Gazeteci dik duracak. Bunun için de o ortamın bulunması şart.

MEDYA: Tüm bunlardan, gazetecinin siyasetçiyle ilişkisinde çizilen sınır, aslında bir yerde siyasetçinin size ne kadar müdahalede bulunabileceğinin de sınırını çiziyor görüşüne varıyoruz...

O. KURT: Tabii bu sınırı çizer ama bu siyasetçiyle hiçbir ilişkiniz olmayacak anlamında değildir. Siyasetçi de diğer toplum katmanlarındaki gibi bir haber kaynağıdır. O anlamda düzenli bir iletişim olabilir. Ancak ilişkiler, hitap şekline kadar önemli. Bu üslup doğru tutturulmalı ve o ilişkinin hangi temel üzerinde olduğu, doğru tanımlanmalıdır. Bu sadece gazeteci siyasetçi ilişkisinde değil, gündelik yaşamdaki ilişkilerinizi kuruluş biçiminiz sizin ne kadar istismara açık olduğunuzun bir sinyalini verir. Siyasetçi de gazeteciyi istismar etmeyi doğal olarak tercih eder. Bazı

şeyleri gözden kaçırmaya, bazı şeyleri de mübalağalı bir şekilde topluma sunma çabası varsa bunda en iyi araç olarak gazeteciyi görür. Gazeteci bu noktada etik değerlere sarılarak, ilişkilerini doğru şekillendirmelidir.

S. ÖZUSLU: Gazetecinin kendi haber kaynaklarına bir mesafede durabilmesi önemlidir. Burası küçük bir memleket. Yarın bir arkadaşınız siyasetçi olsa onunla aranıza ne kadar mesafe koyabilirsiniz? Elbette ki düzeyli olmak şartıyla ve haber kaynağını belirli kriterler çerçevesinde kayırmadan desteklemek ya da karşında durmak, eleştirebilmek gerekir. Siyasetçinin ve toplumun genelinin, eleştiriye kötü bir davranış biçimi olarak algılamasını her zaman yadırgarım. Eleştiri gelişimin dinamiğidir. Ben bir partinin mal sahibi olduğu ve tarihsel olarak da bugün itibarıyla köklerinden koparılamayacağı bir ilişki biçiminin de olduğu bir medya kuruluşunda yöneticiyim. Yıllarım orada geçti. Yöneticilik yaptığımız medya kuruluşunun sahibi durumunda veya mal sahibi pozisyonunda olan parti ile ilişkilerimizde bir duruş var. Bu duruşta karşılıklı saygı, karşılıklı kabullenmişlik sözkonusudur. Bu kolay bir süreç olmadı. Geçmişe ve bugüne baktığımızda, tamamen bir özerklik ilişkisi söz konusudur. Bu özerklik ilişkisinde bir ast-üst

da getirdiği farklı bir yapı vardır. Sorgulayıcı bir yapı, her zaman aldığı yanıtlarla eleştiri meydana çıkarır. Bunu en iyi izleyen algılayabilir. İzleyici, hangi programın daha özgür bir şekilde yansıdığını hissedebilir. Bu durum köşe yazarlarında da böyledir.

F. KİŞMİR: Örneğin siz programınızda konuğunuza eleştirel gözle bakarak, daha objektif bir biçimde programı yapmaya çalışıyor ve sorularınızı da korkusuzca çekinmeden iletebiliyorsanız, sizinle daha sonra karşılaştığımda bu siyasetçinin size vereceği bir selamdır. Ancak övgülerle, daha farklı ifadelerle kendisine yakınlığınızı hissedebilir pozisyonda program yapıyorsanız, elbette dışarıda gördüğünüz zaman daha farklı selam verişleri bile bu yakınlığı ortaya koyabiliyor. Öte yandan, bir siyasetçiyi çok eleştirip, tekrar programa davet ediyorsanız o kişi, çok da gönüllü olarak gelmez. Haber açısından baktığımızda, haber sorumlusu olarak özel kanalda çalışıyorsanız, pek çok tarafa karşı sorumluluk duygusuyla hareket etmeniz ve denge kurmanız gerekir. Önce kendinizi doğru bir zemine oturtmalısınız. Muhabir ve editörün de bir siyasetçiyle ilişkisi olabilir ama o dengeyi doğru algılamamız gerekir.

Kendi duruşunuzla elemanlarınıza bunu verebilirsiniz. Yine kendi duruşunuzla patronunuza bu dengeyi kurdurtmak zorundasınız. Seçimlerde bir parti, bir aday size reklam verebilir. Reklam verdi diye, haber bülteninizde baştan sona veya illa ki en iyi yerinde onu vermek durumunda değilsiniz. Her zaman siyasetçilere elden gelebildiğince eşit mesafede olunması gerektiğini düşünüyorum.

S.ÖZUSLU: Fatma'nın söylediğine katkı koymak istiyorum. Siyasiler, 'Bana daha geniş yer ayırın' derler. Peki reklam verirken, herkese eşit davranıyor musun? Bu konuda Yüksek Seçim Kurulu'nun her seçim döneminde yayınladığı bildirimlerde 'Tüm siyasilere eşit davranın' denir. Bu, 'Bağımsız bir adayın reklam verecek gücü yoktur, ama onu kırmayın' anlamındadır. Bu doğru bir yaklaşımdır. Ancak reklam pastasını dağıtırken, kimine kepçeyle kimine kaşıkla verenlere ne diyeceğiz?

Eşitlik tek taraflı değildir. O nedenle bu Yüksek Seçim Kurulu'nun konuya el atması gerekir. Reklam pastasının dağıtılmasında, adaylar eşit ya da eşite yakın davranıyor mu? Davranmıyor. Biz her seçim döneminde bunun mağduruyuz.

H. EKMEKÇİ: Bu konuda kısa bir yanıt vereceğim ama... Sol siyasetçiler küsüyor... Sağ siyasetçiler de sizi ikna etmek için canlarını yiyor, hatta ahbab, arkadaş da olmanız için zemin yaratıyor. Böyle de tuhaf bir durum var.

MEDYA: Hakkınızda dava açan politikacı oldu mu?

H. EKMEKÇİ: Defalarca. Olmaya da devam edecek. Son örneği de Zorlu Töre. "Bu pislği temizle" diye bir manşet ve köşe yazım vardı. Ülkeye, Bakanlar Kurulu'ndan habersiz ithal et izni vermişti... Yayınlarımızın itibarını zedelediğini iddia ederek, 100 bin TL istedi. Gittik mahkemeye, yazdığımızı ispat ettik. Beyefendi, avukat ve dava masrafları dahil, yüklü bir bedel ödedi. Ama neye yarar? Toplumun ödediği bedel? O dönem hayvancının yaşadığı kayıplar? Maalesef, yazmakla düzeltme şansımız yok. Medya tek başına elbette etkili olabiliyor ama yaptırım gücünü elinde bulunduranlar, iktidarı, yargıyı elinde bulunduranların da medyadaki bazı noktalar kadar cesur ve tarafsız olması gerekiyor.

S.ÖZUSLU: Olmadı.

F. KİŞMİR: Olmadı

Fotoğraflar: Hüseyin SAYIL

Yücel VURAL *

yucelvuralkemal@hotmail.com

Kıbrıs'ta basın ve siyaset

“Kıbrıs'ta sömürge yönetiminin ilk yıllarında başlayan ve 1930'lu yılların başına kadar devam eden ilk dönemde Kıbrıslı-Türk basını idealist-elitist-korumacı-pozitif cemaatçi bir kimliğe sahip olmuştur”

“Basının çoğulcu kimliği aslında siyasetin çoğulcu kimliğinin ta kendisidir ve ondan farklı ya da ondan bağımsız olarak düşünülebilecek bir olgu değildir. Çoğulcu olmayı hedeflemeyen bir basının varlığı tek başına çoğulcu bir siyasetin ortaya çıkmasına engel olan bir eksiklik olarak görülmelidir”

“Kıbrıs'ın kuzeyinde haberci ve yorumcunun mesleki faaliyetlerinde özgür olmasına dair düşüncenin en azından teorik düzeyde doğru olan veya meşruluğu bulunan bir ilke haline geldiği, uygulamada ise bu yönde ciddi adımların atılmasını öngören bir çabanın belirginleştiği söylenebilir”

Basın ve siyaset ilişkisini iki model çerçevesinde ele almak mümkündür. Bu ilişkinin gelişiminde zaman zaman siyasetle doğrudan bağlantılı kurumsal çıkarların etkili olduğunu ve bu anlamda yukarıdan aşağıya bir sürecin basın-siyaset ilişkilerini şekillendirdiğini varsayabiliriz. Ama aynı zamanda toplumsal hareketlerin etkisiyle, bu ilişki aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir süreç eşliğinde de şekillenebilmektedir. Bir başka deyişle, birincisinde, siyasetin basını doğrudan doğruya denetlediği ve bu denetim aracılığıyla basının temel işlevlerinin ikincil ya da önemsiz konuma itildiği uç bir durumu kastediyorum. Siyaset-Basın ilişkisinde aşağıdan yukarıya doğru olduğunu varsayabileceğimiz ikinci durum ise daha ziyade sivil toplumun veya demokratikleşme sürecinin siyasete ilişkin etkilerini yansıtmaktadır. Basına atfedilen ‘Dördüncü Güç’ olma konumunun, tam da böyle bir süreçle ilişkilendirilebileceğine ve bu şekilde daha fazla demokrasi taleplerinin, bir ölçüde basın için daha fazla özerklik talebi anlamına da geldiğine

inanıyorum. Aslında bu iki karşıt sürecin belirli bir dönemde ve aynı anda basın-siyaset ilişkisi üzerinde değişen ölçülerde etkili olduğunu ve dolayısıyla uygun araçların var olduğu durumlarda, basın-siyaset ilişkisinin dengelenebildiğini söyleyebiliriz.

Yukarıda ifade edilen ayrımı yaparken, iki temel kavram üzerinden yola çıktığımı vurgulamam gerekir. Bunlardan birincisi, genel anlamda siyasetin belirli bir süreç içinde gözlemlediğimiz yapısal özellikleriyle, ya da başka türlü ifade edilirse, siyasal rejimin niteliğiyle ilişkilidir. Katılım, çoğulculuk, demokratik kurallara bağlılık ve birey hakları gibi kurumların güçlü olduğu toplumlarda basın-siyaset ilişkilerinde aşağıdan yukarıya doğru bir etkilemenin mümkün olabileceğini söyleyebiliriz. Böyle bir durumda, bir kurum olarak basın, sivil toplumun etkinliğini de yansıtan bir işlev görebilmekte ve siyasal denetime karşı özerklik talebini gerçekleştirebilmektedir. Katılımın engellendiği, çoğulculuğun tehlike olarak algılandığı, eleştiri ve

sorgulamaya hoşgörü gösterilmediği, siyasal karar alıcıların keyfi davranabildiği ve birey haklarının ciddi derecede sınırlandığı bir siyasal sistemde ise basın daha ziyade siyasetin bahsettiği işlevleri üstlenmekte, bunun en aşırı örneklerinde ise yönetenlerin ya da güç merkezlerinin ‘sözcülüğü’nü yapar duruma düşmektedir.

Basın-siyaset ilişkisini anlamakta kullanabileceğimiz ikinci kavram ise basının kurumsal kimliğidir. Siyasal sistemden etkilense de, basının kendi işlevlerini nasıl tanımladığı, basın çalışanlarının profesyonel davranabilme olanak ve yetenekleri yanında basının ekonomik ya da siyasi kaynaklar bakımından güçlü çıkar çevreleriyle olan bağları ve benzeri faktörler tarafından şekillendirilen bu kurumsal kimlik, basın-siyaset ilişkisinde önem taşımaktadır. Bu anlamda, basının özerk bir kimlik talebinin varlığı, böyle bir kimliği oluşturup süregelen hale getirmedeki kararlılığı, özel olarak basının temel işlevlerini gerçekleştirmedeki etkinliğini, genel olarak da basın-siyaset ilişkisini

etkilemektedir. Böyle bir özerk kurumsal kimlik talebinin zayıf olduğu ya da bu talebin kararlılıkla ve yaygın olarak ifade edilmediği koşullarda, basın-siyaset ilişkisi yukarıdan aşağıya bir süreç içinde şekillenecektir.

Kıbrıslı-Türk toplumunda basın-siyaset ilişkisi nasıl şekillendi?

Kıbrıslı Türk toplumunda basın ve siyaset ilişkisi nasıl gelişmiştir ve bugün bu ilişkiyi nasıl tanımlayabilir ya da anlayabiliriz? Bu ilişkinin yukarıda anlatmaya çalıştığım modeller çerçevesinde ve tarihsel-siyasal bir bakış açısıyla irdelenmesini mümkün görüyorum. Tarihsel-siyasal bir model çerçevesinden bakıldığında Kıbrıslı-Türk toplumunda basın-siyaset ilişkisinin çeşitli dönemlere ayrılabilceğini düşünüyorum.

Kıbrıs'ta sömürge yönetiminin ilk yıllarında başlayan ve 1930'lu yılların başına kadar devam eden ilk dönemde, Kıbrıslı-Türk basını, idealist-elitist-muhafazakâr-pozitif cemaatçi bir kimliğe sahip olmuştur. Bu özellikleriyle Kıbrıslı-Türk basınının ya da o dönemde kendini tanımladığı şekliyle Kıbrıslı Müslüman basınının haber ve fikir toplama ve yayma şeklinde özetlenebilecek temel işlevlerini gerçekleştirme yöntemleri dikkate alındığında, bu kimlik belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu dönemin basınının idealist kimliği 'toplumun kalkınması'na verdiği aşırı önemle ilişkilidir. Bu idealist kimlik, ekonomik gelişme hedefleri

için model olarak görülen Kıbrıslı-Rum toplumunun 'refah seviyesine ulaşmanın' gerekliliğini sürekli gündemde tutarak şekillenmiştir. Bir yanı sıra kalkınmanın önemini vurgularken öte yandan da var olan toplumsal-siyasal norm ve değerlerin militan savunucusu olarak muhafazakâr ve kalkınma çabasının başlatılmasında aydınların sorumluluğuna yaptığı vurguyla da elitist bir kimliği barındırmıştır. Aslında, Kıbrıslı-Türk basının pozitif cemaatçi kimliği sadece dikkat çekici bir özellik olmakla kalmıyor, aynı zamanda siyaset-basın ilişkisini Kıbrıs örneğinde büyük oranda şekillendiren tarihsel dönüm noktalarını da kavramamızı kolaylaştırıyor. Bu pozitif cemaatçi kimlik, 'öteki' olarak gördüğü Kıbrıslı-Hristiyan/Rum toplumuna ilişkin olumsuz bir yaklaşımı teşvik etmeyi öngörmeksizin, Kıbrıslı-Müslüman/Türk toplumunun neredeyse sözcülüğüne soyunmuş, kendini cemaat çıkarlarının başlıca savunucusu olarak görmüştür. Modern siyasal kurumların yokluğunda, Müslüman aydınların basın için böyle bir rol öngörmeleri anlaşılır bir durumdur. Bu pozitif cemaatçi kimliğin, aynı zamanda, öngördüğü esnek 'cemaat sınırları' sayesinde öteki olarak gördüğü 'Kıbrıslı-Rum' ya da 'Kıbrıslı-Hristiyan cemaati' ne ilgisiz kalmamayı, kendi ölçüleri içinde 'ötekini' objektif olarak sunmayı, 'öteki cemaat'ten kaynaklanan fikir ve haberleri de toplayıp yaymayı özendirildiği söylenebilir.

Elitizm karşı 'kitleseleci', muhafazakârlığa karşı 'reformcu'...

Kıbrıslı-Türk basınının bu idealist-elitist-muhafazakâr-pozitif cemaatçi kimliğinin, 'elitist' ve 'muhafazakâr' ayaklarının 1920'li yılların sonunda zayıflamaya başladığını ve diğer

özelliklerini büyük oranda koruyarak kimliğine iki yeni unsur eklemeye çalıştığını görüyoruz. Bunlar elitizme karşı 'kitleseleci' ve muhafazakârlığa karşı 'reformcu' özelliklerdir. Kıbrıslı-Türk basını, toplum kalkınmasına yaptığı aşırı vurguyla şekillenen idealizmini ve iki cemaat arasında öngördüğü esnek sınırları yayın faaliyetlerinde korumaya devam etmiştir. Artık, 'dünyaya Müslümanlık penceresinden bakmaya' son verilmiş, sömürge yönetimine karşı edilgen bir konumdan çıkılarak aktif, talep eden konumuna geçilmiştir. Artık toplumun kurtarıcısı 'münevverler' değil 'cemaatin kendisi' ya da ayağa kalkacak olan 'fukara halktır.' Kıbrıslı-Türk Basını, 1940 yılların ortalarına kadar kimliğinin bu 'kitleseleci' ve 'reformcu' unsurlarını geliştirmiş ve gerek özel olarak eğitim, dil ve kültür alanlarında gerekse genel anlamda toplum yönetimi alanında değişimi ve modernleşmeyi teşvik etmeye soyunmuştur.

1940'lı yılların sonu, Kıbrıslı-Türk basını için yeni bir dönüm noktasıdır. Önce 'pozitif cemaatçi' tutum sorgulanır. Bu sorgulama sonucunda 'pozitif cemaatçi' tutum yerini 'büyük ulus'a bırakır. Bunun ideolojik gerekçeleri zaten hazır: Cemaat sınırları bu kadar esnek olmamalıydı. Cemaate ait ne varsa sınır boylarına dizilmeli 'öteki' ile 'kendi' arasında var olan sınırlar güçlendirilmeliydi.

Bu dönemde din, varsayılan etnik köken, dil ve eğitim, tarih anlayışı ve millî duygular Kıbrıs örneğine uygun şekilde yeniden üretilir, anlamlandırılır ve tanımlanır. Kıbrıslı-Türk basını sayfalarını seferber ederek bu yeni ürünleri raflara, yani sınır boylarına sürer. Kazara raflara çıkmayı başarabilen, cemaat sınırlarına örülen duvarlara itiraz eden ve yeni gelişen 'kaidelere' uymayan 'aykırı ürünler' raflardan indirilir.

Kıbrıslı-Türk basınında otoriter-milliyetçi-elitist kimliğe doğru...

Kıbrıslı-Türk basını 1950'li yılların ortalarından başlayarak topyekün bir değişime uğrar. Bu onun üçüncü tarihsel dönemidir. Yukarıdan aşağıya bir sürecin tüm izlerini taşıyan bu dönem, 1970'li yılların ortalarına kadar sürer ve Kıbrıslı-Türk basını otoriter-milliyetçi-elitist bir kimliğe bürünür. Bu dönemde şiddet kullanımı basın aracılığıyla meşrulaştırılır. Sadece cemaat dışındaki 'öteki'ye karşı değil içerideki 'öteki'ye karşı da seferberlik başlatılır. Basın, artık siyasetin emrindedir ya da emrinde olmak zorundadır! İstisnalar vardır ama onlara karşı hoşgörü hiç yoktur. Bu dönemin basını sadece haber toplayıp yaymakla meşgul olmamakta, aynı zamanda, korku ve terörü yaymanın bir aracı olarak da kullanılmaktadır. Basın dilinde, 'demokrasi' sadece bir kavram olarak unutulmakla kalmamış, basının sözlüğünden de çıkarılmıştır.

Bin dokuz yüz yetmişli yılların ortalarında, dışarıdaki ötekiyle fiziki sınırlar oluşturulduktan sonra, Kıbrıslı-Türk siyasal sistemi bir

demokrasi denemesine girer. Hala daha devam eden bu denemede Kıbrıslı-Türk basını şekil değiştirir, kurumsallaşmaya yönelir. Artık basın çoğulcu bir kimliği edinmeye doğru değişmeye başlar. Önceleri, örgütsel ihtiyaçlardan ötürü, daha sonraları da hem içeriden, yani meslek alanından gelen telkin ve yönlendirmelerle hem de çevreden, yani yerel ve uluslararası etkilenmelerden dolayı aşağıdan yukarıya doğru bir süreç basını değişime zorlar.

Kıbrıslı-Türk basını, sistemden bağımsız çoğulcu bir kimlik geliştirebilir mi?

Şimdi, halen devam etmekte olan bu dönemi kısaca ele alabiliriz. Yukarıda bahsettiğim süreç, yani basının çoğulcu bir kimliğe sahip olması ne anlama gelmektedir? Kıbrıslı-Türk basını, içinde yer aldığı siyasal sistemden bağımsız olarak çoğulcu bir kimlik geliştirebilir mi? Başka bir deyişle, basın siyasetten ne kadar bağımsızdır ya da siyasete ne kadar bağımlıdır? Bu soruların basit bir yanıtının olmadığı söylenebilir. Dolayısıyla ben basının çoğulcu kimliğinden neyi anladığımı anlatmayı tercih ediyorum. Ama ikinci soruya vereceğim yanıtı, soruyu basitleştirerek vermek istiyorum. Böylece en azından bu sorunun bir bölümüne yanıt vermeye çalışabiliriz.

Basının çoğulcu kimliği aslında siyasetin çoğulcu kimliğinin ta kendisidir ve ondan farklı ya da ondan bağımsız olarak düşünülebilecek bir olgu değildir. Çoğulcu olmayı hedefleyen bir basının olmaması tek başına çoğulcu bir siyasetin ortaya çıkmasına engel olan bir eksiklik olarak görülmelidir. Çoğulculuk, birbirinden farklı

olanların genel olarak kabul edilebilir kuralların koruyuculuğu altında bir arada bulunması ve her birinin kendini özgürce ifade edebilmesi durumu olarak tanımlanabilir. Basında çoğulculuk söz konusu olduğu için, bu farklılık, haber olgularının seçiminden başlamak üzere, bunların aktarılma yöntemi ve yorumlanması ve yorumların iletimindeki çeşitlilik biçiminde açıklanabilir. Dolayısıyla birden fazla basın organının varlığı, çoğulculuğun oluşması için yeterli değildir. İşte bu anlamda çoğulculuk, yukarıda bahsettiğim ve 1950'li yılların ortalarından başlayıp 1970'li yılların ortalarına kadar devam eden süreçte aslında 'varlığına son verilen' bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şimdi ikinci soruya geçelim. Basın çoğulcu bir siyasetin gelişimine katkı yapabilir mi? Böyle bir katkı somut olarak ne anlama gelmektedir? Bu doğrultuda kısa bir değerlendirmeye bu yazıyı sonlandırmak istiyorum. Basının, çoğulcu bir siyasetin ya da siyasal sistemin gelişimine yapabileceği katkı en genel anlamıyla siyasal rejime ilişkin tutumuyla alakalıdır. Basın, siyasetle olan ilişkisini yeniden tanımlayarak, daha açık ifadeyle, yukarıdan aşağıya olan süreci sorgulamak suretiyle ve özerklik sınırlarını genişletmeyi deneyerek böyle bir katkıyı yapabilir. Kıbrıs'ın kuzeyinde, haberci ve yorumcunun mesleki faaliyetlerinde özgür olmasına dair düşüncenin en azından teorik düzeyde doğru olan veya meşruluğu bulunan bir ilke haline geldiği, uygulamada ise bu yönde ciddi adımların atılmasını öngören bir çabanın belirginleştiği söylenebilir. Bu, yukarıdan aşağıya doğru denetime karşı elde edilen ve sivil toplumun bir kazanımı olarak değerlendirilebileceğimiz yeni bir durumdur ve çoğulcu siyasete geçiş için yaratılan önemli bir zemindir.

*Doç.Dr. , Doğu Akdeniz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

SUN RENT A CAR

www.sunrentacar.com

WE LEAD CAR HIRE ...

Nicosia:

Abdi Ipekci Avenue P.O. Box 303 Nicosia

Tel: +90 392 227 2303

Fax: +90 392 228 3700

E-mail: info@sunrentacar.com

Kyrenia:

Kordonboyu Avenue Zafer Apt.

Next to ROCKS Hotel Kyrenia

Tel: +90 392 815 4979

Fax: +90 392 815 9492

Ali BATURAY

alibaturay@yahoo.com

Politikacıya bağımlı medya, özgür olamaz

Bazen zorla, bazen gönüllü olsa da “medya” ile “politika” aslında birbirinden ayıramayacak kadar iç içe geçmiştir.

Mutlaka medyanın politikaya, politikanın medyaya ihtiyacı olagelmıştır.

Medya görünürde “reklamlarını yayınlamak”, perde gerisinde de bazı işbirlikleri ile politikadan maddi çıkar elde etmektedir.

Politikacı da mesajlarını topluma ulaştırmak için medyaya muhtaçtır.

Çok idealist olsa, politikacıdan maddi anlamda ya da başka bir biçimde çıkar elde etmese de “politika” ve “politikacılar” gazeteciler için haber kaynağı olmak açısından en kolay malzemedir.

“Yaptıkları”, “yanlış yaptıkları”, “yapamadıkları”, “demeçleri” ile politikacılar her daim medyanın malzemesidir. Gazetelerin sayfalarını bir çevirip bakın, ya da bir gün içinde bir televizyonun haberlerini dikkatle izleyin; ne kadar çok politika ve politikacılarla ilgili haberler olduğunu göreceksiniz.

Devlet ve hükümet yetkililerinin de bir şekilde politikanın içinde olması çerçevesinde, onların icraatları ve

söylediklerinin ne kadar çok önümüze geldiğini fark edersiniz.

Hade birtakım icraatları anladık da sürekli tekrarlanan konuşmalar, demeçler artık sıkıcıdan da öte bir iticiliğe dönüşmüş durumdadır, ancak tam tersine bunlar artarak okurun karşısına gelmektedir.

Protokol gazeteciliği, politikacının borazanı haline gelmek, medyanın açmazları arasındadır.

Özellikle ülkemizde bakacak olursak, Kıbrıs sorunu ile ilgili sürekli tekrarlanan sözler artık okurda bıkkınlık yaratmıştır.

“Özellikle ülkemizde medyanın TAK’a olan bağımlılığı, aslında “politikacılar” bağımlılığına dönüşmüştür”

Sonuç vermeyen, sürekli birbirine benzeyen açıklamalar nedeniyle Kıbrıs sorunu haberleri, Kıbrıslı Türk

okurun ilgisini çekmez hale gelmiştir.

Devletin iki önemli kurumu Bayrak Radyo Televizyon Kurumu (BRTK) ve Türk Ajansı Kıbrıs’ın (TAK), yıllarca yasaları ve var oluşları gereği başvurdukları “protokol gazeteciliği”, tüm basını da arkasından sürüklemiştir.

Özellikle ülkemizde medyanın TAK’a olan bağımlılığı, aslında “politikacılar” bağımlılığına dönüşmüştür.

Yoğun olarak politikacıların söyledikleri ve yaptıklarını yansıtan TAK’ın haberlerini, neredeyse bir tamam kullanan medya, politikacıların bültenine dönüşmüş durumdadır.

Medya- politika işbirliği nedeniyle sürekli olarak, “o onu dedi”, “bu şunu dedi” şeklinde verilen haberler, aslında bir anlamda politikacıların propagandasıdır.

Sözlerini tutmayan, muhalefetteyken söylediğiyle, iktidara geldiğinde yaptıkları çelişen, bir türlü halkın yüzünü güldürecek icraatlara imza atamayan politikacılar yönelik halktaki güven bunalımı, medyaya da sirayet etmiştir.

Ülkemizde yapılan kamuoyu yoklamaları gösteriyor ki, güvenmediği politikacıların borazanı kesilen medyaya da güven hızla azalmaktadır.

Gittikçe itibarını kaybeden “politika” ve “politikacı”, peşinden sürüklediği “gazetecilik mesleğini” de itibarsızlaştırmıştır.

Araştırmadan, eşlemeden, birilerini rahatsız etmeden “efendi” gazeteci olacaksınız zaten protokol gazetecisi olmaktan başka şansız olmaz ancak, meslektaşlarımız arasında “gönüllü kullar” da vardır.

Bu “gönüllü kul” aslında masum bir ifade olarak kalabilir, çünkü “gönüllülük içinde çıkar yoktur” diyebilirsiniz. Evet olabilir ama ben sizi gönüllülük değil de “kulluk” tarafına davet ediyorum.

Maalesef, kendisini siyasi partilere ya da onların iktidarda bir yere gelmiş bireylerine teslim eden “kul olmuş” meslektaşlarımız vardır.

Türkiye’de çok büyük örnekleri olan ve ufaktan bizde de örnek alınan “yandaş medya” ve “yandaş gazeteciler” mesleğimizin itibarsızlaşmasının en büyük nedenidir.

Birinin adamı olmak elbette ki önce ahlakı, ardından da kaliteyi düşürür.

Medya, politikacıları haber yapacak elbet ama daha çok “sorgulayıcı” olmalı, ona bağımlı olmamalıdır, çünkü bağımlılık özgürlüğün de özgünlüğün de önünde engeldir.

Bugün nitelikli gazetecilerin yerini, politikadan ve politikacıların yakınlarından fırlayan köşe yazarları, program yapımcıları almıştır.

Başka başka mesleklerden gelip, medyayı sarmış, işgal etmişlerdir ve maalesef halk baktığı zaman gazeteci olarak bu kişileri görmektedir. Bu kişiler politikacıya alet olmak bir yana askerleri gibi çalışmaktadır.

Ülkeleri yönetenler, liderler asırlar boyu ne istemiştir; tabii ki halkın gerçekleri öğrenmesini engellemek istemiştir.

Halk gerçekleri nereden öğrenir, gazetelerden, televizyonlardan, haber portallarından, yani medyadan... O nedenle değil midir ki medya “sansürle”, “dolaylı veya doğrudan

baskıyla”, “mahkeme veya vergilerle cezalandırmalarla” susturulmaya çalışıldı?

Yola gelmeyenler, bir telefonla başka menfaatler uğruna işinden olmadı mı?

Bu baskılar ve cezalandırmalar içinde “ölüm” de yok mudur?

Politikacılar, asırlar boyu, bazen menfaat sağlayarak, bazen de milli duyguları kullanarak basını propaganda aracı olarak kullanmak istemedi mi?

Devlet yöneticileri, medya ilk ortaya çıktığı günden bu yana, bu

güçlü organın halklar üzerindeki etkisinden faydalanmak istemiş, hep bunun için savaş vermiştir.

Her zaman için yöneticiler, kendi politikalarını kamuoyu oluşturarak halka kabul ettirmek için medyanın gücünü kullanmanın peşine düşmüştür.

Bugün Türkiye’de iktidar partisi AK Parti’ye yakın sermaye gruplarının satın aldığı gazetelerin, çok bariz hükümet yanlısı yayınlar yapması medya adına oldukça kötü bir durumdur.

Tek bir merkezden hazırlanan haber metinleri iktidara yakın medya kuruluşlarına servis edilmektedir.

Türkiye’de medya büyük oranda sorumlu olduğu halkı unuttuğu için büyük güven kaybına uğradı.

Türkiye’deki “17 Aralık Yolsuzluk ve Rüşvet Soruşturması” çerçevesinde “tape”lerle deşifre olan siyaset-medya ilişkisi, “Alo Fatih” diyalogları, medyaya yönelik zaten az olan güveni daha da zayıflattı.

Gazeteciler veya sözde gazetecilerin, politikacıların sözcülüğüne soyunması

nerdeyse mesleği bitirme noktasına getirmektedir.

University of Lincoln’da gazetecilik dersleri veren Prof. Richard Keebele, medyaya özellikle de gazetecilere şekil veren 6 unsur olduğunu söyledi.

Keebele, bunları şöyle sıraladı: “Cinayet, yasal sınırlılık, reklamcılar, sahipler, polisiye uygulamalar ve gizli devlet anlayışı.”

Tabii profesör bu unsurları, ülkelerin iç ve dış dinamiklerine göre çoğaltmanın mümkün olduğunu söylüyor.

Basına, gazetecilere baskılar her dönemde olmuştur; önemli olan bu baskıya dik durabilmektir.

Dünyada, Türkiye’de ve ülkemizde, geçmişte bir parça daha dirençli olan, ortak tepki verebilen, birlikte hareket edebilen medya bugün bu kadar teknolojik gelişmeye ve sözde daha demokratik ortama rağmen daha dirençsiz hale gelmiştir.

Elbette bunun birçok nedeni var, ancak artık dünyada ve yanı başımızdaki Türkiye’de bariz örnekleri olan; medyanın “mülkiyet ya da sahip yapısı”nın değişmesi, çok şeyi değiştirdi, direnci kırdı.

Medya sahiplerinin artık gazeteciler olmaması ve patron işadamlarının gazeteci olan personeli de alınıp satılan, ya da atılan birer meta olarak görmesi ve politikacılarla pazarlıklar içine girmesi çok büyük açmaza neden olmuştur.

Ünlü yazar ve eleştirmen Noam Chomsky, esasen medyadaki iktidar sisteminin çözülmesi gerektiğini söyleyerek, “Tam demokratik bir medya için mücadele etmek gerekir. Medyanın özgür olmadığı bir ülkede insanlar da özgür olmaz” diyor.

Politikacılara esir olmuş bir medya özgür olamayacağına göre, dünyadan ve Türkiye’den kötü olanları değil, iyileri örnek alalım, çünkü Kıbrıs Türk medyası da son yıllarda iyi bir sınav veriyor.

Pembe PAŞAOĞULLARI
pembevasilya@hotmail.com

Politikacılar medyaya nasıl bakıyor?

ARABACIOĞLU: “Medya ve siyaset tek yumurta ikizi gibidir. Medyasız siyaset, siysetsiz medya olmaz”

DERYA: “Güven duymadığım gazetecilerle mümkün olduğunca uzak mesafede durmaya çalışırım. Çünkü sonrasında beni malzeme edecektir”

ATUN: “Siyaset ‘her yol mübahtır’ düşüncesi üzerinden yapılmamalı. Ülkemizde bu siyaset maalesef kökleşmiştir. Her yol mübahtır siyasetine alet olan basın yayın çevreleri de vardır”

ÇELER: “Medyada siyasetçileri söylemleriyle sorgulayanların yanı sıra özel yaşantılarıyla daha çok ilgilenip, konuları paparaziye çevirmeye çalışanlar da var. Biz film artisti değiliz”

İZCAN: “Eğer demokrasi olsaydı, çağdaş bir hukuk devletinde yaşasaydık, hiçbir medya mensubu üniversite patronlarından maaş alarak onların sözcülüğünü yapmaya cesaret edemezdi”

KANATLI: “Medyanın bir yerden bir görüşü alıp bir yere taşırken bir eleği olması gerekir. Eleyerek bunu ortaya çıkarması önemli, ancak medyanın eleği eksik”

RAHVANCIOĞLU: “Günde iki tane bildiri yayınlamaya varıldığını düşünen partiler var. Salt basında var olmak sizi gerçekte var yapmaz. Bunun suçlusu odağına medyayı alan siyaset ve siyasetçilerdir”

Biz gazetecilerin en önemli haber kaynağı ve program konusu olan politikacılar medyaya nasıl bakıyor? “Medya ve siyaset” dosyamızda bir de onların gözüyle medya- siyaset ilişkilerini irdelemek istedik. Bu bağlamda Meclis’te temsil edilen siyasi partilerden milletvekilleri Doğuş Derya, Sunat Atun, Mustafa Arabacıoğlu ve Zeki Çeler ile konuştuk...

Bir de Meclis dışında ancak siyasetin tam da içinde olan ve hem eski hem de yeni medyayı yakından takip eden ve kullanan BKP Genel Başkanı İzzet İzcan, YKP Genel Sekreteri Murat Kanatlı ve Baraka

aktivisti Münür Rahvancıoğlu ile sohbet ettik, görüşlerini dinledik...

CTP-BG Milletvekili Doğuş DERYA:

“Halkın algısına dair mühendislik yapılıyor”

“Gazete kişisel kürsü olarak kullanılmamalı”

CTP-BG Milletvekili Doğuş Derya, söyleşimizde kamusal faydanın maksimize olabilmesi için medyanın çok önemli bir fonksiyonu olduğuna dikkati çekti:

“Medya, doğru bilgi akırtıp da

aslında halkın sağlıklı bilgiye erişebilmesini sağladığı noktada çok önemlidir. Ancak bizim gibi küçük ölçekli ülkelerde zaman zaman medyanın çok manipülatif bir rolü de olabiliyor. Çünkü yüz yüze ilişkilerin ve bir şekilde çıkar ilişkilerinin çabuk konuşulabildiği bir yer.”

Daha büyük ölçekli ülkelerde siyasi çevrelerin medya içinde de şirketler içinde bir ağ gibi hareket ettiklerini dile getiren Derya, Kuzey Kıbrıs’taki durumu ise şöyle özetledi:

“Belli gazetelerin televizyon programcılarının zaman zaman manipülasyon amaçlı yayın

CTP-BG MİLLETVEKİLİ DOĞUŞ DERYA

yaptıklarımızı görebiliyoruz. Bazen seçim arifelerinde, bazense alınabilecek önemli kararlar söz konusu olduğunda, yani yasalar veya kurumlarla ilgili hepsini töhmet altında bırakacak birşey söylemek istemem. Benim derdim esasen aslında belli bir çevredir ki halkı doğru bilgilendirmek fonksiyonunu yerine getirmek yerine, kendilerinin ve çevrelerinin çıkar ilişkileri çerçevesinde yayın yaparlar.”

Medyanın her zaman siyaseti doğru yansıtamadığı görüşünde de olan Doğuş Derya, Avrupa’da köşe yazarlığının ciddi bir iş olduğunu ve ciddi bir eğitim gerektirdiğini ve bunun için gazetenin uzman olan köşe yazarlarına da ciddi ücretler ödediğini söyleyerek, Kuzey Kıbrıs’taki durumun ise Avrupa’dakiyle ilgili olmadığını anlattı. Derya şöyle konuştu:

“İyi gazetecilik bence barış gazeteciliği”

“Mesela, iyi gazetecilik bence barış gazeteciliği etik kurallarına uymakla yapılabilecek birşeydir. Ama bunun yanında gazetenin yayın politikası belirlenirken o etik çerçeve içerisine özel dosya konuları, araştırmacılık anlayışının olması da iyi inşa edilmesini sağlar. Güney’de bunu

yapan Politis gazetesi var. Kuzey’de ise Yenidüzen Gaile eki ile Havadis de biraz Poli ile yapmaya çalışıyor. Halkın kolay erişemeyeceği bilgileri güzel ve sağlıklı bilimsel analizlerle ortaya koyan bir gazetecilik anlayışı olsa ve böylece herkesin gazeteyi kendi kişisel kürsüsü sanıp da kişisel kanaatlerini boca ettiği ve toplumu yanlış yönlendirdiği bir köşe yazarlığı kurumu daha az olsa, nitelik itibarıyla gazeteler daha iyi olacak.”

Sözlerini “Güven duymadığım gazetecilerle mümkün olduğunca uzak mesafede durmaya çalışırım. Çünkü sonrasında beni malzeme edecektir” şeklinde sürdüren Doğuş Derya, medyanın zaman zaman bir habere attığı başlıkla veya kullandığı fotoğrafla, bazen de bütünü içinden çektiği bir cümleyle halkın algısına dair mühendislik yaptığından dem vurdu.

Ve buna Meclis’te milletvekilliği yemin gününde çekilen fotoğraflarının halen kullanılmasını örnek verdi:

“Bir imaj mühendisliği var. Yani şu anda medyada bunu bir kısım reklamcı ve halkla ilişkilerci de gazeteciliğe soyununca görmeye başladık. Ve bu internet gazetesi aracılığıyla kontrolsüz bir noktaya gitmeye başladı. Akdeniz toplumları fikirlerden ziyade

duygularla hareket eder. Hele de Kıbrıs Türk toplumu bir başlığı okuduğu zaman ona dair çok çabuk refleks geliştiren ve içeriğine bazen bakma ihtiyacı duymadan çok da çabuk kaanat geliştiren bir yapıda. O yüzden de böyle bir gazetecilik anlayışını besliyor galiba bu... Bir kısır döngü şeklinde habercilik anlayışı gidiyor.”

Doğuş Derya sözlerinin sonunda tüm anlatıklarının aslında medyadaki bir kaç kişinin hem meslek etiğini, hem de yaptığı iş manasında da toplumun alması gereken kamusal faydayı deforme ettiğine dikkati çekti.

Derya şunları ekledi:

“Nitelik kaygısı duymadan bu kadar hızlı ilerleyip belli pozisyonlara gelen insanların birileri tarafından desteklendiği için oraya geldiğini düşünüyorum. Ve o insanlar kadar, onların arkasındaki bu destekleyici güç odaklarının da toplumun bilgi alma hakkına dolaylı da olsa zarar verdiğini... Hem siyasetçiler değil şu anda egemenliği elinde tutan çıkar çevreleri o doğrultuda yayın yapılmasını medyadaki belli kişilerle sağlıyor. Tüketim kültürü, piyasa kültürü ile el ele giden bir yayıncılık daha ortaya çıktı.”

UBP Genel Sekreteri Sunat ATUN:

“Bazı medya kuruluşları tarafsızlığını koruyamıyor”

“‘Her yol mübahtır’ siyasetine basın yayın çevreleri de alet oluyor”

UBP Genel Sekreteri, Gazimağusa Milletvekili Sunat Atun, siyasetin duyurulmasında en etkin iletişim kanalının medya olduğunu söyledi.

Atun, “Politikacının yaptığı siyaseti, vizyonunu halka anlatmak ve ulaştırmak için kullanabileceği veya faydalanabileceği en etkin iletişim kanalı, medyadır. Dolayısıyla yapılan siyasetin doğru aktarılması hem iktidardaki, hem de muhalefetteki için son derece önemlidir. Medyanın tarafsızlığını her zaman koruyabilmesi lazım. Ülkemizde tarafsızlığını koruyabilen kadar koruyamayan medya organları olduğunu da görebiliyorum” dedi.

Hükümet dönemlerinde yaptıkları icraatların gerekenden daha dar bir alanda kamuoyuna yansıtılabildiğinden şikayet eden Atun, sözlerine şöyle devam etti:

“Bunun sebeplerini belki biz kendi içimizde aramamız lazım. Şu anki hükümetten ülkemizde büyük bir memnuniyetsizlik olmasına ve 17 aydır geçerli bir vizyonu ortaya koyamamasına rağmen gerek yazılı, gerekse görsel basında eleştirel yaklaşımın nispeten daha az olduğunu görüyorum.”

Atun, medyanın dolaylı yapılan haberlerde daha analitik, eleştirel ve sorgulayıcı olması

gerektiği üzerinde de durdu ve şöyle konuştu:

“Rakamlardır hükümetlerin performansını ve başarısını analitik olarak ortaya koyan... Ama eleştirme ihtiyacı duyanların tamamının şahsi konularda eleştiri ve tenkit yaptıklarını gördüm. Herkesin performansı ölçülebilir ama performansın kriterleri vardır. 4 yıl 2 aylık bakanlık dönemimde tek bir icraatım bile eleştirilemedi, eleştirme ihtiyacı duyanlar da bunu sadece şahsi konularla yaptı.”

Atun, bir TV programına katılacağında veya gazeteye demeç vereceğinde belli kriterlere dikkat ettiğini de belirtti.

İddiaların belgelerle desteklenmesi gerektiğini ve kendisinin de bu doğrultuda hareket etmesine rağmen medyanın bu konuda yeterli duyarlılığı göstermediğini de dile getiren Atun, “Mesela bir seferinde yayınladığım belgelerin çok az basın yayın organında kullanıldığını gördüm. Hatta partimin gazetesi Güneş dahi kullanmadı. Ancak kendi gazetemize dahi müdahale etmiyorum çünkü benim uhdemde değildir” şeklinde konuştu.

Siyasiler açısından konuların kişiselleştirilmemesi gerektiği üzerinde de önemle duran Sunat Atun, konuyla ilgili hassasiyetlerini şu sözlerle dile getirdi:

UBP GENEL SEKRETERİ SUNAT ATUN

“Görsel basında veya sosyal medyada siyasetçi olarak kamuoyu önüne çıkıyorum ve siyasi konularda devletimizi, vatandaşımızı ilgilendiren konuları konuşmaya özen gösteriyorum. Siyasetçi fikirleriyle konuşmalı ve tartışılmalı. Siyasetteki bu altı yıllık süremde sosyal yaşantımın ve ailemin yazılı ve görsel basında veya sosyal medyada malzeme yapılmamasına çok önem verdim. Bu da en çok hassasiyet duyduğum noktalardan bir tanesidir.”

“‘Her yol mübahtır’ siyasetine alet olan basın çevreleri var”

Siyasetin bir standardının olması gerektiğini ancak bunun da elbirliğiyle olabileceğini dile getiren Atun, “Siyaset insan için yapılmalı, sırf birilerini veya bir görüşü yıpratmak için ‘her yol mübahtır’ düşüncesi üzerinden yapılmamalı. Ülkemizde bu siyaset maalesef köklemiştir. ‘Her yol mübahtır’ siyasetine alet olan basın yayın çevreleri de vardır. Basın topyekün buna alet oluyor diye genelleme asla yapamayız” diye konuştu.

Görsel basında daha fazla analitik programların olması gerektiği üzerinde duran Atun, bunun için çok donanımlı programcılara ihtiyaç olduğuna da işaret ederek sözlerini şöyle sürdürdü:

“Programcının siyasetçiyi zorlayıcı vizyona sahip olması gerekir. Ülkede bu konuda programcı var ama sayısı azdır. Kendini geliştirmeyi sürdüren bir basınımız mevcut ancak ileriki dönemlerde daha da iyi olunacağını düşünüyorum.”

Atun, siyasetçinin de buna paralel olarak kendini geliştirmesi ve buna yaterli zamanı ayırması gerektiğine vurgu yaptı.

Demokrat Parti Ulusal Güçler Milletvekili Mustafa ARABACIOĞLU

“Medya ve siyaset tek yumurta ikizidir”

“Siyaseyçiye olan inanç, güven ortadan kalktığı için siyasetçinin katıldığı programlar ilgi çekmiyor”

DP-UG Milletvekili Mustafa Arabacıoğlu, medya ve siyaseti ikiz kardeşe benzetti ve “Medyasız siyaset, siysetsiz de medya olmaz” dedi.

Arabacıoğlu, şunları dedi:

“Gerçi medyanın güncel konuları çoktur ama siyaset herhalde en büyük kısmını oluşturur medyanın... Medya siyaset ilişkisi esasında duygusal olunmaması gerekir. Yani gerçekler üzerinden hareket edilmeli. Bazen bu ilişkiler gazeteci filan partiye daha yakın olduğu için daha sıcak duygusal olarak bazı şeylere ve bazı yanlışları kendi açısından olumlu görür ve bazı konuları da abartarak yansıtır. Gerçekler neyse onların yansıtılması gerekir abartısız ve gizlenmeden... Ancak ülkemiz basınında bu yeterli değil. Daha radikal, gerçekçi ve cesur bir medya şart. Fakat küçük toplum olmamızdan dolayı herkes bu ülkede birbirini tanıyor, kaleme alırken de ‘ben o kişiyi yarın karşımda görebilirim dolayısıyla yazmayım’ diyebilmekte. Siyaset toplumun geleceğini şekillendirmeye yönelik yapılan politiklardır. Burada basının yapması gereken, yanlışların veya yanlışın da ötesinde yapılmaması gerekenleri gerçekçi şekilde kamuoyu ile paylaşmaktır ki siyasetçi bir kez daha o tür bir

DP-UG MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ARABACIOĞLU

harekette bulunmaya cesaret edemesin...”

Arabacıoğlu, siyasete girdiği yıllarda medyada tek seslilik hakimken şimdilerde çok sesliliğin yer almasını ülke için bir zenginlik olarak değerlendirdi ve uyardı: **“Ama medyanın, patronların medyası olmaması gerekir.”**

Siyasetin medyanın en önemli gündem maddelerinden olduğuna da dikkati çeken Arabacıoğlu, **“bu gündemin çapını açan, daraltan veya kapayan da medyadır.”**

Sözlerine devamla medyanın siyasetçiye, siyasetçinin de medyaya ihtiyacı olduğunu anlatan Mustafa Arabacıoğlu, **“Basın bazı konuları kimi zaman gündem yapıp, derinlemesine işliyor ancak bazen de daha yetersiz kaldığına inanırım. Aslında gündem yaratma siyasi partilerin işidir. Bir şekilde siyasetçinin söylemediği birşeyi söyletmek istersen yine medya aracılığı ile söyletebilirsin.”**

Siyasete yeni girdiği dönemde ilk TV programını dün gibi hatırladığını da anımsatan Milletvekili Arabacıoğlu, siyasete yeni girmiş olmasına rağmen

1994 yılında su konusunda yapılan tartışma programına İrsen Küçük, Hüseyin Angolemlı ve Ferdi Sabit Soyer ile birlikte katıldığını söyledi. Arabacıoğlu, ülkede en güzel tartışma programlarının ise Annan Planı sürecinde yaşandığını belirtti ve ekledi:

“Toplum tarafından en çok Annan Planı referandumu sürecindeki programlar izlendi. Şimdi artık siyasetçiye olan inanç, güven ortadan kalktığı için siyasetçilerin konuk olduğu programlar artık pek ilgi çekmiyor. O yüzden mümkün merteye şimdi pek programlara katılmamaya çalışırım. Ve bir de anlamı yok. Gerçekten o zaman Annan Planı müzakere sürecindeyken ben o hazırlık sürecimi hatırlarım da hele referandumdan bir gün önce 9 saatlik canlı tv programı yapmıştık, soru cevap şeklinde vatandaşla. O günler benim için çok anlamlıydı. Şimdi o ilgi yok. Televizyon programına şimdilerde siyasetçi katıldığında ekran başına oturup da izleyen sayısı çok çok az... Açıkçası ben de izlemem. Bir tek sabahları gazete özetlerini takip ederim.”

TDP MİLLETVEKİLİ ZEKİ ÇELER

TDP Milletvekili Zeki ÇELER

“Şu anda medya siyaseti yarı yarıya doğru yansıtıyor”

“Medya siyasetçileri söylemleriyle sorgulasın, özel yaşantılarını paparaziye çevirmesin”

Espiriyi seven TDP Girne Milletvekili Zeki Çeler medya ile arasının iyi olduğuna vurgu yaptı, şunları dile getirdi:

“Medya ve siyaset ülkemizde de yavaş yavaş çıkar ilişkisine dönmeye başladı. Yalan, kurma, yönlendirici anketler yayınlayan medya kuruluşları var. Ama içerisinde birkaç çürük elma varsa tüm kanalları veya program yapanları, gazetecileri kastetmiyorum. KKTC’de siyaseti doğru yansıtan medya kuruluşları da vardır. Doğru yansıtan, program yapımcıları, gazeteciler, köşe yazarları muhakkak vardır. Siyasette yansıtılan noktalar olduğu gibi yansıtılmayan, çarpıtılan veya gizlenen noktalar da mevcuttur. Şu anda ülkemizde medyanın siyaseti doğru yansıtması yarı yarıyadır.”

Ülkedeki sistemsizliğin medyayı da etkilediğini anlatan Çeler, **“Bu ülkede değişim medya sayesinde oldu. 2000’li yıllarda Annan Planı’nın gelmesi ile birlikte halk konuşmaya başladı. Hem özel TV’lerin artması sayesinde de halk konuştu. Suskun, kilitlemiş, hapsedilmiş bir toplumduk, ondan sonra bir açıldık, pir açıldık!.. Burada medyanın rolü çok büyük ve önemliydi. Medya sayesinde bu toplum konuşmayı öğrendi. Şimdi tekrar bir sessizlik var. İnsanlar artık usandı, dizileri seyrediler. Yerli kanalları izleyenler, programlara bağlananlar hemen hemen aynı insanlardır”** dedi.

Hemen hemen bütün gazeteci ve programcılar ile ilişkilerinin iyi olduğuna inanan Çeler, buna rağmen Meclis’te bir gece kalarak yaptığı eylemin basında manipüle edilmesini bakan nasıl anlattı:

“Meclis’in itibarını zedeleyecek bir tavır içinde olmayacağımı belirterek Başkanlık Divanı’ndan izin alarak bu eylemi yapmıştım. Buna rağmen yine basın photoshopla hazırlanan fotoğrafla pijamalı olduğum şeklinde haber yaptı. Ancak bunu kendime karşı bir hakaret ya da olumsuz çevirecek bir şey olarak görmedim ve gülümsedim... Ben onların

samimiyetlerine güveniyor ve inanıyorum, onlar da benim samimiyetime güvenir inanır diye görürüm. Herkesin mesleğine saygı duymak gerekir. Ben o yüzden medyaya kendimi yakın hissederim.”

Çeler, bazen bir konu üzerine yaptığı yorumun medya tarafından başka yöne çekilebildiğini de dile getirdi. Medyada siyasetçileri söylemleriyle verdikleri sözlerle sorgulayanların yanı sıra özel yaşantılarıyla ilgilenip konuları paparaziye çevirmeye çalışanların da bulunduğunu dile getiren Çeler, bu anlayışa **“biz film artisti değiliz”** diyerek isyan etti. Çeler sözlerini şöyle tamamladı:

“Evet toplumun önünde örnek olacak davranışlar yapacağız ve şahsımın yaptığına da inanıyorum. Ama özel hayatımız siyasetle karıştırılmasın. Çağatay Ulusoy ya da Kıvanç Tatlısu değiliz, kiminleydik ya da değildik... Önemli olan bizim halka hizmet edip etmediğimizdir, halkın yararına çalışıp çalışmadığımızdır. Ona baksınlar bunu yapmazsak döner bu taraftan devletin parasını alıp yiyip içip gezersek, kamu zararı yaratırsak, o zaman medyanın da halkın da bizi rezil etmeye yerden göğe kadar hakkı vardır.”

BKP Genel Başkanı İzzet İZCAN:

**“Siyasetin en büyük silahı
medya”**

**“Medya- siyaset ilişkisinde
‘ben sorarım sen söyle’, ‘ben
top vereyim sen gol at’ biçimi
hakim”**

BKP Genel Sekreteri İzzet İzcan, KKTC’deki medya- siyaset ilişkisinden rahatsız olduğunu belirtti ve bunun nedenlerine şu ifadelerle dikkati çekti:

“Ülkede tarafsız bir medya yok, medya mensuplarının önemli bir kısmı bir yerlere angaje olmuştur. Ya sermaye sahipleriyle ya da iktidarlarla ilişki içindedir. Veya bağlı buldukları siyasal duruşlarına paralel hareket etmektedir. O nedenle dünyayı izlediğimizde Türkiye’yi, Avrupa’yı, medya çok daha güçlüdür, etkilidir, özgürdür. Bizim ülkemizde toplum siyasal baskı altında olduğu gibi medya mensupları da ya medya patronları tarafından yönlendirilmektedir ve medya mensupları kendini bağlı buldukları medya patronlarına uyarlamaktadır ya da siyasal

iktidarlarla yakınlaşmaktadır. Böyle şey olamaz. Geçmişte daha çok resmi ideolojiye bağlı hareket edilirken son dönemde maddiyat öne çıktı. Şimdi ikinci bir güç merkezi oluştu. Sermaye grupları ve medya grupları da sermayeleşmeye başladı. Yani bir bakarsak TV, gazete, radyo sahiplerine her birinin birer sermaye grubu olduğu ve medyayı kullanarak kendilerine çıkar, rant elde ettiğini görürsünüz. Bence bizim esas sorgulamamız gereken budur.”

KKTC’de taraflı bir medya olduğu görüşünü ifade eden ve bundan dolayı medyanın görevini yerine getiremediğine inanan İzcan, şöyle devam etti:

“Övünülecek değil ayıp şeyler”

“Özellikle siyasal güçlerle güç toplumunun içindeki güç merkezleriyle beraber hareket etmeyi yeğlemektedir. Örneğin, dünyada hiç göremezsiniz üniversite patronlarından maaş alan ve medyanın kilit yerlerinde bulunan medya mensuplarını... Söyleyin bana bakalım nerde var? Bizde var. Dünyada otel patronlarından oluşan medya grupları, onlardan maaş alan,

promosyonla hediye dağıtarak gazete satan medya mensupları nerde var? Kaç tane var? En büyük birinci, ikinci medya grubu oldukları için övünüyorlar. Bunlar övünülecek değil, ayıp şeylerdir. Bunlar etiğe uymaz ancak bizim ülkemizde sanki normalmiş gibi gidiyor. ..”

Medya siyaset ilişkisi ile birlikte KKTC’deki genel ilişkilerin bu bağlamda sorgulanması gerektiğini de aktaran İzcan **“Ne yazık ki kanser olan bir toplumsal yaşam biçiminin parçası olmuş durumdayız. Bundan kurtulmaya çalışanlar ve bunu söyleyenler azınlıktadır. Ama azınlıktadır diye bunlara karşı mücadele etmekten vazgeçemeyiz...”** dedi, şöyle devam etti:

“Eğer demokrasi olsaydı çağdaş bir hukuk devletinde yaşasaydık, bunların hiçbiri olmazdı. Hiçbir medya mensubu üniversite patronlarından maaş olarak onların sözcülüğünü yapmaya cesaret edemezdi. Hiçbir milletvekili yine üniversite patronlarından maaş olarak onların Meclis’teki sözcülüğünü, tetikçiliğini yapamazdı. Ancak bizde yapıyorlar. Bunları söylerken

BKP GENEL BAŞKANI İZZET İZCAN

ben utanırım, incinirim, rahatsız olurum. Ve biraz da öfkelenirim. Ama sanki normalmiş gibi kabul ediliyor bu ülkede... Gazete patronları da bunu normal kabul ediyor, o büyük gazeteciler de öyle kabul ediyor.”

İzcan, topluma mesaj verecek, kabul görecektir ve toplumu bulunduğu noktadan da daha ileriye taşıyacak hatta kendini de, programı da dinlettirebilecek insan sayısının sınırlı olduğu görüşünü de ortaya koydu:

“Bir medya mensubunun başarılı olabilmesi için en az programına aldığı siyasetçi kadar bilgili olması lazım. Yani ‘ben sorarım sen söyle’, ‘ben top vereyim sen gol at’ misali bir ilişki biçimi yanlıştır. Genellikle ben katıldığım programları istediğim yere çeker giderim. Halbuki karşımdaki eğer mesleğine tam yetkin birisiyse, o lüzum siyasetçiyi, -beni veya başkasını- veya istediği konuları tartıştırsın ve birşey çıkarsın o programdan...”

Seçim dönemlerinde reklamların hangi kriterlere göre dağıtıldığına

da değinen İzzet İzcan, özellikle bu dönemlerde siyaset- medya-para ilişkisi üçleminden rahatsız olduğunu ifade etti.

Bu tür ilişkilerin ne demokrasi, ne özgür irade, ne de hukuk bıraktığını anlatan İzcan, “Para ile sadece sayfa satın alınmamaktadır, bazen köşe yazarlarını da satın alırlar. Bu böyle değildi, 20 yıl evvel bizim medyamız o noktada değildi. Şimdi bu noktaya geldi. Düşünebiliyor musunuz, buna ben saygı duymuyorum. Bundan da rahatsız oluyorum” diye konuştu.

Cumhurbaşkanlığı seçim süreci yaşanırken hem rahatsızlıklarını dile getiren hem de ciddi iddialar ortaya atan BKP Genel Başkanı İzcan, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bir internet gazetesi nasıl olur da bir aday ile anlaşır veya büyük bir medya patronu gazetesinde anlaşır? İlerleyen günlerde onu da göreceğiz. Nasıl olur da her gün 12’den 13’e patron ile cumhurbaşkanı adayları genel merkezde siyaset, propaganda

belirler? Karşılığında ne alır, ne verir? Karşılığı da var. Medyanın bugün KKTC’de geldiği nokta budur. Çırpınır, geri kalanların da bazıları da ‘ben de bu ranttan ne alabilirim, ne yiyebilirim hazır bu pastadan’ diye düşünür. Hatta bazı medya kuruluşları şunu da yapar: Bilinçli bir şekilde belli konularda belli siyasetçilerin üstüne gider ondan sonra döner para karşılığı onunla uzlaşır. Reklam karşılığı onunla uzlaşır.”

Siyasi partilerin de medya konusunda yaptıkları harcamaları doğru rakamlarla açıklamadıklarını ve gizlediklerini iddia eden İzcan “Açıkladıkları rakamlar gerçekte buluşmuyor. Pay alabilme yarışı vardır ve medya kuruluşlarını da kirletmektedir. Doğal olarak da gazetecileri, köşe yazarlarını, medya çalışanlarını da bu hedef doğrultusunda patronlar kullanmakta veya kullanmaya çalışmaktadır. Bazıları kullanıyor kendini, bazıları kullanmıyor. Daha onurlu duruş sergileyen medya mensuplarımız da vardır” dedi.

“Kontrol edilemeyen bir sürece gidiliyor”

Bu ilişkilerin Kıbrıs’ın kuzeyinde yeni bir medya siyaset ilişkisine doğru gitmekte olduğunu kaygıyla aktaran İzcan, “Git gide para- medya- propaganda ilişkisi gelişmektedir ve kontrol edilemeyen bir sürece doğru gitmektedir. Dikkat çekmek istediğim unsur budur. Halbuki bunun yerine düşüncenin, programların tartışıldığı tarafsız medya kuruluşlarının öne çıktığı bilgisi, becerisi, düşüncesi ile her şeyin sorgulandığı, ülke demokrasisinin ve hukuk sisteminin gelişmesine yardımcı olan bir medya siyaset ilişkisi kurulması gerekir.”

YKP Yürütme Kurulu Üyesi Murat KANATLI:

“Gazeteci 4. güç olduğunu hatırlamalı”

“İşimiz bildiri siyasetçiliğine dönüştü”

“Meyanın eleği eksik”

KKTC’de birçok konuda olduğu gibi medya alanında da ciddi çarpıklığın söz konusu olduğunu vurgulayan YKP Yürütme Kurulu üyesi Murat Kanatlı, gazetecinin 4’üncü güç olduğunu hatırlaması gerektiğini söyledi.

Kanatlı şöyle konuştu:

“Aslında eğer medyaya 4. kuvvet diyorsak, en toptan en aşağıda olana kadar herkesin sorgulayan bir yerde olması gerekiyor. Birinin bizi kontrol etmesi ve dengeye koyması gerekiyor. Medyanın görevi eksikimizi, gediğimizi göstermektir. Eğer herhangi bir konuyla ilgili yanlış birşey varsa benim sesimi olduğu gibi bir yere taşımak değil, benim hatalarımı da, sorunlarımı da, eksikliklerimi de ortaya çıkarmalı. Maalesef bizim coğrafyamızda siyasetçilerin medyadan beklentisi daha çok kendini en iyi şekilde aktarmasıdır.

Ana akım medyadan bahsettiğimizde daha çok bir ilişkiler çerçevesinde kendisine rakip gördüğünü aşağıya çekmek, kendisini desteklediğini düşündüğünü eksikliklerini giderecek şekilde onu yukarıya çekmek şeklinde bir ilişki ağı vardır. Bu doğru bir ilişki ağı değil. Medyanın yapması gereken, gördüğünü, mevcut olanı eleştirel bir gözle okuyucusuna taşımak olmalı. Ordaki görevi o eleştirel gözü, o dördüncü kuvvet olma

halini koruması gerekiyor.”

Gazetecilerin sorgulayıcı ve araştırmacı olması gerektiğini belirten ancak bu yöndeki gazeteciliğin giderek irtifa kaybettiğine dikkati çeken Kanatlı, **“Siyasete olan güven azaldıysa bir şekilde bunu yukarı çekecek olan da yine gazeteciler olacaktır, bunu temizleyecek olan da gazeteciler olacaktır. Siyasetçilerin bu çarpık gidişatını açığa çıkartacak olan arşiviyle, soracağı sorularla, sorgulamasıyla gazeteciler olması gerekiyor. O yüzden siyasette bir yere geleceksak gazetecilerin de o camianın da önemli bir fonksiyonu olması gerekir”** ifadelerini kullandı.

Kanatlı, ülkemizde medya etiğinin yeteri kadar yerleşmediğini de söyledi ve şu yorumu yaptı:

“Biri ile ilgili 3 gün boyunca manşetten bir haber verip daha sonra 15’inci sayfadan cevap hakkını verdiğinizde aslında cevap hakkı vermiyorsunuz. Eğer onunla ilgili olarak ben size herşeyi ispatlıyorsam ki sizin manşet haberleriniz yanlıştır, benzer şekilde o haberin de düzeltilmesinin de benzer kurallar çerçevesinde olması gerekir.”

Murat Kanatlı, medyadan parlamento içindeki siyasi partilere verilen değeri parlamento dışındakilere de göstermesini istediklerini şu sözlerle ifade etti.

“Derdimiz hep şu oldu: Biz de bir siyasi partiyiz günün sonunda diğer siyasi partilere her ne uygulanıyorsa aynı

YKP YK ÜYESİ MURAT KANATLI

oranda uygulanması gerektiğidir düşüncemiz... Ama maalesef çoğu zaman bu konuda yeterli ilgiyi alabildiğimizi söyleyemeyeceğim. Genellikle siyasi partiler parlamento içi ve dışı diye ayrılır. Hade onu belli bir noktaya kadar anlayalım ama bir kalıbı yoktur ki şu haber, şu değerden dolayı çıkar veya çıkmaz. Her gün bir konu ile ilgili bildiri yazıp kamuoyuna ulaşmaya çalışın. Biz genellikle uzun bir süredir elden geldiği kadar buna girmemeye çalışırız. Yani bir bildiri yazdığımızda genellikle bir araştırmanın, yeni birşey söylemenin, o an için zaruri olan bir konunun olmasını ararız. Ama onun dışındaki zeminlerde konuşacağımız konuların bir medya grubu tarafından zaman zaman sorgulanması gerektiğine inanırız. Yani her siyasi partiden farklı konularla ilgili birer paragraf görüşünü alarak, yansıtacak bir habercilik olması gerekir. İnsanlar okuduklarında hem siyasi partiler arasındaki farkı ve konuya nasıl yaklaştıklarını görürler, hem de bir enformasyon alabilirler. Ve bunu yaparken yalnızca basit ‘ne düşünüyorsunuz’ sorusu değil de sorgulayan şekilde haberciliğe gidilmeli. Bu eksik kalan kısım. Yeteri kadar sorgulayan basın yok”.

Medyanın eleğinin eksik olduğunu da söyleyen Kanatlı, ülkede

demokrasinin ve medyanın gelişmesine ilişkin özellikle seçim dönemlerinde neler yapılabileceği görüşünü de ortaya koydu:

“Ülkede eksik kalan kısım belki de bizim yapmamız gereken kısım ya da alternatif gölge kurumlarının yapması gereken şimdi şu an Türkiye’de başlayan ve çok güzel bir şekilde devam eden izleme faaliyetlerini gerçekleştirmemiz gerekiyor. Yani hangi adaya, hangi siyasi partiye, gruba ne kadar haberi, hangi gazetenin

verdiği, hangi kanalın kaç saniye görüntü yayınladığı, kaç saniye yayın verdiğinin bir istatistik bilgisinin sürekli olarak kamuoyu ile paylaşılması. Bunun yapılması halinde bazı şeylerin açığa çıkarak düzelmesi de daha kolay olacaktır. O zaman yaptığımız eleştiriler de düzelmeye yönelik olur. Basın şu an bir yerden bir görüşü alıp bir yere taşıyor. Taşıma işlemini yaparken bulunduğu konumuna göre daha çok taşıyor veya daha az taşıyor. Ama bir taşıma eylemi yapıyor. Taşıma eylemi yaparken bir de eleği olması gerekiyor. Eleyerek bunu ortaya çıkarması gerekiyor. Medyanın eleği eksik.”

BARAKA AKTİVİSTİ MÜNÜR RAHVANCIOĞLU

Baraka Aktivisti Münür RAHVANCIOĞLU

“Salt basında manşet olmak sizi gerçekte var yapmaz”

“Seçim dönemlerinde eleştiriler yüzeyselleşiyor”

Baraka aktivisti Münür Rahvancıoğlu, medyanın toplum üzerinde siyasal anlamda başka, toplumlarda olduğu kadar büyük etkisi olduğunu düşünmüyor. Ve bunu iyi yönde değerlendiriyor.

Münür Rahvancıoğlu, medyanın ülke siyasetini yeterince doğru yansıtamadığını ve öyle bir hedefi de olmadığını şu sözleriyle ifade etti:

“Baraka olarak tarafsız haberciliğin olabileceğini düşünmüyoruz. Toplumda eğer taraflar, sınırlar varsa bilerek veya bilmeyerek, isteyerek ya da istemeyerek yani bu illaki kötü bir niyetle yapılması gereken değildir. Algılama ve aktarma şeklimizde bizim irademiz dışında o taraflara ve sınırlara göre şekillenir.

Ben tarafsız habercilik diye bir şeyin var olduğuna inanmıyorum.

Sadece farklı tarafların var olduğunu kabul etmemiz lazım.”

Medyadaki gelişmelere ve toplumdaki medya algısına da değinen Rahvancıoğlu, “Eğer genel olarak medyaya bakarsanız bence hem sosyal medyaya, hem gazeteye, hem TV’ye bakmak gerekiyor. Ama hiçbir zaman da unutmamak lazım hayatın gerçekliğidir esas olan... Ve hayat içerisindeki ilişkilerdir. Medya üzerinden siyasal bir varoluş mümkün değil. Medyanın eleştirisinden çok bence ülkede siyasetin eleştirisini yapmak lazım” diye konuştu.

Baraka’nın eylemlerinden de örnek veren Münür Rahvancıoğlu, “Eylem öyle bir şey değil ve dünyanın hiçbir yerinde de basın gelse de gelmesede o eylemi yapmanın başka anlamları vardır. Ancak bizde ne yazık ki eylemler basında haber olmak maksadı ile yapılan şeyler durumuna geldi. Günde iki tane bildiri yayımlayarak var olduğunu düşünen partiler var. Doğrudan medya endekli ve basında haber olma endekli bir şekilde siyaset yapılıyor. Bu da bence siyasal özneleri halktan koparıyor” ifadelerini kullandı.

Rahvancıoğlu, bugün halka nüfuz edebilen iki farklı siyasal öznenin CTP ve UBP olduğunu belirterek, “Bunun sebebi de köylerde yerelde bire bir doğrudan insanlarla kendi ilişkilerine sahip olmalarıdır” dedi.

“Sanal varlık”

Bu partilerin siyasetini onaylayıp onaylamamanın ayrı birşey olduğunu ifade eden Münür Rahvancıoğlu, “Siz sadece gazetelerde, basında mı varsınız yoksa köylerde de var mısınız? Biz köylerde olmadığımızı düşünüyoruz. Ve bunu kendi önümüzde sorun olarak görüyoruz. Bunu aşmaya çalışıyoruz. Salt

basında varolmak manşet olmak, haber olmak sizi gerçekte var yapmaz. O sadece daha iyi anlatabilmek için bir araçtır. Ama eğer ki siz gerçeklikte yoksanız sadece haber olarak varsanız bu bir sanal varlıktır. Gerçek bir varlık değildir. Ancak bunun suçlusu medya değildir. Bunun suçlusu odağına medyayı alan siyaset ve siyasetçilerdir” diye konuştu.

Medyadan ne olduysa onu yansıtmasından ve yorum yapılmak isteniyorsa da yapmasından yana olduklarını söyleyen Rahvancıoğlu, özellikle seçim dönemlerinde medyada eleştirilerin yüzeyselleştiğini de dile getirdi.

Rahvancıoğlu, özetle şunları söyledi:

“Bizim her zaman kabul ettiğimiz şey şu: Devrimci olan gerçeğin kendisidir. Gerçekten korkan da devrimci değildir. Olumsuz bir gerçeklik da bizim gerçekliğimizdir. Biz bu olumsuz gerçeklikten ders çıkarmasını bildiğimiz oranda bunu olumluya çevirme şansı buluruz. Yoksa birşey gerçek hayatta varolsun ama sanal medya alanında başka türlü sunulsun bu gölge oyunudur.

Kimse eleştirilmekten hoşlanmaz. Baraka ile ilgili veya kişisel olarak benimle ilgili çıkan haberler

oldu, bunlara basın bildirisi ile cevap yazdık. Hangi platformda yürüyorsa konu, o platformda cevaplanmalı. Medyada yüzeysel olmayan derin eleştirileri de görebilmekteyiz. Ama özellikle seçim dönemlerinde eleştiriler yüzeyselleşiyor. Çünkü saflar belirginleşiyor, herkes tercihini yapıyor. Ve o tercihi yüceltmek adına eleştirilerin niteliği düşüyor. Ama seçim dönemleri dışında bence bizim medyamızda çok nitelikli değerlendirmeler, eleştiriler oluyor. Burada eleştiri kelimesinden olumlu yada olumsuz noktaların anlatılmasını söylüyorum. Medyamızın bu anlamda kapasitesinin olmadığını düşünmüyorum, vardır, ancak seçim dönemlerinde bir tür dumura uğrama durumu ile karşılaşılıyor.

Bunun çeşitli sebepleri olabilir çeşitli olanakları da. Mesela devletin kanalında bu siyasi otoritenin baskısı ile olabilir, bir partinin yayınında o partinin siyaseti doğrultusunda olabilir. Bir sermaye kuruluşunda büyük hisseye sahip olan sermayedarın herhangi bir parti ile girdiği ilişkiden yada başka birşeyden dolayı olabilir. Ama bu seçim dönemlerinde ne yazık ki kilitleniyor.”

Fotoğraflar: Hüseyin SAYIL

Christos CHRISTOFIDES
chrchrini@ymail.com

Kıbrıs'ın güneyinde medya ve politika

Çeviri: Gözde Ertmetal KARADENİZ

Kıbrıs'taki basın yayın, ülkedeki politik durumu etkilemiştir (en azından etkilemeye çalışmıştır) ve ülkedeki politik durumdan etkilenmiştir. Politikadan kastım, sadece partisel olgular değil, toplumsal, ulusal ve siyasi çatışmalardır. Neredeyse daha ilk gazetenin (1878) yayınlanmasından itibaren, basın, Kıbrıs tarihine damga vuran toplumsal ve siyasi çatışmalarda (Başpiskoposluk meselesi, EOKA mücadelesi, Danışma Meclisi, Kıbrıs sorunu, EOKA B, AB'ye üyelik, Annan Planı, Ekonomi vb) net bir tutum almış ve bilgilendirmek yerine empoze etmek rolünü üstlenmiştir.

Gazeteler arasındaki ilk büyük çatışma, 1900 yılında, çok yönlü Başpiskoposluk meselesiyle ortaya çıktı ve Girne Metropoliti Kirillo'yu (Kirilludi) destekleyen "Foni Tis Kıpru" (Kıbrıs'ın Sesi) gazetesi ile Kiti Metropoliti Kirillo'yu (Kirillatso) destekleyen "Evagoras" gazetesi arasında neredeyse 10 yıl boyunca devam etti.

İlk sınıfsal/işçi gazeteleri ise 1922 yılında "Pirsos (Meşale)" ve 1925 yılında "Neos Anthropos (Yeni İnsan)" isimleri altında yayımlandı ve 1926 yılında, Kıbrıs Komünist Partisi'nin kurulmasına ve örgütlenmesine katkıda bulundu. İkinci Dünya savaşının başlangıcıyla,

Büyük Britanya ve Kıbrıs aynı cephede yer almaya başlar ve böylelikle, sömürge hükümeti tarafından uygulanan ağır sansür, belge dolaşımının yasaklanması gibi baskı tedbirleri hafiflemeye başlar. Baskı tedbirlerinin hafiflemesi, Kıbrıs Komünist Partisi'nin devamı olan AKEL'in kurulmasına da katkıda bulunur ve 1943 yılında da, sağ eğilimli Ulusal Kıbrıs Partisi (KEK) kurularak, Kıbrıs toplumunu sağ ve sol olarak iki cepheye ayırır. Basının da yer aldığı bu savaş, 1947 yılında İngilizlerin, Kıbrıs meselesini tartışmak için topladığı Danışma Meclisi ve akabinde, solun karşı çıktığı EOKA silahlı mücadelesi döneminde zirveye ulaştı.

"Eleftheria" ve "Ethnos" gazeteleri, daha milliyetçiyken, "Neos Dimokratis" ile "Aneksartitos" gazeteleri solu temsil etti.

Basın, Makarios'un Enosis yerine bağımsızlık çözümüne doğru siyasi bir dönüş yapmasında da önemli bir rol oynadı. Kıbrıs basınının büyük bir bölümü, Makarios'un icraatlarına destek verdi ve 1959 Zürih-Londra Anlaşmaları'nın kabul edilmesine katkıda bulundu.

Zürih-Londra Anlaşmaları, Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıs Rum basınında yeni bir bölünmeye yol açtı: Bir kısım Zürih-Londra Anlaşmaları'nın

Kıbrıs halkının beklentilerine yanıt vermemesine rağmen kabul edilmesi gerektiğini (Makariosçular), bir kısmı da bunun ihanet olduğunu (Grivasçılar) destekledi.

Aynı dönemde, Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum toplumu arasındaki ilişkiler de oldukça gergindi; Kıbrıs Rum gazeteleri, gerginliği yalnızca yansıtmakla kalmayıp, artırdı. Basın, birçok kez kışkırtıcı bir sebebe sığınarak, çatışma ortamını körükledi. Bir yandan barış içerisinde bir arada yaşamının gerekliliğinden bahsedilirken, diğer yandan Kıbrıslı Türkleri iten "birleşme" düşüleri götürüldü.

Yunanistan'da 1967 yılında gerçekleştirilen darbe ve Cunta'nın egemenliği, Kıbrıslı Rumlar arasındaki iki cepheliliği daha keskin hale getirdi. Gazete büroları, matbaalar ve hatta gazeteciler, terör örgütleri ile paramiliter örgütlerin hedefi haline geldi.

1974 yılı sonrası, 1977'de Makarios'un ölümünün ardından Kıbrıs'taki siyasi-partisel olaylar yeni bir safhaya girdi ve bu durum, basına da yansdı. Gazeteler, özellikle partisel propagandaların bir organı haline geldi ve bilgilendirme yerine etkilemeye girişti. "Alithia" ile "Simerini" DİSİ'nin, "Haravgi" AKEL'in, "Ta Nea" EDEK'in,

“Eleftherotipia” DİKO’nun...vb. “Fileleftheros” ile “Apoyevmatini” gazeteleri ise bağımsız kalmaya devam ettiler. Kıbrıs sorununun çözümüyle ilgili olarak, “ılımlı” ve “retçi” olmak üzere iki ayrı düşünce tarzı hakimdi; gazeteler de temsil ettikleri partinin çizgisinde hareket ediyordu ve ılımlı olanlarda, retçi olanlara göre daha hafif makaleler yer aldı.

1990 yılında ise, Kıbrıs Cumhuriyeti Avrupa Ekonomi Topluluğu’na üyelik için başvurduğunda, özel radyo ve televizyon kanalları (“Super”, “Proto”, “ASTRA”, “O Logos”, “ANT1”, “Sigma”, “MEGA”, “Lumiere TV”, “Cytavision” ve diğer yerel kanallar) kurulmasının yolu açıldı. Televizyon kanalları,

basın yayın organları arasında yeni bir rekabet ortamı oluşturdu ve diğer iktidar güçleriyle çeşitli çıkarlar elde ettiler. Böylelikle, partisel gazetelerde gerileme yaşandı ve çeşitli ilgi alanlarına yönelik yayınlar başladı. Bunun yanı sıra, görsel-işitsel alana da hizmet eden ve ekonomik, siyasi ve toplumsal gücüyle, dördüncü güç haline gelen medya kompleksleri oluşturuldu. Bunlar, sahiplerinin siyasi emellerine hizmet etmese de baskı unsuru oluşturdu. Televizyon kanallarının, farklı partilerden gelen milletvekillerinden oluşan kendi “parlamerter gruplarının” bulunduğu söylentileri de mevcuttur, ancak bunun doğruluğu teyit edilememiştir.

Basın yayın organları, Annan Planı referandumunda da belirleyici rol

üstlenmiştir, zira büyük bir çoğunluk, planın reddedilmesinden yana olmuştur. Öyle ki, o zamana kadar tarafsızlığını koruyan “Fileleftheros” gazetesi bile, yalnızca ret tarafında yer almakla kalmamış, ayrıca tirajı nedeniyle “hayır”ın öncüsü olmuştur.

Son olarak, internet gazeteciliğinin doğması da, yanlış bilgilendirme olgusunu artırırken, bunların birçoğu, “anonim” olmalarına sığınarak, iftira bile atmaktadır.

(Not: Bilgilerin bir kısmı Dr. Chrisanthos Chrisanthu’nun “Basın Yayın Organları: Şahitler ve Öncüler” adlı kitabı ile Ahilleas Limburides’in “1878-1960 Kıbrıs Basın Tarihi” adlı kitabından alınmıştır.)

Damla SOYALP
dsoyalp@gmail.com

Bir propaganda aracı olarak MEDYA

Propaganda, “bir doktrini yaymak, hedef millet veya kitleyi fikren kazanmak, karşı tarafın zihin ve psikolojisini arzu edilen tesire tabi kılmak için, teşkilatlı ve devamlı bir surette telkinlerde bulunmak ve faaliyet göstermektir.” (1)

Bu tanım da bize medya ile propaganda arasındaki ilişkinin fikrin sunulması açısından ne derece büyük

önem taşıdığını gösteriyor. Özellikle içinde bulunduğumuz çağda gelişen teknoloji ile sunucuların artması, bunlara ulaşmada yaşanan kolaylıklar göz önüne alındığında propaganda amacı güden yayınların kitlelere daha kolay ve daha hızlı ulaştığını rahatça söyleyebiliriz. İşte bu nedendir ki ister iktidarda isterse muhalefette olsun siyasiler her dönemde bir propaganda aracı olarak gördükleri medyayı kontrol altına almaya çalışmıştır.

Bu durumun en güzel örneğini 2. Dünya Savaşı sırasında görebiliriz. O dönemde Adolf Hitler liderliğindeki Nazi Partisi, Alman medyasının neredeyse tamamını, tirajlar göz önüne alınırsa toplamda yüzde 96’sını kendi emelleri doğrultusunda

kullanmış ve yönlendirmiştir. Amaçlarına ulaşmak için propagandayı hayati bir araç olarak gören Naziler, klasik medyanın etkisini en iyi şekilde kullanarak istedikleri bilgileri yaydılar ve taraftar toplama girişiminde bulundular.

Soğuk savaş döneminde ise ABD ile Rusya medyayı kullanarak propaganda savaşları ile birbirini yıpratmaya çalışmıştır. (2)

O dönemlerde klasik medyayı en iyi şekilde kullanan ülkeler ve siyasiler bugün özellikle sosyal medya aracılığı ile bunu daha hızlı ve daha geniş kitlelere yönelik yapar hale geldi.

KKTC siyasetinde ise uzun yıllar hüküm süren yüzyüze ilişkiler artık eskisi kadar etkili değil. Eğitimli kitlenin çoğalmasıyla medyanın etkisi yüzyüze ilişkilere oranla daha fazla hissedilir hale geldi. Bu da siyasilerin özellikle seçim dönemlerinde medyayı kendi amaçları doğrultusunda kullanmak istemesini doğrudu.

“Medya siyasilerin propaganda aracı olmamalı”

Bir propaganda aracı olarak KKTC’de medyanın kullanılması

konusunu Siyaset Bilimci, Red Border Araştırma Şirketi Direktörü Dr. Salih Egemen ile konuştuk. Medyayı toplumla siyasiler arasındaki orta oyuncu olarak nitelendiren Salih Egemen, medyanın siyasilerin propaganda aracı olmaması gerektiğini söyledi. Bu noktada medya patronlarına ve yöneticilerine büyük görev düştüğünü belirten Egemen, medya patronları ve yöneticileri toplumsal çıkarları kendi kişisel veya kurumsal çıkarlarından üstün tutmaması gerektiğini kaydetti.

Ülkemizde uzun bir dönem parti gazeteciliği yapıldığına işaret eden Egemen, “Parti gazeteciliği inandırıcılığı yitirmiştir. Halkta ‘parti gazetesi yazdığına göre bu ne olursa olsun muhalefet amaçlıdır’ algısı hakimdir” dedi.

Salih Egemen, “Medya doğru, ilkeli, kim yaparsa yapsın yolsuzluğa, kayırmacılığa, partizanlığa karşı ilkeli bir duruş sergilemeli. Ve kimsenin propaganda aracı olmamalı. Yani kısaca halkın görüş ve düşüncelerini aktarmalı. Ve demokrasinin evrensel doğrularını uygulamalı” ifadelerini kullandı.

MEDYA: Medyanın topluma ve toplumun karar verme mekanizmasına olan etkisi yadsınamaz. Bu da siyasilerin her dönemde kendi görüşlerini aktarmak için medyayı

kullanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bu anlamda medya ile siyaset arasındaki ilişkiyi nasıl anlatabiliriz?

SALİH EGEMEN: Medya demokrasilerde 4'üncü güç olarak tanımlanır. Ancak zaman zaman 4'üncü güçten de öte temel belirleyici güç de olabilir. Medya bu anlamda demokrasilerin olmazsa olmazıdır. Medyanın görevi iki türlü düşünülebilir. Bunlardan birincisi toplumun genel eğilimlerini yansıtmasıdır. Yani 'toplum ne düşünür'ü yansıtmaktır. Bir diğeri ise politikacının toplumu istediği gibi düşündürmek, yani bir anlamda propaganda amacı doğrultusunda kullanabilmesidir. Yani medyayı toplumla siyasiler arasında orta oyuncu ya da temel rolü oynayan bir oyuncu gibi düşünmek lazım. Medya bu anlamda hem siyasilerden beslenir, hem de siyasileri denetleme işlevi görür. Aslında yapması gereken de budur. Demokrasilerde düşünce ve ifade özgürlüğünün temel aracı elbette ki medyadır. Dolayısıyla medyanın sorumluluğu çok büyüktür. Medya siyasilerin propaganda aracı olmamalıdır. Elbette ki siyasiler tarafından kullanılmaya müsait medya mensupları her toplumda olduğu gibi bizde de olabilir. Ama buna dikkat etmek gerekir. Çünkü demokrasinin olmazsa olmazı olan medya bu sorumlulukla hareket etmelidir. Medyanın temel sorumluluğu siyasilere kendini kullandırtmadan, toplumun genel eğilimlerini doğru yansıtmak ve siyasileri de toplum adına anlamlı bir şekilde denetlemektir. Çünkü medyanın yaptığı denetim, demokrasi için de olmazsa olmazdır. Sadece yargısal denetim ve cezai denetimler yeterli değil. Medyanın toplum adına yapacağı denetim; yolsuzluklara, kayırmacılıklara, partizanlıklara karşı medyanın ilkeli duruşu, demokrasinin gelişmesi için kaçınılmazdır. Medyaya bu anlamda ciddi bir sorumluluk düşüyor.

MEDYA: Siyasilerin medyayı propaganda aracı olarak kullanmasında medya patronlarını ne derece sorumlu tutabiliriz? Çıkar ilişkileri midir bunu sağlayan?

SALİH EGEMEN: Tam da onun üstünde konuşmak lazım. Bizde medya uzun zaman parti gazeteciliği idi. Konvansiyonel olarak ilk medya oranı eğer gazete ise bütün partilerin gazetesi oldu. O gazetelerin de objektif bir yayın yapması beklenemezdi. Kim ne derse desin partilerin çıkarları doğrultusunda yayın yaparlar. Öyle yapmak zorundadırlar. Gerçek anlamda bağımsız medyanın ise yani partilerden bağımsız medyanın ise piyasa ekonomisi içinde hareket eden bir kurum olduğunu biliyoruz. Bu anlamda piyasa dinamiklerinden çok fazla bağımsız değiller. Ama piyasa dinamikleri içerisinde de objektif yayıncılık ve kırmızı çizgilere dayalı (yolsuzluklara, hırsızlıklara, adam kayırmacılıklara, partizanlığa) ilkeli duruş sergileyerek hiç kimsenin tahakkümü, hiç kimsenin tesiri altına girmemeleri gerekir. Yapmaları gereken budur. Bunu ne ölçüde yapıp yapmadıkları ayrı mesele ama medya bu anlamda çok önemli bir rol üstlenir.

MEDYA: Parti gazetelerinin, partilerin propagandasını yaptığını düşünürsek, halktaki inandırıcılık ne oranda olur?

SALİH EGEMEN: Propagandanın temeli inandırıcılıksa, bizim

burada parti gazeteciliğine iki açıdan bakmamız gerekir. Parti gazeteciliğinin ortaya çıktığı dönemlerde sivil toplumun ve piyasa ekonomisinin gelişmemiş olduğunu göz önüne aldığımızda, siyasi parti gazeteleri iktidardan bağımsız olarak onu denetleyebilecek ve toplum adına denetim yapabilecek bir konumda olabilirdi. Ama bunun doğru kullanılmadığını görüyoruz. Kategorik olarak muhalefet yapıyor.

Dolayısıyla 'o yazdığına göre doğru değildir, politik amacı vardır' gibi algılanıyor parti gazetelerinde yer alan haberler... Bu nedenle parti gazetelerinde birkaç istisna hariç tiraj çok

düşüktür. Örnek vermek gerekirse Ulusal Birlik Partisi'nin 60 bin oy aldığı bir dönemde gazetesi 60 satardı. Veya tersi de sözkonusudur.

Egemen: "Medya siyasilerin propaganda aracı olmamalıdır.. Çünkü medyanın yaptığı denetim, demokrasi için de olmazsa olmazdır"

Parti gazeteciliği inandırıcılığını yitirmiştir. Dolayısıyla 'parti gazetesi yazdığına göre bu ne olursa olsun muhalefet amaçlıdır' algısı hakimdir. Doğruyu yazsa bile toplumda 'zaten bu yanlıdır, bu bir propaganda aracıdır' diye bakıldığı için de verilen haberlerin inandırıcılığı ve etkinliği gider.

MEDYA: KKTC'de siyasiler ile medya arasındaki ilişki ne durumda? Medya siyasiler tarafından ne derece kullanılıyor?

SALİH EGEMEN: Bizde 40 yılın inşaasında müthiş bir politikacı güvensizliği vardır. Toplum politikacıya güvenmiyor. Eğer toplum medyayı da politikacının kullandığı algısına varır ve bu konuyu netleştirirse, medyaya da güveni düşecek. Dolayısıyla medyaya bu anlamda da büyük sorumluluk düşüyor. Evet siyasetçi medyayı kullanmak ister. Dünyanın her yerinde olduğu gibi burada da ister. Yani kendi düşüncelerini aktarabilmek için iyi niyetle de kötü niyetle de ister. Kendi kötülüklerinin örtülmesi anlamında veya tek yanlı propaganda yapma anlamında da isteyebilir. Medya patronlarının, yani medyayı yönetenlerin çok dikkatli davranması gerekir. Kısa vadeli çıkarlarından (özellikle seçim zamanlarında) çok, ilkeli duruş sergilemeleri gerekir. Çünkü kısa vadeli çıkarları için siyasilere bağlanarak hareket ederlerse, bilecekler ki kendilerinin ve çocuklarının geleceğini önemli ölçüde zarara uğratacaklar.

MEDYA: Bizde bunu en iyi kim kullanır?

SALİH EGEMEN: Yeteneği oranında, olanakları oranında bütün siyasiler kullanır. Kullanması da normaldir. Ama bunun etik ve demokrasinin kuralları çerçevesinde olması gerekir. Çünkü bugünkü

çağda -her ne kadar biz küçük toplumuz, yüzyüze ilişkiler önemlidir desek de- kent merkezlerinde veya eğitimli kitlelerde medya önemlidir. Dolayısıyla yüzyüze ulaşılamayacak pek çok noktaya medya aracılığı ile ulaşılır. Televizyonla, gazeteyle, hatta internet gazeteleri ile ulaşılır. Bütün bunlarda tek sorumluluğun en önce medya yöneticilerinde olduğunu bilmemiz lazım. Yani siyasiler medyayı kullanmaya çalışacak. Dünyanın her yerinde olduğu gibi susturmakla, ödüllendirmekle, bir yerde rüşvetle medyayı kendi yanına çekmeye çalışacak. Bunlar beklenen şeylerdir. Ama medya patronları da medya yöneticileri de toplumsal

“Bizde 40 yılın inşaasında müthiş bir politikacı güvensizliği vardır. Toplum politikacıya güvenmiyor. Eğer toplum medyayı da politikacının kullandığı algısına varır ve bu konuyu netleştirirse, medyaya da güveni düşecek”

çıkarları kendi kişisel veya kurumsal çıkarlarından üstün tutmalı.

MEDYA: Medyada siyasilerin etkisiyle yazılmış veya siyasilerin propagandasını içeren bir haberin kitleleri ne kadar harekete geçirdiğini görebiliriz?

SALİH EGEMEN: Her geçen yıl siyasal kampanyalarda medya önemini artırıyor. Bundan 20 yıl önce yüzyüze ilişkiler çok daha önemliydi. Şimdi en azından kent merkezlerinde ve özellikle Lefkoşa'da medyanın önemli bir rolü olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla medya istense de istenirse de toplumsal ve modernleşme süreci içerisinde etkili olacaktır. Bu da artarak devam edecektir. Belki mecra değişecektir. Gazetelerden televizyona geçecek veya televizyondan internete geçecek ama medyanın etkinliği hiçbir zaman değişmeyecektir. Bu anlamda da politikacı medyayı kullanmaktan hiçbir zaman imtina etmeyecektir.

MEDYA: Siyasiler propaganda açısından sosyal medyayı ne derece etkili kullanıyor?

SALİH EGEMEN: Sosyal medyayı kurumsal anlamda herhangi bir partinin çok başarıyla kullandığını düşünmüyorum. Sosyal medyayı daha çok partiler içindeki kişilerin kişisel görüşlerini aktardığı mecra olarak görüyorum. Yani kurumsal anlamda partiler veya politikacılar sosyal medyayı kullanmıyor. O anlamda bir eksiklik vardır. Ama internet olayı klasik partiliğe de önemli bir sekte vurdu. Nedeni de partilerin bireyleri kurumsal görüşlerden farklı olarak her an kendi görüşlerini aktarma

olanağı buldular. Bu da tabii ki klasik anlamda bildiğimiz o disiplinli parti görüşünü aktarmama gibi, onun tam tersine görüşler beyan etme gibi bir durumu getirdi. Şimdi baktığımız zaman x partisinin herhangi bir

bir yetkilisi orada bir açıklama yapar. Bunun kişisel bir açıklama mı yoksa kurumsal mı belli değil. Kendi kişisel hesabından yapmışsa kişisel bir açıklama olarak kabul etmemiz gerekiyor. Ama bunlar çok farklı görüşler olabiliyor.

İnsanların da kafası karışıyor. Acaba hangi görüş resmi görüştür, hangi görüş parti görüşüdür. O anlamda parti yönetimlerinin de henüz bu konuya bizim ülkemizde bir cevap bulamadıklarını görüyoruz. Bu konuda bir kaos vardır. Bu konuya milletvekillerin ya da diğer siyasetçilerin kişisel özgürlüklerini zedelemeden nasıl çözüm bulabilecekleri konusunda ciddi bir tereddüt vardır. Partiler içinde 'kaos var' görüşü toplumun belli kesimlerinde egemen olmaya başladı. Partilerin duruşlarıyla topluma çok net mesajlar vermesi gerekirken, insanlara farklı farklı mesajlar gittiği için insanların partilere güveni azalır.

MEDYA: Türkiye’de medya-siyaset ilişkisini nasıl görüyorsunuz? Özellikle ihale kaynaklı medya patronlarının kanallarını siyasilere kullandırması konusunda neler söyleyebiliriz?

SALİH EGEMEN: Türkiye’nin kutuplaşmış siyasetinde iktidar yandaşlığı ve iktidar karşıtlığı oluştu. Dolayısıyla da medyada ciddi bir güven bunalımı vardır. Medya toplumsal açıdan

ciddi bir inandırıcılık sorunu yaşıyor. Ya yandaşsınız ya karşıtsınız gibi ve bu süreç içerisinde hem medya inandırıcılığını yitirdi hem medyayı kullanan siyasetçiler de başka araçları da kullanmak zorunda kaldı. Türkiye’de son 12 yıldır tek partili hegemonyası olduğu için siyasette, medya da o anlamda denetlenebiliyor.

Bütüncül bir denetleme var neredeyse. İktidar medyayı bütünüyle güdümüne almadı, alamaz da. Çoğulcu bir toplum söz konusu. Belki önemli bir pay tutuyor iktidar ama şu da bir gerçek ki iktidar yandaşı olan gazete ve televizyon kanalları da izlenmiyor.

MEDYA: Yani iktidarın propagandasını yapan kanallar izlenmiyor mu?

SALİH EGEMEN: İzlenmiyor. Şöyle bir gerçek var. Toplum ne iktidar yandaşlığı istiyor, ne de iktidar karşıtlığı... Yani kategorik olarak ne yandaş olacaksınız, ne karşıt olacaksınız. Toplum objektif yayıncılık istiyor. Kendi çıkarlarını, yani toplumun çıkarlarını gözeterek objektif yayıncılık arayışındadır. Bunun tersi durumda bakıyorsunuz Türkiye’de gazetelere ve

televizyonlara, izlenmiyorlar. Yani ne yandaş olacaksınız, ne karşıt olacaksınız.

MEDYA: Bizde Türkiye’de yaşanan duruma benzer bir durum yaşandı mı?

SALİH EGEMEN: Yaşandı tabii. Bizde de uzun yıllar öyleydi. Ya yandaşsınız, iktidara ya karşıttınız. Kategorik yandaşlık veya kategorik karşıtlık vardı. O anlamda da

“Bugün medyanın yaşadığı önemli bir güven bunalımı vardır. Araştırmacı olarak biz bunu biliyoruz. Tamam siyasilere çok büyük bir güvensizlik var ama medya da bu güvensizlikten önemli bir pay alıyor. Çünkü toplumun medyadan beklentisi yolsuzluklara, kayırmacılıklara, partizanlıklara karşı bir denetim işlevi görmesidir”

medyanın inandırıcılık sorunu başladı ve bu gittik sonra da toplumun içine nüfuz etti. Bugün medyanın yaşadığı önemli bir güven bunalımı vardır. Araştırmacı olarak biz bunu biliyoruz. Tamam siyasilere çok büyük bir güvensizlik var ama medyaya da aman aman bir güven yoktur. Yani medya da bu güvensizlikten

önemli bir pay alıyor. Çünkü toplumun medyadan beklentisi yolsuzluklara, kayırmacılıklara, partizanlıklara karşı bir denetim işlevi görmesidir. Bunu göremediği anlamda, ama buna da kategorik

anlamda karşıt olarak değil, ilkesel karşıtlıkla yani ‘sizinkiler iktidarda iken farklı, muhalefetteyken farklı’ yayın yapmaması gerekir medyanın. Medya doğru, ilkeli, kim yaparsa yapsın yolsuzluğa, kayırmacılığa, partizanlığa karşı ilkeli bir duruş sergilemeli. Ve kimsenin propaganda aracı olmamalı. Yani kısaca halkın görüş ve düşüncelerini aktarmalı. Ve demokrasinin evrensel doğrularını uygulamalı. Yani yolsuzluğa karşı çıkmalı, adam kayırmacılığa ilkesel karşı duruş ki ‘bizdense susalım, bizden değilse karşı çıkalım’ değil, partizanlığa ki bizim toplumun en önemli illetidir bu. Tüm bunlara iktidarda kim olursa olsun karşı çıktığı oranda medya güven kazanır. Ama bu ne kadar yapılıyor? Çok ciddi anlamda eksiklikler var. Sonuç olarak medyasız demokrasi olmaz ama medya yöneticileri de büyük bir sorumluluk altında ilerlediklerini bilmeli. Toplumsal çıkarları kişisel ya da şirketlerinin çıkarlarının üstünde tutmamalı.

KAYNAKÇA

(1) <http://propaganda.nedir.com/#ixzz2Ufu6x4d7>

(2) <http://akademikperspektif.com/2014/12/15/siyasal-propaganda-araci-olarak-medyanin-kullanimi/>

Sinan DİRLİK
sinandirlik@gmail.com

Bab-ı Âli'den plaza gazeteciliğine bir kişisel tanıklık özeti

Bizim henüz Basın Yayın Yüksek Okulu koridorlarını arşınladığımız, şimdilerde sadece benim kuşağım için anlam ifade eden Bab-ı Âli'nin son dönemlerinde, “haberın kutsal, yorumun hür” olduğu öğretilirdi.

Gazetelerin “kahraman ordumuz idareye el koydu” manşetlerini atmalarının; son demlerindeki “Şeyh-ül Muharririn” Burhan Felek'in, darbeyi henüz yapmış Kenan Evren'in elini öpüşünün üzerinden pek kısa zaman geçmişti. “Milli birlik ve beraberliğe” aykırı haber ve yazılar nedeniyle kapatılacak “gazeteler”, tutuklanacak “gazeteciler” vardı o yıllarda. Ki, büyüklerimize göre biz asıl “Bab-ı Âli'nin Bab-ı Âli olduğu yılları görecektik”... Onlara göre biz; “gazetelerin” ve “gazeteciliğin”, deyim yerindeyse “ahir zamanına” denk gelmiştik...

Efsanevi Nadir Nadi'ler, Simavi'ler, Karacan'lar döneminden neredeyse “altın çağ” olarak söz ediyorlardı. Gençliğin verdiği coşkuyla, bir yeni yeni palazlanmaya başlayan Aydın Doğan'a, bir yayınladığı asparagas erotik haberlerle adeta fenomen haline gelen Rahmi Turan'ın Tan gazetesine bakıyor; bir yandan Oktay Kurtböke'li, İlhan Selçuk'lu Cumhuriyet'e bakıyor, aradaki akıl almaz farkı anlamlandırmaya çalışıyorduk.

Mesleğin “gazetecilikten medya mensupluğuna” dönüşüm yıllarıydı ve biz; gazete denen şeyin bir kamu hizmeti olduğu, gazetecinin de topluma haber ve entelektüel birikimini taşıyan meslek erbabı olduğuna fena halde inandırılmıştık velhasıl...

Derken önce gazeteler Bab-ı Âli'yi terk etti, ardından gazetecilerle sokaklarda karşılaşmaz olduk artık. Gazetelerin neredeyse birbirinin aynı başlık ve metinlerle haberler üretmeye başlaması, köşeleri işgal eden kalemlerin hızla değişmesi ve çeşitlenmesi, bilmem kaç kupona deterjandan ansiklopediye, tencere takımından televizyona bin bir çeşit ürünün dağıtılması birbirini takip etti... Ardından ihale takipçisi genel yayın yönetmenleri ve sevgilisiyle yatak hikâyelerinin ayrıntılarını ballandıran köşe yazarları türedi. Türkiye hepsine alıştı...

Medya-iktidar-siyaset ilişkisinin en görünür hale geldiği dönem, Özal'lı yıllar oldu Türkiye için. Öncesinde bu ilişki olmadığından değil fakat Özal'lı yıllarda artık bu ilişkinin gizlenmesine gerek duyulmayacak kadar net bir zihinsel dönüşüm yaşandığından...

Türkiye'nin küresel ekonomiyeye entegre olduğu, buna uygun yeni değerler sisteminin inşa edildiği bu “yeni çağın” en ayırt edici özelliği,

“gazeteci-patron” döneminin tamamen kapanması olarak tanımlanabilir.

Aslında 70'lerin sonunda Aydın Doğan'ın “sektöre” girmesiyle başlayan bu yeni dönem, Özal'lı yıllarda artık gazeteciliğin farklı yatırım alanlarını destekleyen bir yan sektöre dönüşmesiyle “olgunlaştı”. Bu yıllarda bankacılıktan enerjiye, turizmde inşaata hemen her alanda yatırımı olan patronlar, gazeteciliği de “kârlı bir yatırım alanı” olarak gördüler. Artan nüfusa rağmen toplamda 4-5 milyon arasında bir tiraja sahip olan gazetecilik “sektörü”; tek başına hiçbir zaman “kârlı” olmasa bile, gazetelerin sağladığı siyasi güç, “sektörü” patronlar açısından cazip hale getirdi.

Gazeten varsa siyasi iktidarlar üzerinde baskı kurabilir, her alanda ihalelere girebilir, gazeteyi siyasiler ve bürokrasiye karşı bir şantaj unsuru olarak kullanabilirdin. Gazeteciliğin sektörleşmeye evrildiği bu dönemde, medya- iktidar ilişkisinde medya patronları lehine bir dengenin kurulu olduğundan söz edebiliriz. O kadar ki, “başbakanı röpdoşambırı ile karşılayabilecek kadar güçlü” (!) gazete patronlarının olduğu bu yıllarda medya grupları belki de Cumhuriyet tarihinin en etkin dönemini yaşadılar. Devletin bütün olanaklarını kullanabilmenin rahatlığıyla

edinilen servetin bir bölümü, bu sistemin güvenliğini sağlayacak suç ortaklarıyla paylaşıldı gazete patronlarınca. Dolarize olmuş ekonomide, binlerce dolarlık transfer ücretlerinin ve maaşların havada uçtuğu bu yıllarda, gazete patronları uyumlu suç ortaklarına, suç ortakları da bu yapıyı içlerine sindirebilecek başka suç ortaklarına ihtiyaç duydu. Gazeteler ticarethaneye, gazete patronları iş adamlarına, genel yayın yönetmenleri iş takipçilerine dönüşürken, mesleğin bize öğretildiği haliyle “kamu hizmeti” niteliği hızla terk edildi. Haberin ve habercilik etiğinin “artık bir ayrıntıya” dönüştüğü bu yapıda gazeteler etkin birer silaha, gazeteciler tetikçiye dönüştü. Habercilik anlayışı “kullanışlı” hükümetleri zora sokmayacak, ama yeri geldiğinde hükümetlere ve bürokrasiye “ayar verebilecek” biçimde yeniden dizayn edilirken, “yandaş medya” kavramı da tam da bu dönemde dillendirilir oldu.

Fakat 2000’lerin başında Türkiye’de öngörülemez bir siyasi kırılma yaşandı. O güne dek “çeperde” bırakılan Anadolu sermayesi, kendi siyasal sözcüleriyle birlikte sisteme el koydu. Medya patronlarının karşısına o zamana kadar hiç tanımadıkları ve nasıl davranacaklarını da bilmedikleri yeni bir siyasi organizma: AKP çıktı.

Kısa bir bocalama döneminden sonra ipleri hızla eline alan AKP, medya patronlarının karşısına kamu gücüyle çıkma becerisini gösterdi. Son 20 yılda kurulan tatlı düzenin bozulması anlamına gelen bu yaklaşım, medya patronlarının sert reaksiyonu ile karşılaştı. Fakat sadece siyasi gücü değil, iktidar gücünü de eline alan AKP’nin kendi ajandasını hayata geçirebilmesinin tek bir yolu kaldı: Kendi medyasını yaratmak!

“Mutlu günlerinde” etkili bir müttefik olarak öne çıkan Gülen Cemaatine yakınlığıyla bilinen Zaman gazetesinin “şaşırtıcı yükselişi”, buna karşılık “eski Türkiye’nin” güçlü

gazetesi Hürriyet’in dramatik düşüşü bu sürecin karakteristiğini oluşturur. Mart 2003-Mart 2012 tarihleri arasında Zaman gazetesinin tirajı 3 kat artış göstererek 314 binden 961 bine ulaştı. Hürriyet ise yıllarca en yüksek tirajı ile kullanageldiği “büyük gazete” unvanını kaybederek 3. sıraya düştü.

İşin sırrı öncelikle kamunun ve kamu ortaklıklarının bulunduğu şirketlerin, yüklü reklam harcamalarının “seçilmiş yayın gruplarına” aktarılmasıydı. Bu, aynı zamanda sektörde dengelerin değişmesi anlamına da geliyordu. Zira “eski Türkiye’de” yatırımcı; kamunun gönlünü hoş tutmak, böylelikle de en kârlı ihaleleri kapma hakkını elde etmeye öncelik veriyordu. Siyasiler ise varlıklarının ve siyasetlerinin sürdürülebilirliğini sağlayacak kadar medya patronlarıyla iyi geçinme zorunluluğu hissediyorlardı.

AKP’nin önce siyasette, sonraları kamu kaynaklarının yönetiminde hızla söz sahibi olması dengeleri değiştirdi. Tam da bu noktada öncelikle güçlü bir yandaş basın oluşturulması için tüm kaynaklar seferber edilirken, dağıtılan kaynaklar siyasilerin gücüne güç kattı. Artık “yandaş basın” yerini “besleme basına” bıraktı ve gazetesinden televizyonuna, her birimin yeniden yapılanmasına, daha önce “sektörün kapısından geçemeyen” çok sayıda yeni yüzün “piyasaya” girmesine yol açtı. Her kademede siyasi iktidar tarafından “atanan”, ne yazacağına, ne konuşacağına, sayfasını nasıl düzenleyeceğine, ne zaman işten kovulacağına siyasi iktidarın karar verdiği yepyeni bir medya doğdu.

Türkiye’de gelişen yeni alışkanlık doğrultusunda her şeyi 2002’ye milatlamak ve her musibetin AKP

ile ilişkilendirilmesi siyaseten “iş görse de”, medya- siyaset- iktidar “duygusal ilişkisinin” geçmişi 150 yıla dayanıyor. Bir zamanların “Mütareke Basını”, “Ankara Basını”; ardından tek parti döneminin güdümlü basını, 2. Dünya Savaşı öncesi ve sırasında Nazi Almanyası’nın açık destekçisi konumundaki gazeteler, Türkiye’nin NATO’ya giriş sürecinde ve sonrasında ABD ile yakınlaşma sürecinde “pozisyon alan” gazeteler ve nihayet her otoriter dönemde muktedirlerin açık sözcülüğünü yapan gazeteler çokça bulunuyor basın tarihimizde. Gazete patronajının gazetecilik dışındaki yatırım alanlarıyla ilgilenmesi bunun tek başına gerekçesi olsaydı, herhalde Cumhuriyet Gazetesi’nin “tükürülmesi için Nâzım Hikmet’in fotoğrafını” yayınlamasını, “Milli Şef’ten Führer’e sıcak selam” manşetlerini atmasını veya 6-7 Eylül rezaletini başlatan “Atatürk’ün evini yaktılar” manşetlerini açıklamakta zorlanırdık.

“Yatırımcı Patronlar” dönemi mesleğin “sektörleşip” yozlaşmasına “yeni bir boyut” katsa da, hiç şüphe yok, mesleğin hamurunun karıldığı dönemden başlayan bir maya bozukluğundan söz edebiliriz Türkiye medyası için...

“Hayata dönüş operasyonu” manşetleriyle kokusu memleketi saran bu bozulmadan “17 Aralık Darbesi Boşa Çıkarıldı” manşetlerine gelmemiz, yeni bir durum değil, bir “tekamül çizgisi” anlayacağımız...

HANGİ KAMU KURULUŞU, HANGİ KANALA KAÇ SANİYE REKLAM VERDİ?	Canal	Kenet	Halkbank	TBY	Vakıfbank	Bankası
34 TV	30.828	427	43.958	35.843	28.489	15.303
360	4.066	5.076	15.450	29.902	32.305	30.045
A Spor TV			3.088	4.791		8.279
Abdül	36.731	35.628	33.923	28.040	33.386	16.907
ATV	30.076		12.904	10.664	31.000	8.271
ATV Arapça				14.579		24
Beyaz TV	3.830		33.230	23.963	28.796	4.887
Blue TV						1.808
Canal Türk	33.388		4.207			1.808
Five	33.088		9.644	14.033		1.808
Hafta Türk	33.371		11.883	25.902		4.504
Kanal 7	39.349		39.079	16.893	26.056	4.484
Kanal 8	19.427		11.408	17.781	25.293	4.478
Kanal D	13.770		10.062	600		4.236
Kanal Türk				2.300		
Medya TV						4.523
NTV	33.238	11.303	33.960	24.701	22.782	4.523
Sanayiciler TV						1.000
STV Arapça						1.000
TBY						1.000
TBY Haber	21.478		15.028	26.586	26.427	4.602
TBY Haber	15.700		15.399	13.272	22.490	3.940
TBY1	36.000	4.805	33.299	25.589		6.404
Ünvan TV	8.270		24.280	28.263	28.500	7.281
Genel Toplam	982.938	39.907	473.802	1.177.798	981.289	172.281

Yrd. Doç. Dr. Gürdal HÜDAOĞLU
hudaoglugurdal@gmail.com

Politik medyadan medyatik politikaya

Medya ve siyaset, modern zamanlarda iç içe geçmiş haldedir. Hatta yaygın kaniya göre, medya yoksa demokrasi de yoktur.

Demokrasiyi liberal bir kavrayışla ele alan modern yaklaşıma göre medyanın temel siyasal rolü devleti denetleyen bir kamu gözcüsü olarak hareket etmektedir. Daha keskin yaklaşımla, medyayı, demokrasiyi koruyan bir “bekçi köpeği”ne benzetenler dahi vardır. “Dördüncü kuvvet” yakıştırması da aynı liberal düşünceden beslenir.

Nitekim “basın özgürlüğü” ilkesi, modern demokratik toplumun doğuş evresinde, bu toplumun kurucu ilkelerinden birisi olarak ortaya çıktı. Siyasetin, kamusal bilinçle hareket eden basın sayesinde demokratik nitelik kazandığı görüşü hepten temelsiz değil. Avrupa basını, modernleşmenin ilk dönemlerinde siyasal demokrasi mücadelesinde önemli bir rol oynadı. Özellikle alt katmanların siyasallaşmasında ve bu sayede siyasetin tabana yayılmasında gazetelerin önemli katkıları oldu.

Politik alanın kurulmasında oynadığı tarihi role karşın, basının bugün demokratik işlevini kusursuz olarak yerine getirdiğini iddia etmekse, pek mümkün değil. Hatta kitle iletişiminin

yaygınlaştığı ve yoğunlaştığı bu çağda, eşit demokratik katılım hakkına ulaşmada azalma olduğunu öne süren alternatif yaklaşımlar var. Daha da ileriye gidip, “modern medyanın toplumda

olup bitenler hakkında insanların sahip olduğu bilgiyi sonsuza dek artırmaya karşın, onların bu bilgiyi politik bilgiye dönüştürmelerini sonsuza dek yasakladığını” iddia edenlere de rastlanıyor.

İllüzyon sahnesi

Liberallerin aksine, medya-siyaset ilişkisini kusursuz bir demokratik ortaklık olarak görmeyenlerin çıkış noktasını, siyasetteki “teknikleşme” eğilimi oluşturuyor. Buna göre, sloganlar, semboller, imgeler ve imajlar tarafından

kaplanan siyasal alan artık “bilimsellik”le dekore edilmiş bir illüzyon sahnesini andırıyor.

Profesyonel takdimlerin önem kazandığı yeni dönemde, medya, siyasetin birincil mecrası haline gelmiş durumda. Fakat yurttaşların “eyleyen”den “izleyen”e gerilediği bu süreçte, medya ile siyaseti birbirine kenetleyen bağ hiç de “kamusal” nitelikli değil: Medya; politikacılar, siyasal danışmanlar, siyasal reklamcılar ve kamuoyu yoklamacılarıyla birlikte, yurttaşları, üzerine imaj yığını boca edilen stratejik bir hedef haline getiriyor. Modern toplumların, kamusal müzakere süreçlerini dışlayan medya merkezli seyirlik siyasete sürüklenmesi, demokrasiyi, “yarış halindeki partilerin iktidar

mücadelesi” olarak gören sığ ama yaygın bir inanışın doğmasına yol açıyor. Eleştirel yaklaşanların “demokrasiyi körelttiği” için lanetlediği medya demokrasisinin, genelgeçer olarak yüceltilmesi ve

sorgusuz sualsiz idealize edilmesi işte bu inanışın sonucu...

“Kuzey Kıbrıs’ta, politikanın basına şekil verdiği dönem kapandı kapanıyor; artık kurallarını büyük ölçüde medyanın belirlediği yeni bir oyun oynanıyor...”

“Medya; politikacılar, siyasal danışmanlar, siyasal reklamcılar ve kamuoyu yoklamacılarıyla birlikte, yurttaşları, üzerine imaj yığını boca edilen stratejik bir hedef haline getiriyor”

Kıbrıs'ta durum

Kuzey Kıbrıs'ta hâlâ parti gazeteciliğini demokrasinin önünde "tehdit" sayanlar var. Bunlara göre, her biri bir siyasal partiye ya da ideolojiye bağlı olan gazeteler, her şeyi kendi dünya görüşlerine ve angajmanlarına uygun biçimde yansıtıyor ve bu yüzden karşıt görüşleri dışlamış oluyorlar. Bu değerlendirme bütünüyle yanlış değil. Fakat eksik yanları bir kenara bırakılsa dahi en azından epeyce arkaik...

Artık, dilimize "parti gazeteciliği" olarak yer etmiş siyasal gazeteciliğin basın alanını bütünüyle kapladığı zamanlarda değiliz. Şimdi "tarafsızlık" vurgusuyla çıkan ve bir siyasal parti ya da örgütçe değil iş insanları ve şirketlerce finanse edilen gazeteler revaçta. Parti gazeteleri tamamen silinmiş değiller. Fakat eski etkinliklerinden eser kalmadığı da aşikâr.

Siyasal gazeteciliğin geleneksel gücünü yitirerek, "tarafsız" kitle gazeteciliğinin yeni medya ortamını belirlemeye başlaması medya-siyaset ilişkisinde önemli bir farklılığa yol açtı: Eskiden basının çatısı siyaset tarafından kuruluyordu; şimdi ise medya siyasetin ruhuna tesir ediyor.

Bir asırlık gelenek

Kıbrıslı Türklerde gazetecilik, yaklaşık bir asır boyunca siyasal bir faaliyet olageldi. Toplumsal meselelere dair söyleyecek sözü olan kâh kişiler ya da küçük gruplar, kâh örgütler kaleme sarıldılar, sınırlı olanaklarına karşın gazete çıkarma gayretinde oldular.

Kıbrıs'taki ilk dönem Türk gazetelerinin temel yönelimi,

baskın olarak liberal-milliyetçi bir zihni formasyonun yansımasıdır: Giderek artan Rum milliyetçiliğine karşı milliyetçilikle karşı koymak, dirençli toplum tasavvurundan hareketle Kıbrıslı Türklerin iktisadi anlayışlarının girişimcilik ruhuyla yeniden tanımlanması ve eğitim düzeylerinin yükseltilmesi için açık çağrılar yapmak...

"Eskiden basının çatısı siyaset tarafından kuruluyordu; şimdi ise medya siyasetin ruhuna tesir ediyor"

İlk dönem gazetelerinin çoğunda Jöntürk etkisi oldukça belirgindir.

Abdülhamid rejiminin İstanbul'dan uzaklaştırdığı muhaliflerin bir kısmı Lefkoşa'da siyaset yapıyor ve bu arada ya kendi gazetelerini çıkarıyor ya da mevcut gazetelerde etkin roller ediniyorlardı. Kıbrıslı Jöntürkler de benzer faaliyetler içindeydi. Kıbrıs Türk basınının ilk dönemine damgasını vuran Aleksan Sarrafyan, Muzaffereddin Galip, Ahmet Tevfik ve Hafız Cemal gibi isimler için gazetecilik, bir meslekten ziyade fikirleri yayma uğraşısıydı.

Tutkulu siyaset, erken ölüm

1879'dan bu yana Kıbrıs'ta Türkler tarafından çıkarılan gazete sayısı 100'e yakındır. Bunların 9'u 1800'lerin sonunda, 30 kadarı 1900'lerin ilk yarısında, diğerleri ise 1900'lerin ikinci yarısından itibaren yayımlandı. Özellikle ilk dönem gazetelerinin ömrü oldukça kısaydı. Birkaç yıldan fazla yayında kalabilen gazete sayısı çok azdı. Gazetelerin uzun süre yayında kalamaması büyük ölçüde, gazeteciliğin profesyonel yetkinlikten uzak icracılar tarafından yürütülen bir faaliyet olmasından ileri geliyordu. Gazete yayınlamak için gerekli tek şey, siyasal içerimli bir amaç ve bu amacın körüklediği fedakârlık duygusuydu.

Osmanlı Kırathanesi, siyasi parti değildi ama son derece siyasi bir örgüttü. Jöntürk etkisine açık,

Osmanlı'da olup bitenlerle ilgili fakat öncelikle yerel sorunları dert edinen bu teşkilatın çıkardığı Zaman Gazetesi, örgütün karakterini yansıtıyordu. Osmanlı Kırathanesi'nden kopanlarca çıkarılan Yeni Zaman ve Kıbrıs gazeteleri de aynı derecede politiktir.

Politik bir çaba ya da örgütlenme içinde olanların, bu gayretlerini tahkim etmek üzere gazete çıkarmalarına daha pek çok örnek sıralanabilir:

Mehmet Remzi Okan'ın çıkardığı Söz, Cingizoğlu Mehmet Rifat'ın çıkardığı Masum Millet, Dr. Fazıl Küçük'ün çıkardığı Halkın Sesi ve Necati Özkan'ın çıkardığı İstiklal, Rauf Denктаş'ın çıkardığı Nacak, Ayhan Hikmet ve Ahmet Muzaffer Gürkan'ın çıkardığı Cumhuriyet, politik çabaya iliştirilmiş gazetelerden sadece birkaçıydı...

Çok partili yaşama geçildikten sonra peşi sıra açılan parti gazeteleri, gazetecilikte yeni bir aşamayı oluşturmakla beraber, siyasal gazetecilik geleneğinin dışında bir gelişme değildi. Basın hâlâ siyasetin yardımcısıydı...

Kırılma noktası

Medya-siyaset ilişkisindeki esas kırılma 1990'lı yıllardan itibaren yaşanmaya başladı. Ekonomik ve sosyal dönüşümler, basın yapısında ve karakterinde değişikliklere yol açtı. Tarihi boyunca toplumsal saiklerle hareket eden basın, çoğalan ve genişleyen piyasaların yaptığı çağrılara kulak vermeye başladı ve giderek tecimsel saiki, kamusal saikin önüne koymaya yöneldi. Böylece siyasal angajmanlı gazetelerin sayısı ve etkisi azalırken, “tarafsız” kitle gazeteleri doğdu; hatta kimi parti gazeteleri, partilerine karşı bir tür bağımsızlık mücadelesine girişti. Bu arada özel radyo ve televizyon yayıncılığıyla beraber, politik bağları gevşetme eğilimi daha da hız kazandı. Medyayı dönüştüren sosyal ve ekonomik koşullar, elbette diğer toplumsal kurumları da yeniden yoğuruyor. Haliyle siyasetin manası ve biçimi de yeni bir forma kavuşuyor. Böylece medya-siyaset ilişkisi yeni baştan kuruluyor.

Taraftar değil müşteri

Basın alanı geçmişte büyük oranda politik nitelikli gazeteler tarafından doldurulmuştu. Politik mesaj iletmek için ya kendine ait bir gazete çıkarmak ya da kendine yakın bir gazeteden istifade etmek gerekiyordu. Oysa bugün kendini merkezde konumlandıran, politik angajmandan kaçınan ve okuyucusunu “taraf” olarak değil “müşteri” olarak gören gazetelerin kapladığı yeni bir medya ortamı oluştu. Politik mesaj iletmek için şimdi eskisinden farklı yöntemler geliştirmek icap ediyor.

Nasıl ki medya hedef kitlesini “müşteri” olarak kodluyorsa, siyasette

de hedef kitleyi “yurttaş” yerine “müşteri” ya da “tüketici” olarak görme eğilimi baş gösteriyor. Bu eğilim, siyaseti kaçınılmaz olarak ticari reklamcılıkta kullanılan yöntem ve tekniklere yöneltiyor: Partiler “rafa çıkıyor”; adaylar “boyanıyor” ve “pazarlanıyor...”

Başkanlık dışında her şey

Fransız siyasetçi François Mitterand, kendisini “siyasetçi” değil de bir “star” gibi ele alan reklamcılardan şöyle yakınmıştı: “Günümüzde bir adaydan ne çok şey isteniyor: Mankenlik, aktörlük, reklamcılık, hatiplik, yazarlık, ve cambazlık...

Kısacası başkanlık dışında her şey.” Kuzey Kıbrıs’ta da “tarafsız” medyanın aracılık rolü pekiştikçe, politika ve politikacı için “siyaset dışı”na savrulma tehlikesi baş gösteriyor. “Medya demokrasisi” bu topraklara da intikal

etmek üzere...

Yurt içinden ve yurt dışından uzmanlar her daim hummalı bir imaj ve reklam çalışması içinde... Politikacılarla yurttaşların dolaylı buluşma mekanları olan kahvehaneler, lokaller ve meydanlar eskisi kadar gözde değiller... Mitingler bile yarı siyasal şölenlere dönüştü... Üç beş gün içinde yapay operasyonlarla “karizma” giydirilen liderler imal edilebiliyor... Yüksek

bütçeli reklam kampanyaları, afili billboardlar, gösterişli sloganlar pek önemseniyor. İmaj ve lider odaklı lansman çalışmaları yüzünden parti programları, ideolojileri ve kadro nitelikleri önemini yitiriyor; seçmen tercihleri kampanya savaşlarının gölgesinde yolunu kaybedebiliyor.

Çıkar takası

Bütün bu gelişmeler esnasında gözden kaçırılmaması gereken bir ayrıntı da şu: Politikacılar, medya üzerinden patronlar dünyasıyla bağ oluşturuyor. Etkili medya kuruluşlarının sahipleriyle iyi ilişkiler kurmak, politikacılar için yaşamsal önem kazanıyor; bu durumsa çıkar takaslarına zemin hazırlıyor. Ayrıca pahalı iletişim kampanyaları için duyulan kaynak ihtiyacı, partileri sermaye çevrelerinin kapısına dayıyor. Bu yüzden toplumsal katmanların siyasal alandaki temsiliyetinde ciddi eşitsizlikler baş gösteriyor.

Sonuçta, geçmişte medyayı güdülemekle suçlanan siyasetin, günümüzde medyanın dilinden konuşmaya başladığını söylemek mümkün. Sorun şu ki bunu tek başına “demokrasinin eşik atlaması” sayma naifliği, Batı’nın atlatmaya çalıştığı siyaset krizini şu küçük adaya davet etmekten başka bir işe yaramıyor.

Bugünün haberini yarına bırakma...

Gün içerisinde sık sık
güncellenen haber
akışıyla Kıbrıs'taki
'son dakika'
gelişmelerden
anında
haberdar
olabilirsiniz!

Güçlü kadrosuyla son dakika haberleri sizlerle...

www.kibrispostasi.com

www.kpdailynews.com

Haberiniz olsun...

Kıbrıs Postası Gazetesi
farklı içeriği, gündem
belirleyen manşetleri
ve özel dosyaları ile
her gün sizlerle...

**K KIBRIS
POSTASI**

Kıbrıs Postası

**K DAILY
NEWS**

Hüseyin ALKAN
alkanhuseyin@yahoo.com

İngiltere'de medya ve siyaset

İngiltere'de 7 Mayıs'ta genel seçimler var. 7 Mayıs da, son yetmiş küsur yılda olduğu gibi

Perşembe'ye denk geliyor. 27 Ekim 1931'de seçimler Cumartesi yapılmış, sonrasında Perşembe'ye alınmış. Ben Pazar'ın, işçi hakları açısından kutsallığını boznamak için Perşembe'nin tercih edildiğini sanıyordum. Ama birçok rivayetin arasında buna

rastlamadım. En yaygın inanış, eskiden haftalık ödemelerin Cuma günü yapıldığı, insanların maaşlarını alıp sarhoş olmadan oy kullanabilmelerini sağlamak için seçimlerin bir gün önceye; yani kimsenin içki alacak para bulamayacağı Perşembe'ye alındığı şeklinde. Gelenekler değişti, İngilizler Perşembe ve Cuma geceleri sarhoş olmaya başladı ama seçimlerin günü hep aynı kaldı.

Televizyonun gücü

Seçim kampanyası düşük profilli olarak, kavgasız, gürültüsüz, afişsiz, bayraksız sürüyor. Nisan'da özel televizyonlarla BBC arasında paylaşılacak, parti liderlerinin

katılacağı toplam 3 tartışma programı olacak. İlk programda en büyük iki parti; sağcı Muhafazakâr Parti'yle;

“İngiltere'de 7 Mayıs'ta yapılacak seçime yönelik kampanya düşük profilli olarak, kavgasız, gürültüsüz, afişsiz, bayraksız sürüyor. Nisan'da özel televizyonlarla BBC arasında paylaşılacak, parti liderlerinin katılacağı toplam 3 tartışma programı olacak”

bir zamanlar İngiliz Solu'yla ilişkilendirilen en büyük örgütken Tony Blair zamanında sağa kayan ve sonrasında geleneksel sosyal demokrat parti çizgisine gelemeyen ana muhalefet İşçi Partisi'nin liderleri tartışacak. İkinci oturumda en büyük üç partinin, sonrasında da yedi

parti lideri görüşlerini anlatacak. Kamuoyu yoklamalarında iki parti başa baş gidiyor. Bazı anketler İşçi Partisi'ne daha çok şans veriyor, ben vermiyorum.

Gazetelerin destek ilanı

Gazeteler ise her seçimde olduğu gibi, oylamaya az bir süre kala, hangi partiyi desteklediklerini açıklayacaklar.

Bulvar gazeteleri, geleneksel olarak şimdi iktidarın büyük ortağı olan

Muhafazakâr Parti'ye destek veriyor. Ancak ülkenin en yüksek tirajlı gazetesi olan Sun, Avustralyalı medya patronu Rupert Murdoch'a ait 2005'te İşçi Partisi'ne destek verdi. Gazete 2010'da yeniden Muhafazakârlar'a döndü.

Fikir gazeteleri için böyle bir genelleme yapmak mümkün değil. Daily Telegraph düzenli olarak Muhafazakârlar'a destek veriyor. Financial Times 2005'te İşçi Partisi'ni, 2010'da Muhafazakâr Parti'yi, sol eğilimli Guardian 2005'te Liberal Demokratlar'la İşçi Partisi'ni, 2010'da sadece Liberal Demokratlar'ı desteklediğini ilan etti.

“2010 seçimleri, internet seçimleri olarak görülüyordu... Sosyal ve dijital medya, siyasi etkileşimi artırdı. 18-24 yaş grubunda seçime katılım oranı bir önceki seçime göre yüzde 7 arttı”

Sun gibi Murdoch'a ait olan, ülkenin en büyük köklü gazetelerinden muhafazakâr eğilimli Times 2005'te İşçi Partisi'ne, beş yıl sonra da

Muhafazakârlar'a destek belirtti. Adı “Bağımsız” anlamına gelmesine rağmen ortanın solunda duran Independent, seçimlerden önce tercihini yine açıklamadı ama seçmenlerini Muhafazakârlar'a oy vermemeye çağırdı.

Gazeteler, seçimlerden önce tercihlerini açıklarken, desteklediklerini söyledikleri partilerin sözcüsümüş gibi davranmıyorlar. Sadece başyazılarında, hangi partinin politikalarının ülkenin yararına olacağına ilişkin görüşlerini sıralıyorlar.

Dijital devrim

2010 seçimleri, internet seçimleri olarak görülüyordu. Her şey, internete, sosyal medyaya odaklanmıştı.

Teknoloji, Twitter'dan Facebook'a, kitle kaynaklı ilanlardan, internet anketlerine, siyasi partilere ve ana akım medya kuruluşlarına seçmenleri ve okurları/izleyicileriyle güçlü yeni ilişkiler kurma yolları sundu.

Ama bir çok uzmana göre seçimin kaderini yine son televizyon tartışması tayin etti. İnternet biraz dışarıda kaldı. İnternet devrimine şüpheyle yaklaşanlara göre son sözü yine eski medya söylüyordu ve "dijital misyonerlerin" rolü abartılmıştı. Ama dijital strateji uzmanı Nic Newman'a göre 2010 seçimleri internet için gerçek bir dönüm noktası oldu. Zira, katılım oranı görülmedik seviyede arttı. İnternet, yeni tekniklerle seçmenlere daha fazla bilgi, çerçeve ve gerçek zamanlı geri bildirim sundu, geleneksel medyayı zenginleştirdi. Bu maddeleri biraz açmak gerekirse, sosyal ve dijital medya, siyasi etkileşimi artırdı. 18-24 yaş grubunda seçime katılım oranı bir önceki seçime göre yüzde 7 arttı.

Sosyal yazılımlar, siyasi partilere daha etkin örgütlenme imkanı sağladı. Bu anlamda, sosyal medya doğrudan

seçmenlerin eğilimlerini etkilemekten ziyade partiler için bir iç araç işlevi gördü.

Twitter, medya ve siyasetin elitleri arasındaki konumunu daha da

sağlamlaştırdı, iki grup için de, gerçek zamanlı bilgi kaynağı haline geldi. Gazeteler, televizyonlar ve radyolar, sosyal medyayı ana kaynaklarından biri yaptılar. Sosyal medyanın en iyilerini süzüp daha geniş kesimlere ulaştırdılar. Geleneksel medya Facebook ve

Twitter'ın gücünü daha da artırdı.

Televizyon baskın medya olmasına karşın, internet 18-24 yaş grubu için, en önemli haber kaynağı haline geldi. Sosyal medya ve internet aktivitesi, şeffaflığa giden yeni yollar açtı, daha açık bir siyasi iklimin oluşmasına katkıda bulundu.

Güven sorunu

İngiltere'de hem gazetecilerin, hem siyasetçilerin ciddi bir güven sorunu var.

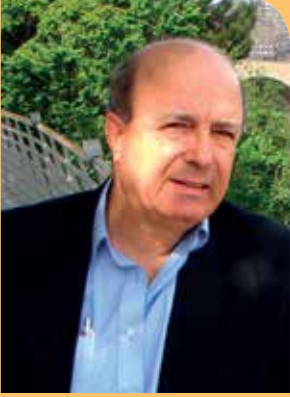
1983'ten 2013'e kadar yapılan ve halkın kime güven duyduğunu saptamaya çalışan anketler, istikrarlı olarak siyasetçiler ve gazetecilerin en güvenilmeyen kişiler olduğuna işaret ediyor. Bu anketlere göre din insanları, doktorlar ve sıradan insanlar

güvenilir bulunuyor, gazeteciler ve siyasetçilere güven duyulmuyor. Anketlerde kader ortağı olan medya ve siyasetin korkuya dayalı bir ilişkisi var. Güvensizlik büyük ölçüde bu ilişkilerinden kaynaklanıyor.

İnternet haber tüketme yollarını değiştirdi, ama gazetelerinin tirajları internetle birlikte yıllardır azalsa da gazete patronlarının ağırlığı azalmadı. Ülkede 20 yıldan uzun bir süredir hiç yeni bir ulusal gazete çıkmadı. Biri dışında (Telefon dinleme skandalı sonrasında 2011'de 168 yıllık yayın hayatına son veren News of The World) hiçbir ulusal gazete de kapanmadı.

Gazeteler eskiye göre daha hızlı el değiştirmeye başlarsa, medya baronlarının gücünün azalabileceği düşünülüyor. Ama bu da siyasetçileri rahatlatmayacak. Çünkü interneti denetim altına almak mümkün olmadığı için karşılarında, canlarını sıkın haberler için arayacakları medya patronları olmayacak.

Hasan KAHVECİOĞLU
hasankahvecioglu@yahoo.com

Medyanın gücü... Gücün medyası...

İngiliz yazar-politikacı Edmunt Burke'nin "Medya dördüncü güçtür" ifadesini kullanmasından bu yana tam 318 yıl geçti...

Bu yaklaşım, genellikle dünyada kabul gördü ve yerleşik bir konum kazandı...

Şimdilerde, bir "beşinci güç" arayışı sürerken, internet; en güçlü aday olarak karşımıza çıkıyor... Eğer global medyanın giderek, "internet"nin içinde ve "internet"nin gücü ile birleşerek kontrol edilemez biçimde büyüdüğünü hesaba katarsak, siyasetin, ekonominin, kültürlerin ve sosyal yaşamın oturacağı yeni "eksen"i belirlemiş oluruz... Bugün, dünyanın en büyük medya imparatorluğu "Google"dur ve arkasından ilk 10'a girenler de internet gücünü ellerinde tutanlardır...

Yani; yazılı basın pabucunun dama atıldığı bir liberal "dünya düzeni"nden söz edebiliriz... Peki; tüm bunlar niye?

Elbette "siyaset" için, "siyaset" uğruna ve "siyaset"nin yüzü suyu hürmetine... Hani bir söz vardır; Prusyalı general "savaş, politikanın başka araçlarla devamıdır" demişti...

Kapitalist dünyada devletler, sınırlar, bayraklar, egemenler var oldukça;

politikada hep var olacak ve elbette güç odaklarının çeşitli "araçlar"ı da olacak...

Savaş, bu araçlardan biri ise, "medya" da çoğu ülkede politikanın yazıyla, kalemle, resimle devamıdır, denilebilir...

Ben; medya ile politikanın "ilişkisi"nden söz etmek yerine, bu iki kurumun; çatışmalar da, sevişmeler de çağlardan beri birbirini etkilediğini, birbirini beslediğini, zaman zaman da birbirini yiyip tükettiğini söylemeyi tercih ediyorum...

Bu nedenle değil midir ki "devlet"ler hep kendi medyalarını oluşturmaya gayret ederler...

Bu nedenle değil midir ki siyasetçi, medyanın ipleri hep kendi elinde olsun ister...

"Siyasal otorite"lerin medyaya "hükmetme" kavgası, yüzyıllardır süren bir çetin savaştır aslında...

Ama; cephenin öteki tarafında da medyanın "dördüncü güç" olmayı içine sindirmeyerek "birinci güç" olmaya soyunması ve "siyasal

iktidarları" kapana kısıtılarak alaşağı etmesi girişimleri vardır...

Dünyanın yakın tarihi bunun örnekleri ile doludur...

Bizim gençlik yıllarımızda, Şili'de Salvador Allende yönetimine karşı darbe hareketini örgütleyen "El Mercurio" adında bir gazeteydi...

"Dördüncü güç" neredeyse diğer güçlerle birleşmiş, yerleşik siyasetlerle 'uyumlaştırılmış' ve bir 'güçsüzlük' içine sokulmuştur"

Yine, bundan 17 yıl önce, Latin Amerika ülkesi Venezuela'da Hugo Chavez seçimle işbaşına geldiğinde; radyo, gazete ve

TV'ler amansız bir "medya savaşı" ilan etmişlerdi...

Venezuela'da Chavez'e karşı yürütülen manipülasyon kampanyası, siyasi güçlerini ve ayrıcalıklarını kaybeden medya patronlarının yeni devrimci siyaset ile giriştikleri "güç" savaşına iyi bir örnektir...

"Dördüncü güç"ün karşı darbelere bulaştığı ülkeler olduğu gibi, bu gücü yurttaşın hukuksal haklarını diğer güçler karşısında korumak ve geliştirmek için kullanan iyi örnekler de vardır...

WikiLeaks, dünyanın beş büyük gazetesi (El País, Le Monde, Der

Spiegel, The Guardian ve The New York Times)ile işbirliği yapmasaydı bugün birçok gerçek suyu yüzüne çıkamayacaktı...

Watergate skandalını da Ocak 1973'te Washington Post gazetesinden Bob Woodward ve Carl Bernstein ortaya çıkardı. Bu skandal dünyada, modern anlamda araştırmacı gazeteciliğin gerçek başlangıcı sayılmaktadır. Tabii, "Siyaset"i bir "kurum" olarak ele alırsak, "medya" ile birlikte kamusal görev üstlendiklerini, bu bakımdan işlevlerinin aslında çakıştığını, gerçek demokrasilerde "medya"nın siyaset kurumu üzerinde yurttaş denetimi gerçekleştirmekle görevli olduğunu kabul etmeliyiz... Bu anlamda medyanın "dördüncü" güç olmayı içselleştirmesi, yurttaşın haklarını diğer güçler karşısında savunması önemlidir. Ancak küreselleşen liberalizm, sanırım buna artık pek fazla olanak vermiyor. "Dördüncü güç" neredeyse diğer güçlerle birleşmiş, yerleşik siyasetlerle "uyumlaştırılmış" ve bir "güçsüzlük" içine sokulmuştur...

Küreselleşmiş iletişim ve enformasyon şirketleri bu "uyum"u kâra dönüştürürken, dördüncü güç iddiaları da neredeyse çöpe atılmaktadır.

Günümüzde ne yazık ki, her altı kişiden yalnızca biri, demokratik medyanın olduğu ülkelerde yaşamaktadır...

Geri kalanlarda ise; çoğunlukla "medya"nın, siyasi güç sahiplerinin elinde "maskara" olduğunu görmek mümkün...

Bu konumdaki "yandaş medya" örnekleri bizde de var, yanibaşımızdaki Türkiye'de de bolca var...

Demokratik olmayan toplumlarda "medya" ile "otoriter siyaset" in çatışması sürüyor...

Gazetecilere yönelik saldırı ve tehditler bitmek bilmiyor...

Günümüzde bu tür ülkelerdeki gazeteci ölümlerinin; savunmadıkları, eleştirdikleri siyasetlerin kurbanı olduklarını görüyoruz... Geçen yıl dünyada 70'e yakın gazeteci öldürüldü.

Yani; medya, siyasete kurban veriyor bu gibi ülkelerde...

Yanıbaşımızdaki Türkiye'de son yıllarda yaşananlar medya-siyaset çatışmasının hangi boyutlara varabileceğinin sıcak örneğini oluşturuyor...

Türkiye'de AKP iktidarları döneminde "otoriter siyaset" çeşitli araçlarla "medya" üzerinde tarihte görülmedik ölçüde tahakküm kurmayı başarmıştır. AKP, biryandan kendi medyasını yaratırken, öte yandan da medya kuruluşları üzerinde "patron"ları aracılığı ile görülmedik bir "denetim" oluşturmuştur. Bu nedenle, medya faaliyetleri dışında devletle alışverişi olan patronlar, her türlü baskıya maruz kalmaktadır... Bu baskılara tam anlamı ile boyun eğenler olduğu gibi, AKP ile çatışmaya girmeyerek "iş idare edenler" de vardır...

Yani Türkiye'de; "medya, siyaset ve ticaret" içli dışlı, sarımsakbaşıdır...

Hatta son zamanlardaki "siyasi" gelişmelere paralel olarak Türkiye'de; medya "Hükümetin medyası" ve "cemaatin medyası" gibi tanımlamalara uygun olarak yeniden şekillenmiştir...

Sabah, Yeni Şafak, Star, Akşam, Akit gibi gazeteler ve ATV, TGRT gibi televizyonlar AKP'nin, Erdoğan'ın ya da Hükümet'in medyası olarak tanımlanabilir...

Öte yandan Zaman, Taraf, Bugün gibi gazeteler ile Samanyolu ve Mehtap TV gibi televizyonlar da "cemaatin medyası" sayılabilir...

Tabii; yılların Hürriyet'i ile Milliyet, Radikal, Star gibi gazeteler ile NTV ve CNN Türk gibi televizyonlar da "güçlünün yanında" gibi duruyorlar... Kısacası; Türkiye'de siyaset; medyadaki her şeyi belirleyen, şekil veren, eğip büken bir "manivela" gibidir Türkiye'de...

Gelelim bizim küçücük dünyamıza... Hiç tereddüt etmeden söyleyebilirim ki bizde de medya, genellikle bir "siyaset" aracı olarak var olmuştur... En azından 30'lu yıllardan başlayarak yakın tarihimiz incelendiğinde, medyanın "siyaset"te etkin bir işlev yürüttüğü yadsınamaz...

40'lı ve 50'li yıllarda "medya" mız hep "toplumsal siyaset" ağırlıklı bir "karakter" e sahiptir...

Gazeteler, farklı siyasi grup ve kişilerin toplumla iletişim aracı olsa da, resmi tezlerin etrafında görüş ve öneriler üretir, “milli dava”ya dört elle sarılmayı temel işlevi sayardı... Klasik anlamda bir tarafta devlet, öteki tarafta özgür basın diye bir “ayırım” yoktu...

Demokratik bir ortam, gelişmiş bir basın, yüksek tirajlı günlük gazeteler söz konusu değildi...

1960-63 döneminde de gene “etnik” temel de resmi siyasi görüşün zeminiydi gazetelerimiz...

Farklı siyasi görüşlere “medya”da yer yoktu... O günlerin siyasi otoritesinin çizdiği rotanın dışına çıkanlar, canice katledildiler... Ahmet Muzaffer Gürkan ve Ayhan Hikmet “medya-siyaset” sarmalının ilk kurbanlarından...

63-74 döneminde ise, durum daha da berbattı...

Toplumun siyasetçisi de medyası da “askeri icazet” altındaydı... Bu dönemde farklı siyaset gruplarının, sendika ve partilerin de halka ulaşmak için “medya” araçlarına sahip olma gayretleri dikkat çekicidir...

Ancak 76’dan sonra, çok partili yaşama geçtiğimizde hem siyaset, hem de medya renklendi... Ancak, siyasal güç sahipleri 1994’lere kadar “muhalif siyaset”e yaşam hakkı tanımamayı sürdürdüler... Özellikle “devlet medyası” 94’lere kadar “tek ses tek nefes” parolası ile yönetildi. BRT’nin manipülasyon ustaları, kontrgerilla eğitimi alan gazeteciler, medyayı “muhalif düşünce”leri ezmek için kullandılar.

Bu kez, muhalif siyaset, başta CTP ve TKP gibi “sol” partiler, kendi gazetelerini yayımlamak zorunda kaldılar.

“Parti gazeteciliği” bir zorunluluk olarak başladı ama toplumun düşünce yaşamına önemli katkıları oldu. Bugün, Meclis’te temsil edilen siyasi partilerin tümünün de “resmi” gazeteleri var. CTP’nin ayrıca televizyonu ve radyosu da var.

Günümüzde “Yenidüzen” parti gazeteciliğinin en başarılı örneklerinden biridir... Bir partinin “propaganda aracı”nın çok ötesinde bir “yelpaze” oluşturmuştur.

Kıbrıs’ın kuzeyinde 1990 seçimleri, medya-siyaset ilişkisi bakımından doktora tezi olacak kadar değerli bir örnektir.

“Kıbrıs’ın kuzeyinde 1990 seçimleri, medya-siyaset ilişkisi bakımından doktora tezi olacak kadar değerli bir örnektir”

O tarihlere kadar kendi halinde bir “medya”mız varken, dış sermaye ile kurulmuş dev ölçekte bir “medya” kuruluşu, siyasette doğrudan “taraf” olmaya, seçim kampanyalarında rol üstlenmeye ve her türlü “manipülasyon” teknikleri ile “statüko” egemenlerini korumaya aldı...

Medyamız, bir “tekelci” girişim ile karşı karşıya kalmış, siyasetimiz bu medya tekelinin etki alanı içine girmişti...

Zamanla taşlar yerli yerine oturdu... Toplum, tekelci medyanın “birinci güç” olma denemelerine şahit oldu... Siyasetçi ise “al gülüm ver gülüm” formülü ile medyanın gücünden yararlanmak amacıyla “devlet”i bile kullandı...

Sağcı partiler ta başından beri bu medya grubuna ve patronuna “sıcak” davrandı ama, sol bir parti (CTP) hükümet olunca da bu “güç”ten nemalanmak istedi. Bu muhabbet seçimlerde sol partiye yarar sağladı ama bir süre sonra partili sol

siyasetçilerle tekelci medyanın egemenleri birbirine girdi. Bu tartışmalar medyanın ve siyasetin “kalite”sini ayaklar altına aldıktan sonra “siyaset-ticaret-medya” üçgeninde yeni bir “anlayış” başgösterdi.

Ülkeye “yatırım” yapacak olanlar, toprağa bir kuruş bile atmadan, öncelikle kendi “medya”larını kurmaya başladılar...

Yatırımlarını “garanti”ye almanın, devletle olan ilişkilerinde ayrıcalık elde etmenin peşine düştüler. Yerel siyaseti ve siyasetçiyi bir tür “baskı” altına aldılar...

Yeni “trend”

çerçevesinde, kumarhane sahibi, turizmci, inşaat müteahhidi, ihaleci, yap-satçı bizim “medya”ya balıklama daldı... Siyaset ve ticaret yaptılar... Kimisi pes etti, kenara çekildi ama medyamız içinde var olmaya inat edenler hala dimdik ayakta.

Kuşkusuz; bir ülkede basın özgürlüğü “medya sahipliği” ile doğrudan ilgilidir.

15-16 tane günlük gazetenin, ona yakın televizyonun varlığı, elbette özgür bir “medya”mızın olduğunu göstermez...

Medya”mız, büyük bir bölümü ile sahiplerinin kendi “siyaset” içindir...

Üstüne üstlük bu medya ile hem siyaset hem ticaret yapmak mümkündür...

Alan memnun, satan memnun olduktan sonra medya ile siyasetin içli dışlı sarımsak başlı birlikteliğine kimsenin dokunacağını sanmıyorum...

BATUKAN
TİCARET

**Hurda Metal, Akü,
Kazalı ve Hurda Araç
Alım Satımı yapılır**

**KKTC'nin
Hurda Alım
Merkezi**

Atatürk Cad. No 14 Haspolat - Lefkoşa Tel-Fax: 233 54 58

Gsm: 0533 888 51 51

e-mail: altun-tas@windowslive.com

Bekir AZGIN
bazgin11@gmail.com

Muktedirlerin yazılmasını istemedikleri her şey haberdır

Muktedir her şeyden önce iktidar sahibidir. Sonra da güçlü, kuvvetlidir; becerikli ve erklidir. Bir telefonla işini halledebilir. Telefonla olmazsa yemekli bir sohbette iş halledilir. Bir işi yapabilme veya yaptırabilme gücüne sahiptir. Muktedirlerin bazıları insanları, bazıları parayı yönetir, bazıları da hem insanları hem de parayı yönetirler.

Muktedirleri, halk adına denetleme görevi, “4. Kuvvet” olarak bilinen medyaya verilmiştir. Muktedirler arasında üstü örtülü işler yürütülüyorsa bunu açığa çıkarıp halka duyurma medyanın birincil görevidir. Bu nedenle Amerikalılar gazetecilere “köpek bekçiliği” görevini yüklemişlerdir. Evi hırsızlardan koruyan bir bekçi köpeği. Sahibinin önünde takla atan, ona yaltaklık yapan süs köpeği değil.

Bir gazeteci, muktedirlerle ilişki içinde olmak zorundadır çünkü onlar en önemli haber kaynaklarıdır. Ancak gazetecinin bu gibi insanlarla arasına bir kol boyu mesafe koymak zorunluluğu vardır. Gazeteci muktedirlerin elini sıkacak kadar onlara yakın olmalı. Daha fazlası sorun çıkarabilir. Çıkarabilir, ne kelime, eninde sonunda çıkarır. Bir gazeteci ne kadar iyi niyetli

olursa olsun, yüzde yüz objektif olamaz. Buna karşılık dengeli olmak durumundadır. Belli bir olaya karışmış tüm tarafların görüşlerini yansıtarak objektifliğe yakın bir denge tutturabilir. Dengeli haber yazımını dolaylı ve dolaysız olarak etkileyebilen güçler vardır. Bunların başında da medya kuruluşunun sahibi veya patronun atadığı yazışleri müdürü gelir. Patronun kendisi elbette muktedirler çevresinin ortasında veya kenarındadır. Dolaysız etkileyen çevreler de reklâm veren kişilerdir. “Reklâmı keserim ha” ifadesi medya yöneticilerine yöneltilecek en etkin tehditlerden biridir.

Parti gazeteciliği

Bu tür etkilerden azade yayın yapmak arzusunda olan toplulukların kendi medya kuruluşlarını oluşturmaları gerekir. Bir de ulusal/merkez medyanın dışladığı veya yok farzedtiği azınlık gruplarının kendi medyalarını oluşturma zarureti vardır. Ekstrem bir örnek verecek olursak, bir ülkede yeryüzünün yuvarlak olmadığına ve tabak gibi düz olduğuna inanan insanlar varsa bu insanların “Tabak” adlı bir gazete çıkarma hakları niye olmasın?

Kıbrıs’ta bugünkü medya durumuna bakılarak parti gazeteciliğine gerek

olmadığı sonucuna varılabilir. Ne var ki adada parti gazeteciliği sosyolojik bir gereksinimden doğmuştur. Parti gazeteciliği bir seçim değildi, bir zaruretti. Ve partiler gazeteciliği, başını yara yara, gözünü çıkara çıkara öğrendi.

Ben, hasbelkader, Yenidüzen gazetesini çıkaran bir grup içinde bulundum. Dünyayı değiştirebileceğine inanan gençler olarak CTP’de toplanmıştık. Ancak görüşlerimize ve eylemlerimize, o zamanki gazetelerde katıyen yer verilmiyordu. Tamamen dışlanmıştık.

O zaman adı Bayrak Radyosu olan BRT’deki durum ise trajikomikti. 1976 seçimlerinde CTP’den adaydım. Her partinin günün belli saatlerinde, yanılmıyorsam, beşer dakikalık konuşma hakkı vardı. Aslında bu “konuşma hakkı”ndan çok “yazılı metni okuma hakkı” idi. Her konuşmacı, okuyacağı metni yazıp müdürlüğe teslim etmek zorundaydı. Onaylandıktan sonra çıkıp metni okuyabilirdiniz.

Benim sıram gelince ben de büyük bir dikkat ve itina ile yani otosansürle yazdığım metni teslim ettim. Öğle saatlerinde radyodan arandım. Postanın üst taraflarında bir yere çıktım. Yüzbaşı olduğumu sandığımı

üniformalı birileri, el yazımla kaleme aldığım metni elinde tutuyordu. Bölüğündeki bir ere emreder gibi konuşmaya başladı: “Şurasını çıkaracaksın, şurasını işaret ettiğim gibi değiştireceksin.” Metni elime aldım, ona bir göz attıktan sonra “Çıkıp siz konuşsanız daha uygun olmaz mı?” dedim ve çıktım. O binaya bir daha da ayak basmadım.

Yenidüzen macerası

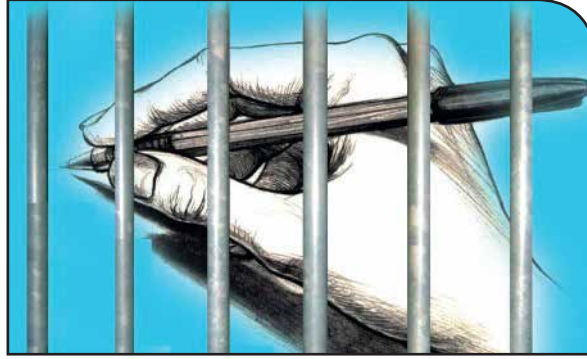
Parti olarak sesimizi duyurmak amacıyla broşür bastırıp dağıtmak zorundaydık. Ama bu usül hem zahmetliydi hem de pek etkili değildi. En sonunda gazete çıkarma fikri ortaya atıldı. Haftalık bir gazete, derde deva olabilirdi. Özker Yaşın’la konuşuldu ve matbaası kiralandı. Gazeteyi çıkarmak için her birimiz 10’ar Kıbrıs Lirası mı, 100’er mi ne, bir para yatırmıştık.

Matbaa, Nuhunebi’den kalma antika bir eserdı. Yazılar, dökülen kurşun harflerden hazırlanırdı. Bu nedenle yazıların tashihi büyük bir sorun yaratırdı. Tashih demek her şeyin sil baştan yapılması demektir. Tashihten sorumlu kişi olarak sıkça matbaa çalışanları ile yüz göz olmak durumunda kalırdım. Çalışanlar, haklı olarak, tashih işlerini beğenmiyorlardı. Zaten tashih işleri olmadan da kurşun zehirlenmesi olmasın diye yoğurt yemek mecburiyetindeydiler.

Hafızam beni yanıltmıyorsa gazetenin ilk yazı kurulu üç kişiden oluşuyordu: Naci Talât, Hüseyin Celâl ve ben. Üçümüz oturur yazıları okur ve hangilerinin yayımlanacağına karar verirdik. Basılacak olan yazıları ben alır ve dilini düzeltmeye koyulurdum. Yazılar el yazısı ile yazılırdı. Herkesin el yazısını okumak da kolay olmuyordu. Haftada bir yayınlanan gazeteye yazıları yetiştirmekte zorlanırdık çünkü bu işleri çalışma

saatleri dışında yapmak zorundaydık. (Gösterilen titizliğe rağmen bazan elime geçen eski Yenidüzen gazetelerine bir göz atınca hatalarla dolu olduğunu görür ve yapılan işten utanırım.)

Açık söylemek gerekirse biz gazeteyi tarafsız yayın yapalım diye çıkarmadık. Gazetenin tek amacı farklı olduğunu sandığımız sesimizi duyurmaktı. O gazetenin bugün yayınlanan Yenidüzen’le bir ilgisi yoktu. Bir toplumda dışlandığını hisseden her azınlığın bir yayın organına ihtiyacı vardır. Biz de,

o günlerde, çoğunluğun indinde; sürüden atılmış, damgalanmış azgın boğalardık.

Gazete kendi yağıyla kavrulmak zorundaydı. Hiç kimse, hiçbir kuruluş gazeteye reklâm vermeye cesaret edemezdi. Gazete parti parti köylere, kasabalara gönderilirdi. Oradaki partililer gazeteleri satar ve parayı merkeze gönderirlerdi. Ve böylece çark döndürülmeye çalışılırdı. (Daha sonra öteki partiler de kendi gazetelerini çıkarmak ihtiyacını duymuşlardı.)

Parti gazeteciliğinin, en azından o günlerde, en zor yanlarından biri, her partinin kendisini gazetenin sahibi gibi görmüş olmasıydı. Tanıdığınız veya tanımadığınız birileri sokakta sizi durdurup sizden hesap sorabilirdi: “Falanca yazıyı niye yayımladınız?”, “Filanca yazıda niçin şu ifade kullanıldı?” Hayatında iki satır yazı yazmamış kişiler, size gazetecilik

dersi vermeye kalkışırdı. Her bireyin kendine göre bir “sosyalizm” anlayışı vardı ve o anlayışın tek hakikat olduğuna inanılırdı.

Dikkat edilmesi gereken noktanın “Parti tüzüğü ve Programı” olduğunu söylediğiniz zaman ya sizinle dalga geçilirdi ya da size güzel bir “Sosyalizm dersi” verilirdi. Duyan da partililerin birçoğunun gönlünde birer Lenin yattığını sanırdı. “Kaç tane eserini okudun?” diye sorduğunuzda arkalarını dönüp giderlerdi. Ben bu tip ukalaalıklara prim vermediğim için parti içinde pek sevilmezdim.

Sansür merakı

Gazete ile ilgili parti içinde çıkan kavgaların bir nedeni de sansürdü. Sansüre meraklı ne çok partili vardı. İleri gelen çoğu partili kendi anlayışlarına göre bir şeyleri sansür etmek istiyorlardı. Tek ölçünün partinin tüzük ve programı olması gerektiğini kabul etmiyorlardı.

Tartışmalarda “ideolojiye aykırı olmamalı” gibi savlar havada uçuşurdu ama ideolojinin ne olduğunu kimse izah etmezdi, edemezdi. O herkesin bilmesi gereken esrarengiz bir olguydu.

Sansür nedeniyle doğan anlaşmazlık ve kavgalar sonucu gazetenin yazı kurulundan ayrıldım. Bir süre sonra, bir yazımın sansür edilmesine yeltenilmesi nedeniyle partiden de istifa ettim. Kimsenin de üzülmediğini sanmıyorum. Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra bir CTP ileri geleni bana şöyle diyecekti: “Bildiğin gibi Hoca, erken öten horozun başını keserler.”

Yenidüzen gazetesi bugün belli bir düzeye gelmişse çok sancılı evrelerden ve dikenli patikalardan geçtikten sonra o mertebeye ulaşmıştır ve kanımca, şimdilerde parti gazeteciliğinin olgun örneklerinden birini oluşturmaktadır.

Hasan ERÇAKICA
hasanercakica@gmail.com

“Suskunluk sarmalına” karşı onurlu bir mücadele: Parti gazeteciliği

Gazetelerin tarih sahnesine çıkmasının başlıca iki nedeni vardır: Birincisi ticaret, ikincisi siyaset...

Ticari amaçla yayınlanan gazeteler, gelişen pazar koşullarında, okurlarını gelişmelerden haberdar etmek amacıyla yayınlanırlar ve bunun karşılığını kazanç olarak talep ederler. Satış ve reklam gelirleri bu gazeteleri yaşatmaya yetmek zorundadır; aksi halde bu gazetelerin yayınlanmasının nedeni de ortadan kalkmış olur.

Siyasi amaçla yayınlanan gazeteler, bir dünya görüşü veya politik duruş hakkında halk kitlelerini bilgilendirmek amacındadırlar. Bu nedenle bu gazeteler, kaynakları yeterli olsun veya olmasın hayatta kalmak için mücadele ederler. Onları destekleyenler, bu gazetelerin yayınlanmasında siyasi yarar görenler, maddi destekleri ile de bu gazeteleri yaşatmaya çalışırlar.

Kıbrıs Türk halkının suskunluk sarmalı

Biliyoruz ki, sadece demokrasilerde değil, totaliter rejimlerde bile siyaset halk kitlelerini etkilemek yoluyla yapılır. Halk kitlelerinin kanaatlerini etkilemeden, kendi düşüncelerinizi

halk nezdinde “hakim kanaat” haline getirmeden politik amaçlarınıza ulaşmanız mümkün değildir.

Halk kitlelerinin hakim kanaati, çoğu zaman “kamuoyu” olarak tanımlanır. Bütün politik düşünceler, kamuoyu desteğini arkasına almak çabasıdır.

Peki ama, kamuoyu nasıl oluşur?

Son 50 yıldan bu yana yapılan bilimsel çalışmalar, insanların davranışlarına yön veren en önemli güdülerden birinin “dışlanma korkusu” olduğunu ortaya koymuştur. İnsanlar, birlikte yaşadıkları insanlarla oluşturdukları topluluktan dışlanmaktan ölümden korkar gibi korkmaktadırlar. Elbette bunun nedenleri vardır. İnsanlığın varoluş serüveni, doğa ile başa çıkma ve hayatta kalma mücadelesi, yalnızlığı adeta lanetlemiştir. Yalnızlık ölüm demektir.

Amerika’nın bağımsızlık önderlerinden ve Amerikan Anayasası’nın en önemli

mimarlarından biri olan Madison şöyle demiştir: “İnsan kendini yalnız hissettiğinde korkar ve dikkatlidir. Birey, başka birçok kişinin de kendisi gibi düşündüğüne inandığı oranda güçlü ve kendinden emindir.”

“ Bugün hayatını devam ettiren parti gazetelerimizin ortaya çıkış nedeni, hakim kanaatleri değiştirmek için verilen mücadeleyi yayıncılık yoluyla sürdürmek olmuştur”

Kamuoyu, esas olarak bu korkunun sonucudur. İnsanlar, sanılanın tersine, akıllarına en fazla yatan görüşleri değil, hakim görüşleri kendi görüşleri gibi çevrelerine sunarlar. Hakim kanaate sığınarak kendimizi emniyette hisseder ve yaşamın akışına uyar ve günlük

sorunlarımızın üstesinden gelmeye çalışırız. Bu, tamamen insani bir durum olmasına karşın, pek çok hayvan türünün de benzer davranışlar gösterdiği bilimsel deneylerle saptanmıştır. İletişim alanında bilimsel çalışmalar yapanlar, bu durumu ‘suskunluk sarmalı’ olarak isimlendirmişlerdir. Hakim görüşlerin farkında olmamız, aklımıza en fazla yatan görüşleri savunmamızı, bizi en azından suskunluğa iterek engellemektedir.

Ne var ki, yukarıda anlattıklarımız bir genellemedir ve tek tek bütün

insanlar için geçerli değildir. İnsanlar genel olarak yalnız kalmaktan ve bazı düşüncelere tek başlarına sahip olmaktan korksalar bile korkmayanlar da vardır. Biz, bunlara bazen 'marjinaler', bazen 'sapkınlar', bazen ise 'öncüler' deriz. Onlar, kamuoyundan destek görsün veya görmesin kendi doğru bildiklerini savunurlar. Kamuoyunun zaman içinde değişmesini, başka bir değişle suskunluk sarmalının kırılması bunlar sayesinde olur.

Hiç kuşkusuz, her marjinal topluluk amacına ulaşamaz. Toplumsal koşulların da bu öncü gruplara yardımcı olması gerekir. Ama, bu öncüler olmasa, değişen toplumsal koşullar, yaşanan krizler gerektiriyor olsa bile hakim kanaatleri değiştirmek hiç de kolay olmayacaktı.

Bu öncü grupların, azınlıkta olduklarını bile bile, belki de herhangi bir değişim sağlayamayacaklarını kabullenerek savundukları görüşlerin en en önemli taşıyıcısı siyasi yayıncılıktır. Bizim konumuz bakımından buna 'parti gazeteciliği' de denebilir. Bugün hayatını devam ettiren parti gazetelerimizin ortaya çıkış nedeni de, bu hakim kanaatleri değiştirmek için verilen mücadeleyi yayıncılık yoluyla sürdürmek olmuştur. Hakim kanaatlere bağlı olarak toplumun yönetim mekanizmalarına egemen olanlar, ticari veya siyasi amaçlarla yayınlanan gazeteleri ciddi şekilde kontrol altında tutarak, bilincinde olmayarak olsa bile suskunluk sarmalının devamlılığını sağlamaya çalışırken; bir grup öncü insan, hakim kanaate karşı

olan düşüncelerini yeni siyasi gazeteler yayınlayarak dile getirmeye çalışmışlardır.

Bu açıdan bakıldığında zaman, siyasi amaçlarla yayınlanan ve çoğu zaman bir partinin yayın organı işlevini üstlenen gazetelerimizin Kıbrıs Türk halkının değişerek zamana ayak uydurmasına en büyük katkıyı yaptığımızı söylemek abartı olmayacaktır.

Düşünce özgürlüğü ve parti gazeteciliği

Hayatımın en önemli dönemini

Cumhuriyetçi Türk Partisi'nin yayın organı durumundaki Yenidüzen'e çeşitli kademelerde çalışarak geçirmiş bir kişi olarak, elbette kendimi de,

yaptığımız işi de sorgulamak ihtiyacı hissetmekteyim.

Aktif olarak çalıştığım dönemde, kendimi 'gazeteci' sınıfına koymakta çok zorlandığımı rahatlıkla söyleyebilirim: Biz, halkın bilgi veya haber alma ihtiyacını karşılamaktan daha çok partimizin görüşlerinin tanıtımını yapmaya çalışıyorduk ve bana göre bu eylemi 'gazetecilik' olarak nitelenmek doğru bir yaklaşım olmayacaktı.

Bugün artık öyle düşünmüyorum. İster 'gazetecilik' olarak nitelensin, isterse nitelenmesin, o gün yapılanlar Kıbrıs Türk halkının gelişimine doğrudan katkı yapan şeylerdi ve gazeteciliğin en önemli işlevi olan 'düşünce, söz ve anlatım özgürlüğünün' hayata geçirilmesinin başlıca yöntemi idi.

Gazetelerimizde bazı görüşlere yer vermemekten utanç duyduğum için Yenidüzen'de farklı görüşlerin de yayınlanabilmesi için mücadele

"Kıbrıs Türk siyasi hareketlerinin birer organı olarak ortaya çıkan parti gazetelerimiz, kendi içlerinde çok sesliliği sağlayamamış olsalar bile toplum içinde çoğulculuğun önderi olmuşlardır. Suskunluk sarmalının kırılması ve alternatif seslerin de duyulması için mücadele etmişlerdir"

verdim ve bu uğurda bazı bedeller de ödedim. Bununla elbette övünebilirim. Yenidüzen, bir parti yayını olmasına karşın 'gazete' de olabilmişse, bunda bu görüşe sahip çıkarak parti içinde mücadele eden veya gazetede sorumluluk üstlenerek yüksek performans ortaya koyan diğer arkadaşlar gibi benim de birazcık payım vardır ve bu övünülecek bir şeydir. Ama bunun değeri, bir parti yayını organında çalışarak Kıbrıs Türk halkını alternatif siyasi duruşlar hakkında bilgilendirmek için ortaya konan mücadeleden daha fazla değildir.

Türkiye liberallerinin önemli düşünürlerinden, düşünce özgürlüğüne verdiği büyük önemle tanınan ve bunun için çeşitli baskıları göğüslemek zorunda kalan Prof. Dr. Atilla Yayla, bu yılın başında basın özgürlüğünün tartışıldığı bir panelde şunları söylemişti: "Medyanın bağımsız olması gerekmez. Bu bir hikayedir. Yani ben bir gazete

çıkartacağım, bütün varlığımı oraya koyacağım. Ve çalıştırdığım insanlar beni çiğneyerek istedikleri gibi yazıp çizecekler. Böyle bir patron biliyorsanız lütfen beni orada çalışır hale getirin. Önemli olan çoğulculuk olmasıdır. Yani her görüşün kendisini ifade edebileceği platformlar bulma şansının olmasıdır. Bu olmadığı sürece medyaya objektif bir şekilde 'bağımsızlık şudur, standartlar budur, buna uy' demek imkansızdır". Bu görüşe katılıyorum. Kıbrıs Türk siyasi hareketlerinin birer organı olarak ortaya çıkan parti gazetelerimiz, kendi içlerinde çok sesliliği sağlayamamış olsalar bile toplum içinde çoğulculuğun önderi olmuşlardır. Suskunluk sarmalının kırılması ve alternatif seslerin de duyulması için mücadele etmişlerdir. 20'nci yüzyılın önemli Marksist düşünürlerinden Louis Althusser, örnek aldığı diğer bir Marksist lider olan Gramsci'den alıntı yaparak bütün partilerin "bir ideoloji temelinde" oluştuğunu belirterek, ideolojiyi

herhangi bir partinin "birleştirdiği belirli bir toplumsal grubun harcı" olarak niteler ve ayrıca "her toplumsal oluşumun, tıpkı benzinli bir motorun benzinle işlemesi gibi ideolojiyle işlediğini" söyler.

Partilerin yayını organları, ait oldukları partilerin ideolojisini kitlelere taşımakla yükümlüydüler ve taşıdılar. Bu ideoloji doğrultusunda bir yönetim performansı ortaya konup konmadığı, konmuşsa bunun toplumsal sorunları çözmeye yetip yetmediği, yeni tartışmaların ve yenilenmelerin konusu olmak durumundadır.

Ama parti gazetelerinin başarılı oldukları bellidir: Artık bu gazetelerimizin yayını hayatına atıldıkları yıllardaki hakim kanaatlere göre yönetilmiyoruz.

Şimdiki durumun eskiden daha iyi mi; yoksa daha mı kötü olduğu ise başka bir tartışmanın konusudur.

wedding
by Arkadaş

500 kişilik oturma alanı ve 500 araçlık oto park alanı

Tebrikli, kokteylli, Yemekli düğünler
Davet ve Organizasyon
Pasta ve catering hizmetleri

wedding
by Arkadaş

444 1977

0542 879 18 18

SOS Çocukköyü yanı, BRT karşısı - Lefkoşa
www.arkadaspastanesi.com

TAMÖZ LTD.

Tel: 0392 714 61 19 Gsm: 0533 839 00 01 - 0533 866 52 00 Fax: 0392 714 61 20
Ecevit Caddesi No: 114/C GÜZELYURT
e-mail: tamozoto@hotmail.com

Levent ÖZADAM
leventozadam@gmail.com

Siyaset her zaman iyi bir malzemedir!

Yazımıza bir soru ile başlayalım; Bir gazete okuyucusu en fazla hangi haberleri okuyor desem bunun için en sağlıklı cevap bir anket sonucunda ortaya çıkar...

Genel konuşmak gerekirse daha fazla siyasilerin keskin çıkışları hep ön sıradadır...

Sonra ölümlü trafik kazaları gelir, çeşitli adli olaylar bunu takip eder. Ama internet gazetelerinde durum farklıdır; Hangi haberin kaç okuyucu tarafından okunduğunu kontrol paneline girerek anında görürsünüz...

Sonuçlar bizi hiç şaşırtmaz, en fazla okunan yazılar hele de yakında bir seçim varsa genelde siyasi konulardır...

Siyasetçilerin açıklamaları...

Birbiriyle didişmeleri...

Siyasi transferler, istifalar ve seçim anketleri...

Varsa da yoksa da siyaset. Severiz siyaseti çünkü toplum olarak, hele de bir avuç, birbirini çok iyi

tanıyan bir toplum olunca...

Siyaset her zaman iyi malzemedir medya için, biz köşe yazarları için...

Hele de KKTC gibi siyasetin 'kasaba politikası' düzeyinde yapıldığı bir ülkede siyasetle yatar siyasetle kalkarız.

Basın dünyası da bir al-ver zemini olduğu için gazetelerin manşetlerinde en fazla siyasi haberleri görürsünüz... Köşe yazıları da ona keza!

...

Şahsım adına konuşacak olursam;

Ben de genelde siyaset ağırlıklı yazılar kaleme alırım.

Bunun için hiçbir zaman konu sıkıntısı çekmem...

İyi de nereden bulup da yazıyoruz bu konuları, çok fazla bir uğraş mı gösteriyoruz?

Kesinlikle hayır! Çünkü bizim siyaseti takip etmemizden daha ziyade, siyaset bizi takip eder...

Siyasetçi gelip bulur, malzemeyi verir, rakipleri gammazlar ve konuşmanın sonunda hep 'Benden duymadın aman ha' diye biter...

Deli miyiz biz yani!

Haber kaynağı hiç açıklanır mı, adam gelmiş siyasette neler olup bitiyor, kim kimin için ne demiş, hangi bakanlıkta yolsuzluk olmuş, hepsini önünüze seriyor, onu deşifre etmek olur mu hiç?

Siyaset en iyi malzemedir bizim gibi küçük toplumlarda...

Siyasetçi de en önemli kaynak!

...

Biz kaynak yönünden halimizden gayet memnunuz da bu ne kadar normaldir o çok başka bir mesele... Biz niçin daha çok siyasi konular yazıyoruz?

Okuyucu niçin siyaseti bu kadar çok seviyor?

Ülke siyasetinin içinde bulunduğu durum ortadayken, siyasilere ve siyasi partilere olan güven hep en dipteyken çelişkili bir durum değil mi?

İyi de biz napalım burada... Gazetecilik de sonuçta bir arz-talep

meselesi, okuyucu en fazla hangi konularla ilgiliyse o konularda yazmamak olası mı?

Örneğin; Siyasi bir konuda yazdığınız zaman onun geri dönüşü de çok yoğun olur...

Herkes çok içli dışlı ya siyasetle en fazla o konuda olumlu ya da olumsuz eleştiriler alırız...

İşine gelen sırtınızı sıvazlar gelmeyen manalı manidar sözler söyler...

Örneğin; Sağlık konusunda bir yazı yazdınız, ya da eğitim, hatta çevre ve sosyal konular...

Okunma oranları hep siyasi konulara göre çok aşağıdadır!

Yorumlar ve eleştiriler de doğru orantıda çok azdır...

Toplumun da nabzıdır siyasete olan ilgi...

...

Siyaset en önemli malzemedir biz medya mensupları için;

Bunu nedeni var, siyasilerin bundan rant elde etmesi, gazetelerde daha fazla isminin anılması, televizyon ekranlarında

çok daha fazla görünmesi, seçmenin bilinç altına isimlerin yerleşmesi...

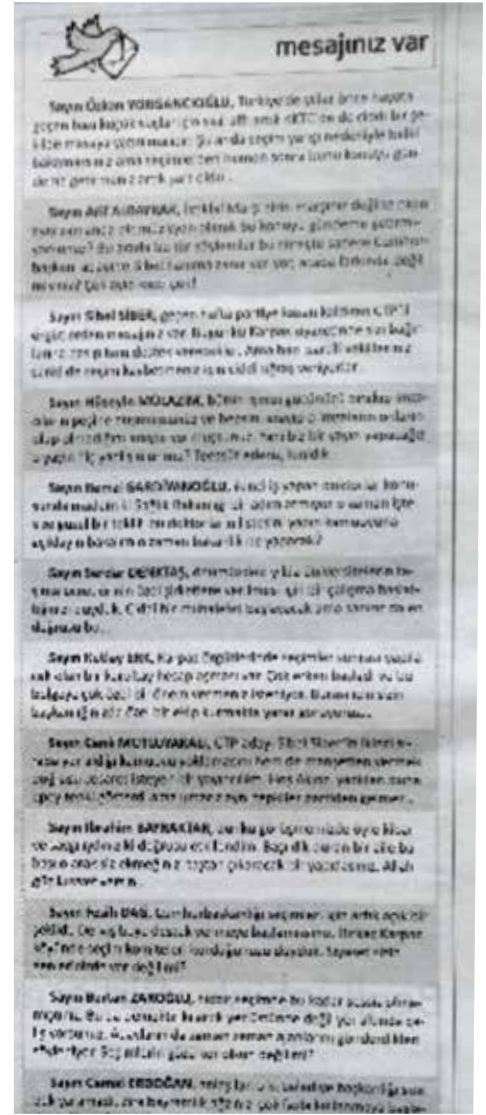
Hani reklamın iyisi kötüsü yoktur derler ya...

Siyasetçi de bunun farkında ve yeter ki ismi çıksın bir şekilde...

Mümkün olduğu kadar iyi bir şekilde!

Ve daha da önemlisi rakiplerin hatta parti içi rakiplerin mümkün olduğu kadar köşeye sıkıştırılması...

Sonuçta babadan miras kaldığı sanılan koltukların kaptırılmaması...

Fotoğraf: Erol UYSAL

DÜNDEN BUGÜNE GAZETELER

Fatma ARPALIKLI
fatmaarpalikli@yahoo.com

Yeni sayımızla birlikte 'Dünden Bugüne Gazeteler' dosyamızda bir yılı geride bırakırken, dördüncü dosyada Kıbrıs Türk basınına dolayısıyla demokrasi ve ifade özgürlüğüne katkı yapan iki farklı gazeteyi inceledik.

Halkın Sesi ve Demokrat Bakış gazetesi ile açtığımız dosyamızda, sırasıyla Yenidüzen ve Volkan, ardından da Havadis ve Vatan gazetelerinin kuruluş aşamaları, amaçları, yayım ilkeleri, zor çalışma koşulları, yani kısaca gazetelerin serüvenlerini sizlerle buluşturmştuk.

Yeni sayımızda ise, 26 yıldır Kıbrıs Türk halkına "tarafsızlık" ilkesi ile kesintisiz hizmet sunan Kıbrıs gazetesi ile, 34 yıldır "sosyal demokrat sol görüşü" yayma gayesiyle yayımlarını sürdüren Ortam gazetesini ele aldık... Hem gazetelerimizi kayıt altına alarak, kaynak oluşturmak hem de yapılan hizmeti anlayarak anlatmamıza yol açacak 'Dünden Bugüne Gazeteler' yolculuğumuz bundan sonraki sayılarımızda da sürecek...

Baskı koşullarının doğurduğu gazete: “ORTAM”

24 Aralık 1981’de yayım hayatına başlayan Ortam gazetesi bugün 34 yaşında. İlk kez Özlü Ofset matbaasında basılarak yayıma başlayan gazetenin ofis binası, başkent Lefkoşa’daki Köşklüçiftlik’te yer alıyor.

Çıktığı ilk günden beri tabloid olarak yayımlanan gazete, ilk günler 6 sayfa ve 15TL’den satılırken, bugün 20 sayfa 2.50 TL fiyatla okuyucusuna ulaşıyor.

Sosyal demokrat yayın organı

Gazetenin kuruluşunda da yer alan Toplumcu Ltd. Yönetim Kurulu Başkanı Esat Varoğlu, gazeteyi anlatırken, “sosyal demokrat” çizgideki bir yayın organı olarak niteledi.

Varoğlu, “Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası’nın söz konusu anlayışla çıkarttığı SÖZ Gazetesi’nin varlığına rağmen, ülkenin içinde bulunduğu şartlarda yeterli olmadığı tartışılıyordu ve bu çerçevede bir takım görüş ayrılıkları da oluyordu.

5-6 arkadaş yeni bir oluşuma gitme kararı aldı” dedi.

Varoğlu: “Solun çöktüğü görüşü hakimdi”

Konuşmasında, 1981 yılında yaşanan siyasi gelişmelere değinen Varoğlu, “UBP-TKP” koalisyonu gündemdedi. Bir süre önce yaşamını yitiren Nejat Konuk, o dönem hükümeti kurmakla görevlendirilmişti. Türkiye’de Evren Cuntası vardı ve Türkiye’den UBP-TKP koalisyon hükümeti kurulması telkininde bulunuyordu. TKP içinde buna karşı çıkanlar ve TKP-CTP-DHP koalisyonunu isteyenler vardı” dedi.

Türkiye’den dönemin Başbakanlık Kıbrıs İşleri Müsteşarı Vahit Güneri’nin adaya gelerek TKP-UBP hükümetinin kurulması konusunda TKP Başkanı Alpay Durduran ile görüşmeler yaptığını anlatan Varoğlu, diğer yandan aydın kesimin, UBP ve Rauf Raif Denktaş’ın baskıları karşısında tepkili olduğunu ve solun artık çöktüğü görüşü hakim olduğundan, bu koşullarda

Ortam gazetesinin kurulması kararı alındığını söyledi. Varoğlu, Türkiye’nin girişimlerinin olumsuz olduğunu ve UBP’nin önce azınlık hükümeti, ardından da Türk Birliği adı altında Türkiye kökenlilerin kurduğu bir partiyle koalisyon oluştuğunu kaydetti.

Konuşmasında Başbakanlık Kıbrıs İşleri Müsteşarı Vahit Güneri ile yemekli bir toplantıda geçen anısını da aktaran Varoğlu, TKP’ni kurmak istediği hükümet modeline atıfta bulunarak “Nejat Konuk’u istifa ettirdiniz. Bize de darbe mi yapardınız?” diye sorduğunda kendisine “Biraz musluğun ağzını kapatırdık” yanıtını verdiğini aktardı.

Gazetenin adı konusunda ise Esat Varoğlu, “O günün ve dönemin koşullarını düşünerek, ‘Ortam’ adı ortaya atıldı. Türkiye’de de 1981’deki askeri darbeye karşı mücadele veren ve aralarında Uğur Mumcu gibi gazetecilerin köşe yazılarının da bulunduğu “Yeni Ortam” gazetesi vardı; onun isminden de esinlenilmiştir diye düşünüyorum. O

atmosferi yansıtması adına ‘Ortam’ adı verildi” dedi.

Önce haftalık sonra günlük yayımlandı

Mehmet Altınay’ın girişimleriyle, parti arkadaşları Erdal Süreç, Hasan Kahvecioğlu, Çetin Kasapoğlu, Rasih Keskiner ve Kemal Aktunç’un ortak olduğu Toplumcu Ltd. tarafından kurulan Ortam gazetesi, 3 yıl kadar haftalık olarak yayım yaptı ve genel yayın yönetmenliğini Erdal Süreç yürüttü. Yayına girmesiyle, haftada bir Perşembe günleri okuyucusuna ulaşan gazetenin tirajı, ilk günlerde 3 binlerdeyken, günlük yayıma başlamasıyla birlikte bu rakam aşığılara indi.

Yayım hayatına 6 sayfa ile başlayan Ortam, yıllar içinde sayfa sayısını önce 12, bugün de 20’ye çıkardı. Gazete stantlardaki satışı yanında, dağıtım hizmeti aracılığıyla abonelerine ulaşırken, her geçen gün artan gazete sayısı, Ortam gazetesinin pastadaki payını da olumsuz etkilemiş durumda.

Gazetede 3 çalışan ve 1 yönetici var. Çalışanların 2’si grafiker biri ise gazeteci. Bunun yanında gazetenin çizgisini benimseyen gönüllüler de hem köşe yazısı, hem de haber anlamında gazeteye destek oluyor.

Cambaz: “Demokratik sol görüşten yana tarafız”

Ortam Gazetesi, “Sosyal demokrat sol düşüncenin yayılması ve değerlerin savunulması, çok seslilik, demokrasi, Kıbrıs’ta bir çözüm için mücadele ve barışa ulaşılması, cinsiyet ve insan hakları eşitliği” gibi ilkelerle yola çıkarak bu yolda bugün de kararlılıkla yoluna devam ediyor.

Gazetenin savunduğu sosyal demokrat sol düşünceden yana taraf olduğunu belirten Ortam Gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Haldun Cambaz, Toplumcu Demokrasi Partisi ile bağlarının bu ilke ile sınırlı olduğunu kaydetti.

Gazetenin kurumsallaşması yönünde adım atmak istediklerini dile getiren Cambaz, “Parti gazetesi algısı var ama bundan kurtulmak gerekir.

Bülten gazetesi olmamak için kavga veriyoruz. Toplumcu Demokrasi Partisi ile görüş bakımından uyum içerisindeyiz, fakat ters görüşler olursa biz kendi yolumuza devam edeceğiz” ifadelerini kullandı.

Gazetenin kar elde etmese de kendini idame ettirebildiğini dile getiren Cambaz, “Gelirler giderleri karşılıyor. Partinin hiç bir maddi katkısı yoktur.

Kimseyle ticari rekabet içerisinde de değiliz. Yalnızca düşüncelerimizi yayma gayesi var” dedi.

Toplumcu Ltd.’in sahibi olduğu Ortam gazetesi, Mavi Matbaacılık tarafından basılıyor. 20 sayfadan oluşan gazetenin “Ortam” yazılı logosu mavi renkten oluşuyor ve ismindeki O harfinde, dünya küresi kullanılıyor.

Gazetenin logosu dışındaki tüm bölümlerde, siyah beyaz renkleri hakim. Ortam’ın ilk yayımlandığı tarihte kırmızı beyaz olan logosu, TKP’nin Barış ve Demokrasi Hareketi’ne dönüşmesiyle mavi beyaza dönüştürüldü.

Gazete yönetimi ile logolarda son dönemlerde yapılan renk değişiminin tamamen grafikerlerin önerisine bağlı olduğu görüşünde.

Gaze’nin ilk sayısı ve geçtiğimiz 2014 yılında 3 ay boyunca ön sayfasının renkli basılması dışında, gazete siyah beyaz basılıyor.

Ortam gazetesini elektronik ortamda yayımlama çalışmaları ise sürüyor. Çalışmaların tamamlanması halinde Ortam, www.ortamgazetesi.com adresinden de okuyucusu ile buluşacak.

Doğru ses, doğru söz , doğru haber: “KIBRIS”

Ülkede profesyonel gazeteciliğe kapı açan Kıbrıs gazetesi, “doğru ses, doğru söz, doğru haber” sloganıyla 11 Temmuz 1989’da yayımlanmaya başladı.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği’nin ‘Basın Günü’ olarak Saded gazetesinin kuruluşunu kabul etmesi dikkate alınarak, Saded’in 100’üncü yılını kutladığı ‘11 Temmuz 1989’ günü okuyucuyla buluştu. Günlük olarak yayımlanan Kıbrıs gazetesinin sahibi, A-N Graphics (Kıbrıs) Ltd. Yönetim Kurulu Başkanı Asil Nadir’dir. Gazete, ilk 5 gün boyunca ücretsiz olarak dağıtıldı, ardından da 400 TL’den satışa sunuldu. Kıbrıs gazetesinin dağıtımını A-N Graphics (Kıbrıs) Ltd’in yan kuruluşu olan Gazete-Dergi-Dağıtım (GADEDA) şirketi üstlendi.

GADEDA Dipkarpaz’dan Yeşilirmak’a kadar bir dağıtım ağı kurduğundan, gazete ülkedeki en ücra köşelere kadar gitmeye başladı.

Gazetenin ilk günlerdeki tirajının 4 bin civarında olduğu tahmin ediliyor. Kıbrıs Medya Grubu Genel Yayın Yönetmeni Süleyman Ergüçlü, gazetenin bugünkü tirajı konusunda rakam vermedi ancak “Ülkede en çok satış yapan gazetedir. Halkımız, Kıbrıs gazetesine güveniyor. Kıbrıs gazetesi yazdıysa, ‘doğrudur’ diyor. Gururla söyleyebiliriz ki şu anda piyasadaki tüm gazetelerin toplamından daha fazla satış yapmaktayız” iddiasını da paylaştı.

24 sayfa ile yayıma başlayan gazete, sayfa sayısını 40-48’e kadar çıkardı ve günümüzde bu sayı, reklam sıklığına göre, 60’a kadar ulaşıyor. A-N Graphics Ltd. çalışanları, gazete yayıma girmeden 1 yıl önce istihdam etmeye başladı. 1988 yılında, gazetenin adı başta olmak üzere, içeriği ile ilgili yine Asil Nadir’in sahibi olduğu COMAR şirketine anketler yaptırıldı. Anket sonucunda halk en çok, gazetenin bugünkü ismi olan Kıbrıs’ı tercih etti. Dönemin

ulusal renklerini yansıtan kırmızı beyaz, ‘KIBRIS’ yazılı logo, gazete yönetimi tarafından 25 bin Sterline satın alındı ve söz konusu logo hala kullanılıyor.

“Ulusun ve Cumhuriyetin çıkarlarından yana tarafız”

Kıbrıs gazetesinin sahibi Asil Nadir, ilk sayıda okuyucuya “BARIŞIN VE SEVGİNİN SESİ “KIBRIS” SİZİNDİR...” başlığıyla seslendi.

“Kıbrıs, saygıdeğer halkımız için büyük anlam taşıyan bir yıldönümünde yayın yaşamına başlıyor. 100 yıl önce, böyle bir günde halkımızın ilk gazetesi olan Saded, yayın yaşamına girmişti. 1889 yılında 11 Temmuz’u, Kıbrıs Türkü’nün yaşamında nasıl bir dönüm noktasıysa, 1989 yılının 11 Temmuz günü de, toplumsal yaşamdan soyutlanmayacak olan basınımızın önemli dönüm noktalarından biridir.

Çünkü, çağımızın en ileri baskı teknolojisi ve en çağdaş içeriği ile KIBRIS gazetesi, halkımızı, ulusal varoluş mücadelemizin ve ulusal çıkarlarımızın hizmetine girmektedir. Yayın yaşamı boyunca tarafsızlığına hiçbir zaman gölge düşürmeyecek olan gazeteniz KIBRIS'ın taraf olacağı tek değer, ulusumuzun ve Cumhuriyetimizin yüce çıkarlarıdır. Amacımız, bizi bağrında yetiştirmiş olan onurlu, mücadeleci ve saygıdeğer halkımıza çağdaş basın hizmetini getirmektir. Bu topraklarda yaşama hakkını destanlara sığdıramayan özveriler pahasına ele etmiş olan halkımız, çok daha büyük ödüllere layıktır. KIBRIS, barışın ve sevginin gazetesi olacaktır. Doğru sesi, doğru sözü ve doğru haberleriyle bir yandan halkımızdaki iletişimi güçlendirecek, öte yandan da Kıbrıs Türkü'nün dış dünyaya yankılanan sesi olacaktır. Bu gazete, genç Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dışa açılma etkinliklerinde yepyeni bir köprü, taptaze bir soluk olacaktır. KIBRIS, KKTC'yi dünyaya, dünyayı da halkımıza tanıtmaya çalışacaktır. KIBRIS, diğer yerel gazetelerimizle rekabet etmek amacıyla yayın yaşamına girmiyor. Tersine, toplumcu ve yurtsever anlayışımızın bir gereği olarak, diğer gazetelerimizin de yaşamasına ve güçlenmesine destek verecektir. Çünkü ulusal çıkarları gözetken çok sesli bir basın, demokrasimizin, siyasal olgunluğumuzun ve düşünce

özgürlüğümüzün güzel bir göstergesi olacağına inanıyorum.... KIBRIS'ı, Cumhuriyetimizin tarafsız, özgür ve güçlü sesi olarak, saygıdeğer halkımızla bütünleşerek yaşatacağız.”

Ergüçlü: “Kişisel amaçlar için kullanılmasına izin vermiyoruz”

Kıbrıs Medya Grubu Genel Yayın Yönetmeni Süleyman Ergüçlü, gazetenin kuruluşu için merhum gazeteci Mehmet Ali Akpınar ve Gazeteci Metin Münir'le birlikte yola çıktıklarını anlattı. Ergüçlü, “Gazete, bir iş adamının yatırımı olarak değerlendirilebilir. Asil Nadir, o zaman çok yatırımlar yaptı. Attığı her adımda önceliği memleketine birşeyler vermektir. Kıbrıs gazetesini çıkarırken de, sadece gazete olarak düşünmedi. Matbaacılıkta memlekete en son teknolojiyi getirdi. KKTC'de

ilk rotatif baskı makinesini biz kurduk ve Kıbrıs gazetesini onun üzerinde yayınlamaya başladık” dedi.

Gazetenin 11 Temmuz'da yayım hayatına girmesiyle ilgili olarak da konuşan Ergüçlü, şu bilgileri verdi: “O dönemde, Kıbrıs'ta yayımlanan ilk Türkçe gazetenin 25 Aralık 1891'de yayımlanan Zaman gazetesi olduğu biliniyor ve basın günü olarak o tarih kabul ediliyordu. Sonra, benim Gazeteciler Birliği'nde yaptığım çalışmada, belgelerle ortaya çıkarttık ki, ilk kez 11 Temmuz 1889'da, 16 sayılı bulunan Saded gazetesi yayımlandı. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği de Basın Günü'nü 11 Temmuz 1983'ten beri kutlamaktadır. Biz de Kıbrıs gazetesi için 1988'de çalışmaya başlamıştık. Gazetenin kuruluşu, Saded gazetesinin 100'üncü kuruluş yılı olarak seçildi.”

Ticari bir gazete olarak gördüğü Kıbrıs gazetesinin “Doğru ses, doğru söz, doğru haber” mentalitesinde olduğunu da dile getiren Ergüçlü, “Eğer bunlara sadık kalınırsa, adam gibi gazetecilik yapılır ki biz bunu yapmaktayız. Bunlar dikkatli olduğumuz noktalar” diye konuştu. Bağımsız bir gazete olarak ortaya çıkan Kıbrıs'ı, vatandaş ve halkın da sahiplendiğini kaydeden Süleyman Ergüçlü, “Bu bizim için büyük onur kaynağıdır. Halkta, ‘bu gazete benimdir’ yaklaşımı vardı. Beklentilerini rahat bir şekilde ilettiler”

ve aktardı ve hala yapıyor. Biz bunlara riayet ediyoruz. Kimsenin kişisel amaçları için kullanmasına izin vermiyoruz. Halkın beklentilerini karşılamaya çalışıyoruz” dedi.

1990’daki ekonomik krizin yansımaları

Gazetenin güncel durumuna işaret ederken ise Ergüçlü; gurur duydukları bir bina ve teknolojik altyapının bulunduğunu, gazetenin kurumsallaşarak bir medya grubu haline geldiğini kaydetti.

Medya grubunun içindeki radyo ve televizyonun da, gazetenin prensiplerine uygun yayın yaptığına işaret eden Ergüçlü, gazetenin kendine ait matbaa tesisleri ve dağıtım şirketleri ile komple bir medya grubu olduğunu vurguladı.

10 yıl boyunca Londra’da da satıldı

Kıbrıs gazetesi, kuruluşundan itibaren 10 yıl boyunca Londra’ya da satış

yaptı. Gazetenin Londra bürosu da uzun süre aktif kılındı. Girne, Gazimağusa ve Karpaz bölgesindeki ofisler ise kurulduğu ilk günden itibaren faaliyette. Kıbrıs’ta yaşayan önemli yabancı kitlesini hedef alan Cyprus Today ise, ülke ve dünya haberlerini içeren İngilizce dilde bir gazete olarak hizmet veriyor.

Yeni Gün ve Bozkurt

Kıbrıs gazetesi yayımlanmaya başladığı dönemde, Asil Nadir’in sahibi olduğu ve Raşat Akar tarafından çıkartılan “Yeni Gün” ile Doğan Harman’ın çıkarttığı “Bozkurt” gazeteleri de kardeş kuruluşlar olarak yayım yapıyordu. Ancak Asil Nadir’in 1990’lı yıllarda karşılaştığı ekonomik kriz, bu gazetelerin kapanmasına ve kadroların bir kısmının Kıbrıs gazetesine kaydırılmasına neden oldu.

Çağa: “Köy eki sayesinde uçan kuştan haber alırdık”

Kıbrıs gazetesi, yayım hayatıyla birlikte halkın nabzını tutmak adına eklerle okuyucuya ulaşıyor. Her

cumartesi çıkan ‘Ekran’ eki hala magazin haberlerini okuyucusuna aktarıyor. ‘Köy’ eki ise geçmişte kaldı. Köy ekini hazırlayanlardan, Kıbrıs gazetesi Editörü Artun Çağa, bu ek sayesinde ‘uçan kuştan haber aldıklarımı’ söyledi ve köy muhabirlerinin gazeteye önemli katkı yaptıklarını aktardı.

Gazete ayrıca her ayın ilk perşembe günü ‘Kıbrıs Bazaar’ adlı 54 sayfadan oluşan bir ek çıkartıyor. Kıbrıs Bazaar’ın içerisinde yaşam, kültür, magazin, sağlık ve reklam haberleri yer alıyor.

‘Ekonomi’ eki ise yalnızca pazartesi günleri 8 sayfa olarak takipçilerine hizmet ediyor.

Kıbrıs gazetesinin kuruluşunda 40 sürekli çalışan istihdam edilirken, medya grubuna dönüştüğü bugün yaklaşık 200 kişi hizmet veriyor. Gazetede ise, 20 haber ve magazin muhabiri var. Gazeteye internet ortamında, www.kibrisgazetesi.com adresinden ulaşılabilir.

Rahme ÇİFTÇİOĞLU
rahmeciftcioglu@gmail.com

Şehir sevdalısı bir gazeteci, araştırmacı ve yazar:

AHMET TOLGAY

“Şimdiki gazetecilerde bizimki gibi bir heyecan göremiyorum ama takdir ettiğim genç arkadaşlarım var, haberi söke söke alırlar”

“Beni en fazla üzen bazı basın mensuplarının memur zihniyetiyle çalışmasıdır. Bu mesleğin tatili de çalışma saati de yoktur”

“İliştirilmiş gazetecilik ve muhabirlik başladı bizde. Belli gruplara, güçlere, zengin kişilere iliştiliyor gazetecilik ve muhabirlik...”

Araştırmaları ve yazıları nedeniyle çoğu kişi Ahmet Tolgay’ı Lefkoşalı sanıyor ama aslında o Baf kökenli... ‘Serin’ olarak hatırladığı Baf’tan ekonomik sıkıntılar nedeniyle taşındıklarında 8 yaşındaymış. Önceleri alışmakta zorluk yaşamış buraya. Baflıların farklı aksanı okul arkadaşlarının dikkatinden kaçmamış. Alay edildiği zamanlar olmuş ama bu onu Türkçe’yi en iyi şekilde konuşmak ve yazmak için hırslandırmış.

Beni Kıbrıs Gazetesi’nden tanıyan, özellikle pazar günkü yazılarımı takip ettiğini ve sevdiğini bildiğim bir ağabeydi Ahmet Tolgay. Onu abim Vasvi Çiftçioğlu’nun “Yasemin Kokan Şehir” belgeselinden tanıyordum. Yıllar öncesinden... Ses kayıtlarını çözerken Lefkoşa’yı bu denli sevgiyle ve özlemle anlatmasına hayranlık duyardım hep. Gazeteden ayrılıp TAK’a geçtiğimi bir basın toplantısında söylemiştim ona. “Büyük kayıp” demişti. Onur duyuyorum... Soğuk bir günde MEDYA dergisi için buluştuk Ahmet Tolgay’la. Hürsöz’de amatör olarak başladığı gazetecilik hayatından ve bir dolu konudan söz ettik.

“7 yaşımdan beri resmi ismim Ahmet Tolgay”

Ahmet Tolgay, 15 Kasım 1944’te Baf’ta doğdu. Kasabanın merkezi olan Mutalloy semtinde büyüdü ki Kıbrıs Türk toplumuna mal olan bazı isimler de burada yetişti. (Eski bakanlardan Mehmet Albayrak, Salih Çoşar, sendikacı Necati Taşkın ...) Çekirdek ailesinin tüm fertlerini kaybeden Ahmet Tolgay adıyla ilgili bir öyküsünü anlattı:

“Ahmet, dedemin adıydı. Tolgay da yeni isim... İlkokula başlayana kadar Tolgay olarak çağrıldım, Tolgay Mustafa olarak bilindim. İsmimde Ahmet de olduğunu doğum kağıdımı alıp ilkokula yazılmaya gittiğimde fark ettim. 7 yaşımdan beri resmi ismim Ahmet Tolgay’dır diyebiliriz.”

“Baf’tan Lefkoşa’ya yolculuk ve Kıbrıs’ın gerçek sıcaklığı”

Baf’tan söz etti biraz. Büyük avlusu olan bir evde nenesiyle birlikte yaşadıklarından... “Baf serin bir yerdi. Evimizden deniz görünürdü ve pırıl pırıl esirdi” dedi.

“Babam ailemize yeni bir hayat kurmak için Lefkoşa’ya gelmemizi uygun gördü. Kıbrıs’ta müthiş bir ekonomik bunalım vardı o dönem. 2’nci Dünya Savaşı sonrası ve ekonomik kriz şimdikinden daha derin.” Baf’tan gidişlerini çocukluk dönemindeki bir serüven olarak nitelese de elbette ki taşınmak hayatında iz bırakmış. “Lefkoşa’ya yaklaştığımızda müthiş sıcak bir hava hissettiğimi hatırlıyorum. Kıbrıs’ın gerçek sıcaklığıyla o otobüste tanıştım diyebilirim. Buraya gelirken gerçek bir Lefkoşa sevdalısı olacağımın farkında da değildim.”

“Duvar gazetesindeki yazılarım...”

Baf’tan gelince kardeşiyle Haydarpaşa İlkokulu’nda devam etti Ahmet Tolgay. “Bizi okulda pek benimsemediklerini hissederdik. Baf’ta yetişen insanların aksanları daha farklıydı. Arkadaşlarımız o aksan konusunda bize takılırdı. Belki de Türkçemi geliştirmeme en büyük etki buydu.”

Peki, yazma sevdanız ne kadar eskiye dayanıyor?

“İlk sürekli yazı deneyimimi ilkokuldaki duvar gazetesinde yaşadım. Müthiş bir hırs gelmişti bana, her hafta oraya yeni bir yazı yazmak için çaba harcıyordum. Okuma alışkanlığım da erken başlamıştı. Elime ne geçerse okuyordum. Yerde eski bir gazete dahi bulsam bile...Bizim neslin başka ilgi alanı yoktu. Biraz daha büyüdüğümüze sinema olayı devreye girmişti...”

“Yolumuz sayesinde Dr. Küçük ile tanıştım”

Ahmet Tolgay’ın ortaokul öğrencisiyken haftalık çıkarılan “Yolumuz” gazetesinin mensubu olduğu yönünde bir not vardı önümde.

“Değerli ağabeylerim Arif Tümüş, Hizber Hikmetağalar ve Üner Ulutuğ vardı gazetenin kadrosunda. Sanatsal ağırlıklı olan bu gazete o günlerde en çok okunan haftalık gazetelerden biri haline gelmişti. İlk gazetecilik deneyimimi burada yaşadım. Halkın Sesi’nde basılan ve dolaşarak sattığımız gazete sayesinde Dr. Fazıl Küçük ile de tanıştım.”

“Bahar Melodisi’nin gelirini Kıbrıs Türk’tür Partisi’ne bağışladım”

Yazılarının konularını merak ediyorum.

“O günlerde, çiçekler ve bahar üzerine şiirler yazıyordum. Romantik şiirler... Ve biriktiriyordum. Gerek Yolumuz’da yayımlanan gerekse defterimde duran şiirleri el yazımla kitapçık haline getirdim, adına “Bahar Melodisi” dedim. Bir gün bu şiir kitapçığımla Dr. Küçük’ü görmeye gittim. Hasta bakıyordu. “Neyin var çocuk?” diye sordu. Kitap bastırmak istediğimi, maddi gücüm olmadığını anlattım, yardım istedim. Kitabımın basılması halinde bütün gelirini “Kıbrıs Türktür Partisi”ne bağışlayacağımı söyledim (Bu parti o günlerde Dr. Küçük tarafından kurulmuştu). Söylediklerim onu

duygulandırdı. 10 günün içinde bu kitaptan bin tane bastırıldı. Bugün bile bin adet kitap basan yazar çok azdır...”

Dizgisi ve baskı çok zor şartlarda gerçekleşen Bahar Melodisi’ni Dr. Küçük’ün elinden aldığını ve okulları tek tek dolaşarak sattığını söyledi ve sordu:

“Basının bugünkü imkânlarına bakıyorum da, bu imkânlar bizde olsaydı o heyecanla neler yapardık diye merak ediyorum?”

Kitabın neredeyse hemen hemen hepsini satan Ahmet Tolgay, parasını kuruşu kuruşuna Dr. Küçük’e götürdüğünü, makbuz karşılığında “Kıbrıs Türktür Partisi”ne bağışladığını söyledi.

“O makbuzu tarihi bir belge olarak yıllarca sakladım ama taşınmalar sırasında kayboldu. Bahar Melodisi’nin orijinali ne yazık ki kitaplığımda yok, fotokopisi var.”

“Hürsöz’deki muhabirlik dönemimde birçok idam kararına şahit oldum”

Ve gazetecilikle tanışması... “1950’li yıllar. Hala İngiliz sömürge dönemindeydik. Ortaokulun son ya da Kıbrıs Türk Lisesi’nin ilk yıllarıydım. Yaz tatiliydi. Hürsöz’e ‘mahkeme muhabiri aranıyor’ diye bir ilan gördüm. Ünlü EOKA’cıların mahkeme huzuruna çıkarılıp yargılandığı dönem... Mahkemelerde muhabire ihtiyaç var. Hürsöz’ün sahibi Ali Rıza Bey ile görüştim. Başvuruma olumlu yanıt verdi. İlk görevim neydi hatırlamıyorum ama o günlerde çok idam kararına

şahit olmuşum. Davalar İngilizce görülüyordu. Bizim avukatlarımız da İngilizce konuşuyordu. Yabancı dilimiz o kadar iyi değildi, notumuzu alıyorduk ama Türk mukayyitlerden de yardım istiyor, çıkan kararlarda hangi konulara vurgu yapıldığını öğreniyorduk. Haberlerimin Hürsöz’ün ön sayfasından isimle verildiğini çok iyi hatırlıyorum (Ahmet Tolgay Albayrak). Kendimi bir numaralı gazeteciler gibi hissediyordum, artık ‘tut beni tutabilirsen’ (gülüyor).

Fotoğraf çekiyor muydunuz haberlerde?

“Hiç foto-muhabirliği yapmadım. Fotoğraf çeksen zaten gazeteye koyamazdın ki. O dönemde gazeteler fotoğrafsız çıkıyordu. Çok önemli günlerde girerdi fotoğraf gazeteye. O da zaten olay olurdu. İlk klişe makinesini getiren Bozkurt gazetesinin sahibi Cemal Togan’dı. Bu makine Kıbrıs Türk basınında bir milat olmuştu.”

“Gazetecilikten başka meslek düşünmedim”

Yaz tatillerinde sürekli muhabirlik yapan Ahmet Tolgay bu kez de Bozkurt’ta görev yapmak istemiş. “Salahi diye bir arkadaşım vardı. Togan ailesini tanyordu. Aracı oldu. Cemal Togan Amerika’daydı o günlerde. Oğlu Sadi Togan ile görüştim ve beni işe aldı. Giriş o giriş gazeteye.

Gazeteciliğe öyle bir tutuldum ki başka bir meslek düşünmedim. Arkadaşlarım üniversiteye gitmek için hazırlanıyorlardı, ben hiç düşünmedim. Cemal Togan Amerika'dan gelince eski gazeteleri inceledi ve yanına çağırdı beni. 'Sen besbelli gazeteci olacaksın, çok yeteneklisin, üniversite tahsilini boş ver ben seni burada istihdam edeceğim' dedi. 'Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz misali' hiç tereddüt etmedim. Üniversiteye gitseydim belki de en yakın arkadaşlarım Salahi Barış ve Süleyman Uluçamgil ile Erenköy'de şehit düşecektim."

"Bozkurt'un önünden geçen cenazeler"

Söz arkadaşlarının kaybına geliyor madem...

"Salahi ve Süleyman ile hiç ayrılmazdık. Erenköy'de olduklarını bilmiyordum. Öldüklerini öğrendiğimde müthiş sarsılmıştım. Ancak şöyle bir durum da vardı; ölüm günlük vakalar haline gelmişti. Bozkurt gazetesinin önünden her gün birkaç cenaze geçirdi. Aylar boyunca bu böyle devam etti. Kanlı Noel de bastırılmıştı..."

Genç yaşımda en ciddi olaylara tanıklık etmiştim. 1960 ortaklık cumhuriyetinin yıkılması... Toplumlararası olaylar..."

"Çok tuhaftı o dönemdeki koşullar, telefon yok, iletişim yok"

"Bugünle kıyasladığımızda çok tuhaftı o dönemdeki koşullar. Telefon yok, iletişim yok..." diyor Tolgay.

Rekabet ortamı ve maaşlar nasıldı?

"Rekabet gazeteciliğin özünde var. Halkın Sesi ile Bozkurt sürekli rekabet halindeydi. Bozkurt gazetesinin tirajı çok daha yüksekti. Maaşlarımıza gelince, pek tatminkâr değildi."

Gazeteciliği ne zor şartlarda yaptıklarını anlattı Ahmet Tolgay. "TMT'nin bünyesinde basımla ilgilenecek birimler vardı. Onlarla sürekli temastaydık. Adanın ücra bir köşesinde bir olay olurdu mesela, oradaki TMT teşkilatı bunu Lefkoşa'ya iletir, bu da not haline bize ulaşırdı. Biz de haberleştirirdik." Bozkurt'ta 10 yıl kesintisiz çalıştığını sonra devlete geçtiğini söyledi. "Devlete geçtim ama Bozkurt'u bırakmadım. Gazete kapanıncaya kadar burada part-time çalıştım" dedi.

"Sadi Togan ani bir karar verdi, 'yarından itibaren gazeteyi kapatıyoruz' demişti"

Ahmet Tolgay'ın yıllarca emek verdiği Bozkurt'un yerinde bir bet ofis açıldı şimdilerde. "Bozkurt ekonomik sıkıntılar

nedeniyle kapandı. Yeni döneme ayak uyduramadı. Türkiye'den buraya günlük gazete geliyordu ki bu da ciddi bir rekabet ortamı yaratmıştı. Sadi Togan ani bir karar vermiş, 'yarından itibaren gazeteyi kapatıyoruz' demişti. Çok şaşırılmıştım. O gece son gazeteyi hazırladık. Eve nasıl gittiğimi bilmiyorum, perişan olmuştum. Bozkurt Kıbrıs Türk basınına damgasını vuran, çok hizmetler verdiğimiz ve okul gibi olan bir gazeteydi. Birçok değerli isim, politikacı buradan yetişmişti. İsmet Kotak, Bilbay Eminoğlu, Eşref Çetinel, Mustafa İzzet Adiloğlu ... Bozkurt kapandıktan bir müddet sonra Asil Nadir, avukatı Mentuş Aziz'i devreye koyarak gazeteyi satın aldı. Bozkurt, Doğan Harman'a verildi ancak bu aşamadan sonra gazetenin mensubu olmadım."

Ödüllü piyesleri

Tiyatroya ve radyoya uyarlanan ödüllü piyesleri de var Ahmet Tolgay'ın.

"1970'li yılların başıydı. Toplum sert bir varoluş mücadelesinde... Kıbrıs Türkü'nün mücadelesine dair piyesler yazılması için yarışmalar düzenlenirdi. Yarışmayı düzenleyen Kültür Dairesi idi. Fikret Kürşat da dairenin başındaydı. Ben her yıl düzenlenen yarışmalara katılır, birinci gelirdim. 'Fadime'nin Kavgası', 'Bayrak Gibi', 'Melek Değilmiş

Komşularımız' piyeslerimden bazılarıdır. Rumuzla katıldığımız yarışmada dereceye giren piyesler hem sahnede hem de radyoda halkla buluşturuluyordu. Lefkoşa Büyükelçiliği'nin efsaneleşmiş basın müşaviri Selahattin Sonat da yarışmaların jüri üyesiydi. Ben 4-5 kez yarışmayı kazandıktan sonra Selahattin Sonat bana, 'Tolgay fırsat ver biraz da başkaları yazsın' demişti."

"Gazeteden aldığım maaştan çok daha fazlasını bu oyunlardan alıyordum"

"Manevi teşvik mi sağlıyordu mu birincilikler?"

"Güzel para ödülleri de vardı. Bu piyesler radyoda ya da tiyatrodaki ilk kez sahnelendiğinde telif ücreti alıyorduk. Şunu söyleyebilirim ki gazeteden aldığım maaştan çok daha fazlasını bu oyunlardan alıyordum."

"Spikerlik öyle bir tutkuydu ki"

Bayrak Radyosu'nda bir süre haber spikerliği de yaptı Ahmet Tolgay.

Peki, spikerlik konusunda ne düşünüyor?

"Bayrak Radyosu'nun çekirdek kadrosundaki sayı yeni program yapımları için yetersiz kalıyordu diye yetenekli gençlerden hizmet satın alıyorlardı. Burada birkaç yıl kadar çalıştım. Spikerliği çok seviyordum. Gazetede sabah 3-4'e kadar çalışıyor, neredeyse 1 saatlik uykuyla koşarak radyoya geliyor, sabah haberleri sunuyordum. Spikerlik öyle bir tutkuydu ki bu... Çok para da almıyorduk. Ancak bir an geldi ki Bayrak Radyosu dışarıdan aldığı hizmetlerin karşılığını veremedi. Bir süre de gönüllü çalıştım ama radyo spikerliğim sona erdi."

"İlkel koşullarda bize verilen eğitime hayranlıkla bakıyorum"

Şimdilerin spikerlerini de değerlendirdi Ahmet Tolgay. "Bazı arkadaşları hiçbir eğitim geçirmeden programa çıkarıyorlar ki bunlardan bazılarının nefes kontrolü dahi yok. Ben Bayrak Radyosu'nda mikrofonun karşısına çıkmadan 3 aylık bir eğitimden geçtim. Hocalarımız Harid Fedai, merhum İzzet Rıza Yalın, Özkan Uygur'du... Yıllar geçti ama ben o amatör ve ilkel koşullarda bize verilen eğitime hayranlıkla bakıyorum. Türkçe çok güzel bir dil, konuşurken de yazarken de bu dilin hakkını vermemiz gerekiyor."

Bu arada İzmir'de yayımlanan Devir dergisinin Kıbrıs Temsilciliğini de yaptı Ahmet Tolgay.

"Nejat Konuk ile tanışmam..."

Devlete geçişiniz ilk başbakan Nejat Konuk'un teklifiyle olmuş.

"Nejat Konuk faal gazeteciler olarak bizleri tanıyordu ama esas tanışmamızın bir öyküsü var... Türkiye'de 'Akbaba' diye haftalık yayımlanan bir mizah dergisi vardı. Yusuf Ziya Ortaç'ındı. Ortaç, 1960'lı yılların sonunda bu dergide Kıbrıslı Türkleri aşağılayan bir yazı yazdı. Bu yazıyı okudum ve fena halde alındım.

O günlerde solculuk akımı var, biz de sol düşünceye, devrimci düşünceye tutkunuz (Bugün solculuğun fıcırığını çıkardılar tabii, ideolojiler kalmadı).

Türkiye'de ünlü ve solcu bir gazeteci olan Doğan Avcıoğlu'nun "Yön" dergisi de vardı. Ben Avcıoğlu'na bir yazı gönderdim ve cevap olarak yayınlamasını istedim. Nejat beyle o dönemde yeni yeni tanışıyoruz. Cemaat Meclisi'nin genel sekreterydi. Bir görüşmemizde Akbaba'daki yazıya değindi, Yusuf Ziya Ortaç'ın yazısını eleştirdi. Yön'e bu konuda bir yazı yazdığımı anlattım.

Derginin büyük yazarlarla çalıştığını, buradan giden yazıyı dikkate almayacağını söyledi. Ertesi gün dergiyi aldım. Yazım en iyi sayfalarından birinde siyah puntolarla yayımlandı. Nejat Konuk beni hemen telefona aldı. Bu arada Yön'deki yayından sonra Akbaba benim yazıdan söz etti. Derginin sahibi Yusuf Ziya Ortaç, benim için de Kıbrıs Türkü için de onur verici bir yazı yazdı. Bir gazeteci olarak buradaki gerçekleri bilmediğini söyledi. Nejat Bey bu yazıyı da gördü ve yine beni telefona aldı. Gerçek tanışıklığımız böyle başladı."

"Bir yandan mücahitlik bir yandan gazetecilik"

Nejat Konuk yıllar içinde bürokraside yükseldi. Gün Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin ilanına geldi.

"Nejat Bey'e hükümeti kurması teklif edildi. Başbakanlığı kurdu. Basın bölümü oluşturacaktı. Beni ve Eşref Çetinel'i aradı. Bizi Hüsrev Erdentuğ'un Piknik restoranına davet etti. Kadrosunda 2 basın görevlisi istediğini söyledi. İlkokul öğretmeni olan Çetinel görevine devam edeceğini, dışarıdan desteğe hazır olduğunu belirtti. Ben kabul ettim. Çünkü o dönemde 5 yılımı doldurmama rağmen mücahitliğim devam ediyordu. Bir yandan

mücahitlik ve gazetecilik, bir yandan da sancak karargahında Dal 2 görevi yapıyordum. Terhis olma beklentisi içindeydim. Nejat Konuk'a terhis sorunumu anlattım. Dönemin komutanı Hayri Ündül Paşa'ya bir yazı yazdı. Bir hafta içinde terhis edildim. İsfendiyar Altuğ ile Başbakanlık'taki bürokratik görevim başladı."

"Mustafa Çağatay beni en çok etkileyen başbakanlardan biriydi"

Başbakanlık'ta kimlerle çalıştınız?

"Nejat Konuk ile başladık. Mustafa Çağatay ile uzun süre çalıştım ki beni çok etkileyen başbakanlardan biriydi. Osman Örek ve Derviş Eroğlu ile de bir süre çalıştım. Hepsi benim öğretmenlerimdi. Ben bugün eğer Ahmet Tolgay isem, hayatıma bu insanların girmesiyle Ahmet Tolgay'ım."

10 yılın sonunda Hakkı Atun'un talebiyle özel kalem müdürü olarak Meclis'e geçti Ahmet Tolgay. Burada da Hakkı Atun, Ayhan Halit Acarkan, Vehbi Zeki Serter ve Fatma Ekenoğlu ile çalıştı. Bürokrasideki görevlerinde de mutlu olduğunu, basından hiç kopmadığını anlattı.

Bu arada "Kanlı Noel", "Kıbrıs Türk Toplumunda Sinema Olayı", "Sinema Albenisi", "Şahinler Yılı", "Çelik Güvercin", "Fırtına ve Şafak" ve "Kıbrıs Çarmıhtan İnerken" adlı kitaplarını Cumhuriyet Meclisi'nde görevli olduğu günlerde yayımladı.

Akpınar'ın teklifi...

"Kıbrıs gazetesi açıldığında Meclis'te özel kalem müdürüydüm. Mehmet Ali Akpınar bana Kıbrıs'ın kadrosunda olmamı teklif etti, kabul ettim. O dönem KIBRIS'ta tek başyazısı vardı o da benimdi. Logosu ve imzası Kıbrıs'tı. 10 yıl boyunca buraya imzasız yazılar yazdım. 'KIBRIS'ta kaç yazı yazdın diye' sorarlarsa 'gazetenin bugünkü sayısına bakın'

diyorum. 'O kadar yazı ve artı ... Gerek isimsiz, gerekse isimle yazdığım günlerde çok şükür ki tek bir gün bile köşemi boş bırakmadım.'

Bu arada özel hayatından da söz ettiğimiz Ahmet Tolgay 1972 yılında hayatını Sevim Tolgay ile birleştirdiğini söyledi.

Yeni kitapları yolda

Ahmet Tolgay'ın ağırlığı sinema kültürü dalında olmak üzere çok sayıda televizyon ve radyo programı var. Bunlardan biri de BRT TV 2 kanalında her pazar yayımlanan "Hollywood Nostalji"dir. Meslek yaşamı boyunca gazetecilik ve yazarlık konusunda iç ve dış çeşitli eğitimlere katılan, bazı dernek, cemiyet, federasyon ve kuruluşun yönetim kurulunda bulunan Tolgay, çok sayıda ödülün de sahibi...

"Naftalin Kokulu Kıbrıs", "DAÜ'nün, Bir Dönemin ve Bir Yaşamın Öyküsü: Onay Fadıl Demirciler", "Yeşilirmak'tan Dipkarpaz'a Dere Tepe Kıbrıs", "Dr. Kaya" Ahmet Tolgay'ın imzasını taşıyan kitaplardan sadece bazıları. Yeni kitapları ise yolda. İz bırakan Kıbrıslı Türkler konusunda bir kitap yazacağını, adını da "Vefa Mektupları" koyacağını belirtti.

"Bizimki gibi bir heyecan..."

Sohbetimizin sonuna geldiğimizde Kıbrıs Türk basınının hasta yanlarına da değindi Ahmet Tolgay. "Şimdiki basın mensuplarında bizimki gibi bir heyecan göremiyorum ama takdir ettiğim genç arkadaşlarım var. Haberi söke söke

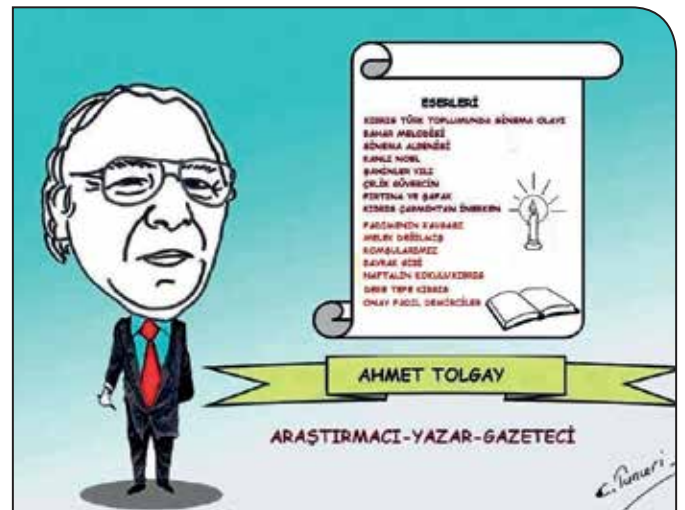
alıyorlar" dedi.

"Basının en büyük derdi aynı haberlerin bütün gazetelerde yayınlanması, sizin muhabiri olduğunuz TAK haberlerinin kullanılmasıdır. Bazı gazetelerin muhabiri dahi yoktur. Bence önemli olan bir gazetenin kaynağını bulup taze haberler üretmesidir. Röportaj yazarlığı neredeyse yok olmuştur. Beni en fazla üzen de bazı gazeteci arkadaşlarımıza memur zihniyeti gelmesidir. Gazetecinin tatili de, çalışma saati de yoktur. Mesela ben bir yorumcu olarak gece yarısı bile aklıma bir fikir geldiğinde kalkıyorum ve notumu alıyorum. Sokakta giderken bir olay gözüme çarparsa unutmuyum diye hemen çantamdan not defterimi çıkarırım."

"İliştirilmiş gazetecilik ve muhabirlik yapıyor..."

Peki kuzeyde yayınlanan gazetelerin bu kadar fazla olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

"İliştirilmiş gazetecilik ve muhabirlik başladı bizde. Belli gruplara, güçlere, zengin kişilere iliştiliyor gazetecilik. Görüyoruz ki gazetenin sermayesi başkası tarafından veriliyor. Bu yüzden gazeteler de uzun ömürlü olmuyor. Yani basın böyle bir hastalık içinde. Basının bazı mensupları bir bakana yamanıyor, bakanın gayri resmi danışmanlığını yapıyor, gazetelere haber taşıyor. Bunlar beni üzüyor."

Doğu Akdeniz Doğa Koleji erken kayıt avantajlarıyla yanınızda!

KAYIT TAZİYELERİ BAŞLADI!

DOĞU AKDENİZ
DOĞA KOLEJİNDE
ERKEN KAYIT
AVANTAJLARI
BAŞLADI.

Bir Doğa Nesli Yetiştiriyor

doğa
KOLEJİ

[f/dogakoleji](#)

[/doga_koleji](#)

[/doga_koleji](#)

444 05 37

www.dogakoleji.com

Mehmet DEMİRCİ
mdemirci.com@gmail.com

Resmi fotoğrafçılıktan foto muhabirliğine

Her dakikası programlanmış bir lideri fotoğraflamak, 'belgesel fotoğrafçılık' kavramını kendine rehber edinmiş bir foto muhabir için çekilecek bir durum değildi. Neyse ki hayatın kendisini istediğiniz kadar planlasanız da o size sürprizler yapmayı sever.

Cumhurbaşkanlığı adına görev yaptığım üç yıl 'resmi fotoğrafçılık' algısını dönüştürmeyi kendime en önemli hedef olarak seçmiştim çünkü; ülkemizdeki 'resmi fotoğrafçılık' algısı sürekli olarak el sıkışan, bolca kürsü konuşması yapan ya da yan yana bolca

hatıra fotoğraf çektiren takım elbiseli insanların fotoğraflanması şeklinde devam ediyordu. Aslında bu durum son yıllarda bu noktaya gelmişti. Daha öncesinde gazete sayfalarında birçok siyasi figürün sıra dışı fotoğraflarını (Turgut Özal, Süleyman Demirel, Bülent Ecevit...) görmeye alıştık. Bu tarz fotoğrafların büyük bir çoğunluğu, o dönem gazetelerde çalışan foto muhabirleri tarafından üretiliyordu ve 'resmi fotoğrafçılık' diye tanımladığımız yapı aslında medya mensupları ile rekabet etmek demektir.

Aslında her şey fotoğrafın kimyasal bir süreçten çıkıp, sayısal bir sürece dönüşmesi; ve herkesin fotoğraf makinasını sürekli olarak yanında taşımasıyla değişti. Dijital devrim, yönetme duygusu sıradan insandan daha çok gelişmiş olan siyasetçileri korkutur bir noktaya getirdi.

"İster resmi fotoğrafçı olarak görev yapalım, ister foto muhabiri siyasetle uğraşanlara 'insanlar sizi gerçek halinizle görmek istiyor' diyerek gerçek fotoğraflar üretmeye devam edelim"

Kamuoyu önünde azıcık bilinirliği olan herhangi birinin her ortamda ister istemez fotoğraflanması 'resmi fotoğrafçılık' algısına yön verdi. Siyasetçiler gerçek anların yerine, planlı anların

fotoğraflanmasına ve paylaşılmasına izin verdi çünkü kontrolü dışında çekilmiş can sıkıcı bir fotoğrafla anılmak istemiyordu. Bugün kontrolü kaybetmek istemeyen bir çok siyasetçi imkanları ölçüsünde ya resmi bir foto muhabiri ile çalışıyor ya da danışmanlarının yardımıyla sadece kendi istediği şekilde fotoğraf vermeye çalışıyor. Bu durum ister istemez medya çalışanlarını da zora sokuyor.

Masa başındaki editör, önünde hazır bulunduğu malzemeyi değerlendirerek gazetesini ekstra masraftan kurtarmış gibi gözüксе de her gün sayfalarında birbirine benzer fotoğrafları yayınlamak zorunda kalıyor. Bu süreç kısa vadede herkesi mutlu eden bir durum gibi gözüксе de aslında hem medya mensubuna, hem de siyasetçiye zarar veriyor ki bu başka bir yazının konusu olabilir. Cumhurbaşkanlığı'nda çalıştığım dönemde resmi bir fotoğrafçıdan daha çok bir foto muhabir gibi çalışmaya özen gösterdim ve buna inandım. Bu düşüncemi Cumhurbaşkanımıza da, "Sizin sadece bir cumhurbaşkanı

Aşağı yukarı özetlemeye çalıştığım tablodan kabahatin büyüğü ‘resmi fotoğrafçı’da sonucu çıkarılmamalı. Eğer bu bir hataysa, fotoğrafımı çektiğiniz siyasi figür de sizin kadar suçlu. Bizim üzerimize düşen fotoğrafın bir gerçeklik olduğunu anlatmak ve kurgudan uzak durmak. İster resmi fotoğrafçı olarak görev yapalım, ister foto muhabiri siyasetle uğraşanlara ‘insanlar sizi gerçek halinizle görmek istiyor’ diyerek gerçek fotoğraflar üretmeye devam edelim.

Bu arada siyasetle uğraşan herkese Mustafa Kemal Atatürk örneğini de hatırlatmak isterim. Salıncakta sallanan, kürek çeken, dans eden ve daha da önemlisi ciddi haliyle de her anının fotoğraflanmasına izin veren sıra dışı bir figür olan Atatürk, hem medya için, hem de siyasetçiler için önemli bir örnek olarak önümüzde duruyor.

veya başbakan ile el sıkışma fotoğraflarınızı çekmek istemiyorum” ifadeleriyle paylaşmıştım. Cumhurbaşkanımız şaşkınlığını o an gizleyemedi ve bu isteğimi kabul etti. Cumhurbaşkanını görüntülerken aslında onunla birlikte yaşamakta olan tarihi bir dönemi birçok noktadan yansıtmayı çalıştım.

Planlı fotoğraflar dışında; yaşayan, sürprizlere açık fotoğraflarla gerçek bir hikayeyi fotoğraflamaya gayret gösterdim. İşte bu yüzden bugün sokakta herhangi birine, “11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül deyince aklınıza gelen görsel nedir?” diye sorsanız alacağınız cevap aşağı yukarı “Hasta yatağında pijamaları ile yatması, Çankaya Köşkü’nün bahçesinde kartopu oynaması” ya da buna benzer birçok farklı fotoğraf olacaktır. Hiç kimse Cumhurbaşkanı Gül’ün, ABD Başkanı Obama ile el sıkışma fotoğrafını ya da resmi herhangi bir törenden herhangi bir anı hatırlamayacaktır.

Gözde AKBEN BEKİR
gozdeakben@gmail.com

Gazeteciler, politikacılarla ilişkilerini yorumladı

Herkesine merhaba... Medya dergimizin bu sayısında siyaset ve medya arasındaki ilişkiyi mercek altına aldık. Meslektaşlarımıza politikacılarla ilişkilerini ve yapmış oldukları bir haber ya da yazmış oldukları bir yazıdan ötürü hiç baskı görüp görmediklerini sorduk. İşte aldığımız cevaplar...

Ali KİŞMİR - Afrika gazetesi köşe yazarı / Genç TV program yapımcısı:

“Gösterdiğiniz dik duruş baskıyı alt seviyeye indiriyor”

Basın ile siyaset arasında çok çarpık bir ilişki düzeyi var. Özellikle de medya patronlarının siyasetçilerden, siyasetçilerin de medya patronlarından beklentileri iki sektör arasındaki ilişki düzeyini belirliyor.

Basın sektöründe çalışan kişilerin sosyal güvenliği yok denecek kadar azdır. O nedenle medya patronları ile siyasetçilerin kurdukları bu çarpık ilişki düzeyine çoğu zaman ekmek parasını kaybetme korkusu ile basın emekçileri de alet oluyor. Bir de çalıştığı kurumun ortaya koyduğu hassasiyetlerin dışında kendisi bireysel olarak siyaset ile çıkar ilişkisi kuran basın mensupları var. İşte basın sektörüne en fazla zarar veren kişiler bunlar. Medya patronları aynı zamanda ticaret ile de uğraştıkları için onların tavırlarını ve duruşlarını bir nebze olsun anlamak mümkün ama meslek ahlakını ayaklar altına alan kişilerin sırf bir yerlere gelebilmek ya da hak ettiğinden daha çok para kazanabilmek için siyasetçilerle kurdukları çıkar ilişkileri yüzünden bugün yapılan araştırmalarda toplumun basına karşı güveninin kalmadığını görüyoruz. Sanırım en son yapılan bir araştırmada basına güven, siyasete güvenin hemen biraz üzerinde yer almıştı. Yani toplum siyaset ile basını artık birbirinden ayırmıyor ve aynı ölçüde değer veriyor.

Köşe yazılarım konusunda çok şanslıyım çünkü sansür ve engellemenin ne olduğunu bilmeyen Afrika Gazetesi'nde yazıyorum. Diğer yandan bugüne kadar birçok hassasiyetle karşılaştım ama hepsi ile de karşılıklı anlayış kurarak baş etmeyi başardım. Zaten bir süre sonra ortaya koyduğunuz duruş sayesinde bu baskı ve engelleme girişimleri en alt seviyelere iniyor. Tüm bunların yanında beni en çok etkileyen şey ailem üstünden aldığım tehditler oldu. Siyaset üzerinden ise kimseye bana baskı yapabilecek bir ortam ve/veya bir fırsat yaratmadım. Zaten siyaset içerisinde o cesareti kendinde bulacak birisinin de olduğunu düşünmüyorum.

Alihan PEHLİVAN - Diyalog gazetesi Köşe Yazarı/Diyalog TV program yapımcısı:

“Kantarın topuzu”

Haberle- haberci arasındaki çizgi, gazeteci ile siyasetçi arasındaki kadar incedir. Eğer iyi bir haberciyseniz aynı zamanda iyi bir gazetecisinizdir. İyi gazeteci ve iyi haberci olabilmek için de habere ve siyasetçiye de yakın olmanız gerekir. Tüm bu denklemi kurarken bazen taraflar deyim yerindeyse “kantarın topuzu”nu kaçıverirler. Ve ondan sonra da olanlar olur. Her şey bir anda alt-üst olabilir. Size haber için “tüyo” verenler biraz daha ileri gidip bunu siyasi rakiplerine “şantaj” olarak kullanmaya çalışabilirler. Bu da beraberinde “kutuplaşmayı” ve “ötekileşmeyi” getirir. Rakip siyasetçinin gözünde artık siz gazeteci değil “işbirlikçi” oluverirsiniz. Oysa aynı durum o siyasetçi için de geçerlidir. O da bir başka gazeteciye “tüyo”lar vererek siyaseten rakibini kıştırmanın peşindedir ve mutlaka onun da “işbirlikçisi” kendiliğinden oluşur. Kıbrıs gibi küçük bir yerde bu işi yapıyorsanız mutlaka “tarafsınız.” Çıkarlarına dokunduklarınız sizi istenmeyen adam ilan ederken onların siyasi rakiplerinin gözünde “kahramansınız.” Yazıları editörler tarafından yayından kaldırılmış veya sansüre uğramış veya yazdığı bir yazı yüzden hem gazeteden hem de ülkeden kovulmaya kadar gitmiş birisi olarak, bugüne kadar birçok kez aynı durumla karşı karşıya kaldım... Ötekileştirildiğiniz sürece hep “karşı” olursunuz. Bu da sizden kurtulunması durumunu ortaya çıkarır ki bunun sonuçları da hep ağır olmuştur. Siyasetçiler, siyasetlerine gazetecileri koyarlarsa bunun sonuçlarına da katlanmak zorundadırlar. Sonuçta gazeteci haberi arayandır ve çoğunlukla bunun kimden geldiği de o kadar önemli değildir aslında.

Yeter ki doğru haberi kamuoyu ile paylaşmaya devam edebileyim. Halk günün sonunda haklı ve haksızı birbirinden ayırabilecek olgunluktur bu toplumda...

Meryem EKİNCİ - Kıbrıs Postası Muhabiri

Ülkemizde basın-siyaset ilişkisi bağlamında gazetecilik

Ülkemizde basın ile siyaset ilişkisini belirleyen unsurların başında seçim sistemi gelmektedir. 1983'ten bugüne birçok milletvekilinin en az 4 dönem milletvekilliği yaptığı ve söz konusu milletvekillerinin bir çok kabinede yer alabildiği bir ülkede, basının siyasetin sotasından nasibini almadığı gibi ütopyik bir değerlendirme yapmak, ne yazık ki mümkün değildir. Basının en önemli haber kaynaklarından biri olan yasama ve yürütme organlarıyla ilişkisi, zaman zaman birbirine göz dağı verebilecek şekilde üretilmiş bir dengeyi gösterse de, bu durum, siyaseti, ekonomiyi ve haber kaynağını elinde bulunduran güç olarak ne yazık ki özellikle hükümetteki siyasetçilerin lehine ve böylelikle de özgür bir basının aleyhinedir. Ülkemizde basın ve siyaset ilişkisini, siyasetçi ile halk arasında üretilen ilişki biçiminden ayırmak da zorlayıcı olur. Nüfusu birçok ülkeye oranla görece az olan, bölge milletvekilleriyle bölge insanların yakın ve ailevi ilişkiler kurabildikleri ülkemizde, birçok siyasetçi ile basın çalışanları arasındaki arkadaşlık, dostluk ilişkileri de ülkemizde yasama organı ile yürütme organının aldıkları kararlardan dolayı eleştirilmelerini önleyici bir zırh işlevi görüyor.

Basının ölçüğü ne olursa olsun bir sermaye üretim biçimi olduğu günümüzde, bu açıdan da bakıldığında, medya patronları ile siyasetçiler ve iktidar arasındaki ilişkilerin neyin yazılıp neyin yazılmayacağına belirleyici olduğunu unutmamak lazım.

Gazeteci Ali TEKMAN - Kıbrıs Postası gazetesi köşe yazarı:

“Basın-Siyaset-Çıkar Odakları ve Umut...”

Kıbrıs'ta 1974 öncesinde daha çok ulvi bir varoluş kavgasının sembolü olan ve bu yüzden “mücadele basını” olarak adlandırdığımız basın dünyamızın bugünkü durumu pek parlak değildir. 1974 sonrasında Kuzey’de oluşturulan yağma, talan ve ganimete dayalı bir düzen ve bu düzenin 1980’li yılların ortasından itibaren devlet içinde de örgütlenerek oligarşik siyasi bir rejime dönüşmesi;

Sosyo-ekonomik ve siyasi yapıyı olduğu kadar;

Basın-yayın hayatımızı da derinden etkilemiş ve ne yazık ki;

İşin teknik açıdan gelişmişliği bir yana;

Kalite ve nitelik açısından ciddi anlamda bir gerileme yaşanmasına neden olmuştur.

...

Siyasi partilerin kuruluşu ve siyasette ideolojik çizgilerin netleşmesiyle;

Önceleri salt siyasetle etkileşimi söz konusu olan ülkemiz basınının;

Oligarşik rejim ile doymak bilmeyen sermaye kesiminin siyasete etkileri, hatta onu şekillendirmesi bağlamında;

“Siyaset-basın-çıkar odakları” şeklindeki bir çıkar üçlemesinin ortaya çıkmasını da

beraberinde getirmiş; ve bir süre sonra da, basın-yayını da etkisi hatta kontrolü altına

alabilmiştir. **Bugün çok az gazete ve TV kanalı “siyasi rant-maddi rant” kaygularının dışında yayın yapabilmektedir.**

...

İlk kez kendi makalemi yazdığım 1982 yılından bu yana;

Çok çeşitli gazete, dergi, TV kanalı ve radyoda çalışmış bir kişi olarak;

Nispeten toleranslı ve ilkelerime saygı duyabilen patron veya yöneticilerle çalıştığımı söyleyebilirim...

Ancak onların da, gerek siyasetin, gerekse rejimin egemenlerinin baskılarına karşı bir yere kadar dayandıklarını gözlemlemiş bulunuyorum.

Bu da, son derece acı ve sancılı bir durumdur basın-yayın dünyamız açısından...

Tabii ki şimdiye kadar çalıştığım – halen çalıştığım kurumum hariç – pek çok basın-yayın organında;

Ya kaleme aldığım bir yazı, ya da yaptığım bir program nedeniyle hiç baskı görmediğimi söylemek doğru olmaz.

Ve genellikle bu tür yazı ve program nedeniyle baskılara karşı kesinlikle taviz vermediğimden dolayı;

Görevimden ayrılmak zorunda kaldığım ve geçim zorluğu çektiğim günler de yaşadım 30 yılı aşkın gazetecilik-yazarlık hayatımda...

Basın-yayın camiamızın geleceği için pek umutlu olmasam da;

Umudun da, ancak mücadeleye direşken bir şekilde devam etmekle yeşereceğine inananlardanım...

YAVUZLAR Ltd.
PETROL

Güleryüz ve İyi Hizmetin Adresi

Şeker Sok. No: 26 Cihangir / Lefkoşa Tel:232 38 05 - 232 51 63

YAVUZLAR Ltd.
GARAJ

- *Her Türlü Yedek Parça
- *Torna İşleri
- *Kaporta İşleri
- *Oto Elektrik İşleri

Ercan Kavşağı Yanı Gökhan (Demirhan) Lefkoşa

Tel: 232 47 72 Fax: 232 50 38

info@yavuzlargaraj.com www.yavuzlargaraj.com

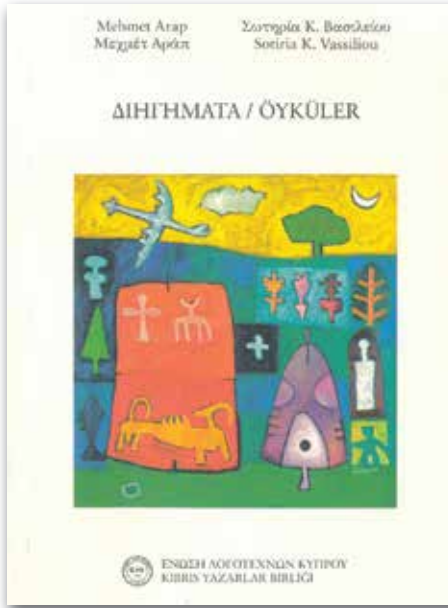
bu şekilde sürdü. Derece alan şiirler sadece şiir gecesinde okunuyor, ödül almaya hak kazananlara para veya kitap hediye ediliyordu. Ödül kazanan şiirler ya da metinlerin karşılıklı dergilerde yayımlanarak geniş kitlelere ulaştırılması hedefleniyordu. Ardından bu çevirileri artırma kararı aldık. Dosyalar halinde şiirler çevirmeye ve yayımlamaya başladık. Elbette zaman içinde ilişkiler daha da gelişti. Kapıların açılması ilişkilerimizi kolaylaştırdı. Zaman içinde farklı konularda ortak tavırlar da belirlemeye başladık.”

Beşinci yarışmanın ardından içerikte değişiklik yapıldığını açıklayan Öncül, böylece bu iki toplumun yazarlarının kaleme aldığı bu eserleri çok daha geniş kitlelere ulaştırdıklarını kaydetti.

“Fikret Demirağ’ı kaybettikten ve artık beşinci yarışmamızdan sonra içerikte biraz değişiklik yapmaya karar verdik. Yarışmada ödül alan eserleri daha kalıcı ve etkin hale getirmeye karar verdik. İlk olarak bu yeni uygulama ile şiir alanında bir yarışma açtık. Bu yarışma sonucunda Semen Gökel ve Maria Siakalli ödül almaya hak kazandı ve böylece iki dilli ortak kitap çıktı. Geçen yıl açılan yarışma sonucunda bir öykü kitabı 2014 yılının sonunda yayınlandı. Yarışma sonucunda Mehmet Arap öyküleri ödül almaya ve yayınlanmaya hak kazandı. Tahmin edersiniz ki seçim, çeviri ve yayınlanma süreci uzun sürüyor. Yarışma yaklaşık olarak iki yılda bir açılıyor. Bir sonraki yarışmanın ise henüz hangi alanda olacağı belli değil. Önümüzdeki günlerde belli olacağını düşünmekteyim. Öykü yazan gençlere ulaşma konusunda biraz zorluk yaşıyoruz. Şiir yazmak her iki toplumda da daha yaygın. Bu güne kadar yayınladığımız, her iki kitapta yer alan şair ve yazarlar bu yarışma sayesinde ilk kitaplarını yayınlamış oldular. Böylece bu yarışma her iki toplumda da bir ilki

gerçekleştirmiş ve yeni yazarlara yeni kapılar açmış oldu. Bunun yanında okuyucuların her iki toplumdaki yazarları tanımalarına vesile olundu. Kısaca iki toplumun yazın hayatına da yeni kitaplar ve yeni yazarlar kazandırdık. Bu açıdan önemli bir görev üstlendiğimizi düşünmekteyim ve Kıbrıslı Türk Yazarlar Birliği olarak yaptığımız en ciddi işlerden birisi diyebilirim.”

Kuşkusuz edebiyat anlamındaki yakınlaşmalar toplumsal ilişkilerin geliştirilmesini de kolaylaştırıyor.

Böylece bir anlamda iki dillilikten sıyrılan toplumlar birbirlerini çok daha iyi anlayabiliyor.

“Edebiyat sonuçta toplumların kültürünü yansıtıyor, karşı tarafın edebiyatını okuyor olmamız karşılıklı olarak birbirimizi tanımamıza olanak sağlıyor. Böylece ortak kültür ve iki toplumun kültüründeki örtüşmeler ortaya çıkarıyor. Özellikle bu öyküleri okuyanlar da bunu hissedebilir, ortak noktaları kolaylıkla görebilir. Öyküdeki kahramanların hikayeleri hep bu yönde seyreliyor. Özellikle bizim iki toplumlu öyküler yazılması yönünde bir çabamız olmamakla birlikte genç yazarlar da öykülerinde ortak yaşam ve ortak

bir adaya gönderme yapıyor. Türk öykücümüz Mehmet Arap da iki toplumu anlatan, iki toplumun ortak yansımaları olan paylaşımları konu alan öyküler yazarken hem yazarlar için, hem de genç okuyucular için bunlar deneyimlenmeyen ama öğrenilen süreçler oluyor. Edebiyatta, şiirde veya öyküde bu ortak paydayı yakalamak çok güzel, iki toplum bir yandan karşılıklı olarak aslında ne kadar birbirlerine benzediklerine şahit olurken öte yandan ön yargıların da kırılmasına vesile oluyor. Bence tüm bunlar önemli ve genç yazarlarımız da o dönemi yaşamamasına rağmen bunu anlatmaları, bunu anlatma yönünde istek duymaları önemli.

Aradan geçen zamanda çok yol alındığını açıklayan Öncül, karşılıklı olarak yapılacak daha fazla çeviri ile iki toplumun birbirine çok daha fazla yakınlaşabileceğine vurgu yaptı.

“Aktif olarak projeler yapmaya 2003 itibarı ile başlandı. Geçişler başlamadan önce sınırlı etkinlikler sınırlı sayıda ve benzer çevreden kişilerin katılımı ile yapılıyordu. Birkaç yüz kişiyi geçmeyen grupların katıldığı etkinlikler yapılıyordu. Yarattığımız etki sadece bu gruplarla sınırlıydı. Geçişlerin başlaması ve referandum sürecinin ardından geniş çaplı kitlesel etkinlikler yaptık. 2013 yılında yayınlanan Kıbrıs Antolojisi ile fikirlerimizin geniş kesimlere yayılması sağlandı. Elbette bu kitap yanında yayına hazırlanan Rum Şairler Antolojisi, yarışmalar sonucu yayınlanan kitaplar tüm bu süreçlere katkı sağladı. Kitapların karşılıklı dillerde yayınlanması hem kişilerin edebiyatı, hem de kişilerin birbirini tanımalarına olanak sağladı. Böylece karşılıklı olarak neler düşündüğümüz de daha fazla anlaşılmaya başlandı. Aslında Adanın kuzeyinde edebiyat çevirileri konusunda çok daha fazla bir çaba söz konusu. Özellikle Galerî Kültür Yayınevi Rumca pek çok eseri Türkçe’ye çevirdi. Bunlar arasında

araştırmalar ve gerçek hikayeler de bulunmaktadır.

Kitabın Türkçe öyküler bölümü editörü şair yazar Gürgeç KORKMAZEL ise öykülerin seçim sürecini ve neden kitapta Mehmet Arap'ın öykülerine yer vermeyi tercih ettiğini samimiyetle anlattı.

“Kıbrıslı Türkler arasında Mehmet Arap'ın öykülerinin yayınlanmasının özel bir nedeni var. Öykücülüğün gelişimi anlamında çok sevindirici olmayan bu durum Mehmet ve onun

öyküleri açısından ise hayli olumlu. Gerçeği söylemem gerekirse biz öykü yarışmasını duyurduk dosya bekledik ama hiçbir öykü dosyası gelmedi. Ben Isırgan isimli dergiden Mehmet Arap'ın öykülerini biliyordum ve okuyordum. Genç kuşak içinde en sevdiğim öykücülerden biri olduğunu söyleyebilirim. Ben Mehmet'ten talepte bulundum ve bizim için öykü yazmasını istedim. Ancak yarışmada yaş sınırimız otuzdu buna rağmen yaş sınırını da yükselterek 1974 doğumlu Mehmet'in öykülerine yer verdim. Bana göre edebiyat dünyası için kırklı yaşlarındaki bir yazar henüz genç yazardır. Böylece kitap Mehmet'in öyküleriyle çıktı. Maalesef özellikle Kıbrıslı Türkler arasında öykü yazar yok, oysa şiir yazar çok. Nitelik ve nicelik olarak bu şiirler elbette tartışılabilir yine de çok fazla şiir yazıldığını söyleyebilirim.”

Özellikle Kıbrıs Türk edebiyatında öykücülüğün yeterince gelişmediğine de değinen Korkmazel bunun nedenini bu türün geçmişte yeterince tercih edilmeyeşine bağlıyor.

“Öykü hep önemsenmeyen bir tür oldu. Sanki yazar ya şiir ya da roman

yazar diye düşünülüyor ve buna yönleniyor. Böylece öykü tercih edilen bir tür olmuyor. Ülkede yazılan öykülere baktığımızda çoğunlukla kötü olduklarını ve toplumu eğitmek için yazıldıklarını söyleyebiliriz. Bu güne kadar çoğunlukla öğretmenlerin yazdığı ders çıkarıcı yönde öyküler yazıldı. Kimse iyi öykü yazmadı, iyi öykücümüz hiç olmadı. Bu yüzden de öykücülük gelişmedi. Oysa geçmişte iyi yazılan öyküler olsaydı genç yazarlar da bu türe daha çok yönelebilirdi. Ancak genç kuşak arasında öyküye ilgi duyan isimler var. Öykü aslında biseksüel bir yazın türü. Hem romanla ilişkisi var, hem şiirle; ikisinden de bir şeyler alıyor. Kimisi yoğunlaşmadan, imge ve metafordan dolayı bu türü şiire yakın, kimisi romana yakın buluyor. Öykü benim çok sevdiğim bir tür. Roman genellikle kalabalığın sanatıdır ama öykü yalnızlığın sanatıdır. Öyküde genelde yalnızlık vardır. Yalnız bireyler üzerine odaklanır. Roman okurken içerisinde çok fazlalıklar görürüm. Kurgu ve olay örgüsünü tutturmak için bu kaçınılmazdır. Oysa ben bunları okumak istemem. Öykü ise şiir gibi fazlalık kaldırmayan bir yazın türüdür. Öykü ne eksik ne de fazladır, tam bir tür yazındır.”

Pâtisserie
AKPINAR
SINCE 1935

www.akpinarpastanesi.com

Akpınar Pâtisserie
Girne
0392 815 36 60

The Grand Akpınar
Liman-Girne
0392 815 20 58

Akpınar /Akpınır
Lefkoşa
0548 822 68 62

Kiosk Akpınar
Girne Amerikan Üniv.
0392 650 20 00

Akpınır 1
Zeytinlik-Girne
0548 886 42 73

Akpınır 2
Karakum-Girne
0542885 97 38

Ergül ERNUR
ergulernur@gmail.com

Her yaşanan bir tecrübedir

İnsan hafızası çok güçlüdür. Bazen işine geleni hatırlayarak veya unutarak görev yapsa da, yaşananlar gerçektir ve onları silmek zordur...

İbrahim Güneşer, Filiz Tulumbacı ve Mine Avkıran mesleki anılarını anlattı.

İnsanın olduğu her yerde acı veya tatlı birçok olay vardır. Zaman zaman bunlara tanıklık etmek, bizim de ruh halimizi bire bir etkiler. Kimisinin mutluluğuna gülerken eşlik ederiz, kimisinin hüznüne gözyaşı dökeriz... Ama her yaşanan bir tecrübedir insanoglu için...

Gazeteciliğe başladığımda anladım bu gerçeği... Her tanıdığım insan benim için bir hayat, her yaşanan da tecrübe oldu. Kendimi başkasının yerine koyabilmeyi öğrendim. Kimi zaman öfkelerine ortak oldum, kimi zaman mağduriyetlerine veya başarılarına...

Hiç tanımadığımız bir insan için ağladınız veya sevindiniz mi hiç?

İşte gazetecilik yaparken çoğu meslektaşımızın yaşadıkları, tanıklıkları aslında bu duygular... Bir "Kayıt Dışı" köşesinde yine sıradan okurun, izleyicinin, dinleyicinin normalde bilmediği, bilmesinin de gerekmediği o sihirli kapının ötesine geçiyoruz hep birlikte, mesleki tanıklıklara....

Kulağında siren sesleri, gözlerinin önünde ise yaralılar

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Mali Sekreteri İbrahim Güneşer, 22 yıldır Bayrak Radyo Televizyon Kurumu'nda çalışıyor. İbrahim ile tanışmam birliğin yönetim kurulunda görev almamdan sonra oldu. Ama onun hoş sohbet, bilgili ve hak arayan tavrını gördüğümde "keşke daha önceden tanışaydım" dedim kendi kendime.

İyi bir dost, arkadaş ve meslektaş benim için İbrahim... Her sohbetimizde meslek hayatında acı, tatlı yaşadığı birçok anı olduğunu anlatıyor...

Dergideki köşem için İbrahim'e 'meslek hayatında unutmadığın anılardan bana bahseder misin? Bu sayıda sayfamda seni de konuk etmek istiyorum' dediğimde, önce "hangi birini anlatayım ki!" dedi. Kafasında bir süre yaşadıklarını topladığında 'mesleğe ilk başladığım yıllarda başıma gelen ve hiç unutmadığım bir olayı anlatacağım sana' diyerek, kısa notlarla hikayeyi anlattı.

İbrahim'in BRTK'daki ilk muhabirlik yıllarıdır. Yer ise Cumhuriyet Meclisi... Neden mi unutamıyor orayı? Çünkü rutin bir meclis oturumunu takip edeceğini sandığı ortam, savaş alanına dönmüştü... Kulağında ambulans ve polis arabalarının siren sesleri, gözleri önünde de kanlar içinde kalan birçok insan vardı... Sene 2000...

KIBRIS Gazetesi'nde olayla ilgili yayımlanan fotoğraflar, banka mudilerinin canının ne kadar çok yandığını gösteriyor...

İbrahim GÜNEŞER

İbrahim Güneşer, anlatıyor:

Çevik kuvvet devreye girdi

“Meslek hayatımın ilk yıllarıydı. Cumhuriyet Meclisi’nde meclis birleşimini takip etmekle görevliydim. Rutin bir birleşim gibi başlayan meclis çalışmaları ilerleyen saatlerde adeta meclis işgaline dönüştü. Dışarıda banka mudileri eylem yapıyordu. Yıl 2000... Aylardan Temmuz... Hava çok sıcaktı...

Meclis önündeki eylem bir anda meclisin içine taşındı. Mecliste eylemciler ile güvenlik görevlileri arasında deyim yerindeyse çatışma

yaşandı. Meclisin dışı da içerisinden farklı değildi. Adeta iç savaş yaşanıyordu.

Genç bir muhabir olarak ilk defa böyle bir ortamda bulundum. Hem haberi geçmeye, hem de olaylardan kendimi korumaya çalışıyordum. Olaylar büyümüştü...

Çevik Birlik eylemcilere müdahale etmeye başlamıştı... Eylemciler ve gazetecilerden yaralananlar olmuştu...

Olayları hafifletmeye ve sonlandırmaya çalışan güvenlik görevlileri yer yer şiddete de

başvurmak zorunda kalıyor, haberi takip eden meslektaşlarım da bundan nasibini alıyordu...

Yaralılar ambulanslarla taşınmaya başladı... Herkesin içinde büyük bir endişe ve korku vardı...

Olaylar sona erdiğinde tablo çok acıydı... Onlarca yaralı vardı. Meclisin dağıtılmış hali yaşananların hikayesini anlatıyordu...

Meslek hayatımın ilk yıllarında yaşadığım bu olay, hala hafızamda... Yaşadığım en acı tecrübeler arasında yer alıyor”.

Filiz TULUMBACI

Geçmişe özlem

BRTK’da Radyo Haber Spikeri olan Filiz Tulumbacı mesleğini o kadar güzel anlattı ki, merakla dinledim. Onun geçmişe duyduğu özleme ben de ortak oldum.

Tulumbacı, “Benim için hiçbir zaman sıradan bir meslek değildi radyoculuk, bu bir yaşam tarzıydı” diyor.

Radyoyu sihirli bir kutuya benzetiyor, neden mi? İşte hikayesi...

Anneanne ve sihirli kutu radyo

Filiz Tulumbacı, ‘sihirli kutu radyo’ benzetmesinin akla şarkı söyleyen, maç anlatan, tiyatro yapan, o kutunun içinde yaşayan insanları getirdiğini

söylüyor. ‘Çocukken’ diye de ekliyor...

Çağımız teknolojisini düşündüğümüzde, o zamanki düşünce ve hayallerin, kimilerine göre komik gelebileceğini ifade eden Tulumbacı, “Ama benim gibi orta yaşlı olanlar anımsayacaklardır radyonun hayatımızdaki yerini. Benim için ise sihirli kutu anneannem demek” diyor ve anlatıyor...

“Düğmelerinde anneannemin parmak izleri var”

“Hatırlamaya başladığım zamanlar var. Tatillerde anneannemin evine gittiğimizde, anneannem gece boyunca hiç uyumadan bizi beklerken neler yaptığını anlatır, bir yandan da o kendine has yürüyüşüyle bir sağa

bir sola yatarak kahvaltı hazırlardı bize. O kadar net hatırlıyorum ki burnumda tüten o güzel kokuyu... Yeni demlenmiş çay... Sıcak simit... Çemen karışımı bir huzur.

Hiç rahat bırakmazdım, kollarına sarılırdım, yumuşacıktı. Kalıp sabun kokardı saçları... Limon kolonyası kokardı teni... Hiç kucağına alıp sevmeydi ama özlerdi. Biliyordum bunu, eski kadın ne de olsa, öyle görmüştü... Sevgisini başka türlü anlatırdı. İlerlemiş yaşına ve hasta olmasına rağmen sekiz dokuz saatlik yolu benim için çıkıp gelirdi. Özlemine, sevgisine, verdiği değeri böyle gösterirdi. Çocukken bilseydim, farkında olsaydım ölümün... Yanından hiç ayrılmazdım.

Evet hatırladığım zamanlar var şimdi, kokusu ile gelen sesler var kulaklarımda. Anlamazdım ama merakla beklerdim anneannemle birlikte arkası yarınları. Büyük radyosuyla dinlerdi her gün... Saat 13.00'ü çalardı... "Kapatmayın ajansları dinleyelim!" derdi.

Şarkılardan fal tutardık birbirimize, en güzel şarkılar bana çıkardı da hep, 'gavur deli' derdi, gülerdik... Yatana kadar hiç kapanmazdı radyosu. Radyonun kapanışında spikerin iyi geceler repliğine kayıtsız kalamaz cevap verirdi "iyi geceler" diye.

İnsanlar doğuyorlar, belli bir zaman yaşayıp hayal oluyorlar...

Bazen yaşlı gözlerle onun emektar radyosuna bakıyorum da o hala karşımda inatla, sinsice bana bakıyor. Eskilerden çalmasını o kadar çok isterdim ki, o kadar yıprandı ki... Doğru düzgün çalışmıyor bile... İçinde büyük bir boşluk hakim, düğmelerinde ise anneannemin parmak izleri... Dönmüyorlar bile. Ama gerçekliği duruyor, onun radyosu ve yanında limon kolonyası.

Hayat ne garip değil mi? Hayat bir kısır döngü işte doğanlar, ölenler aynı zamanı paylaşabiliyor.

22 yıl geçti

Anneannem sen gideli çok uzun bir zaman oldu. Radyona iyi bakıyorum merak etme. Nazlanıyor sen yoksun diye belki, çalışmıyor. Her ne kadar bir ruhu olmasa da senin sesini barındırıyor. İnatla zamana karşı seni yaşıyor hayallerimde. Haber okumak için sekiz yaşındaki oğluna iki yaşındaki kızını emanet ediyor... Çocukluk ve gençlik yıllarımın en önemli eğlence kaynağı olan radyonun sihrinin bir dinleyen olarak bana ifade ettikleri anneannem... Radyosu... Ve limon kolonyasıken birdenbire bu sihirli kutunun içinde buldum kendimi.

FİLİZ VE ANNEANNESİ

1974 yazında bir gün ta uzaklardan 'Bayrak... Bayrak... Bayrak... Kıbrıs Türk Mücahidinin Sesi' anonsunu duyduğum bu kurumun bir parçası olacağım hiç aklıma gelmezdi. Bu kurumda işe ilk başladığım gün Bayrak Radyosu ile özdeşleşmiş bu anons sanki çocukluğumdaki o anı yeniden yaşattı ve bunun heyecanı ile 22 yıl su gibi geçti. Acaba gerçekten su gibi mi geçti? Vardiya çalışma düzeni ile geçen 22 yıl... Aile ve çocuklarından uzak olduğun günler, geceler, sabahlar, akşamlar, bayramlar, hafta sonu tatilleri, yılbaşılar, evlilik yıldönümleri,

doğum günleri, kısacası aile olmayı, paylaşmayı sana hissettiren birçok kaçırılmış özel gün ve an... Ama her şeye rağmen o sihirli kutunun içindesin. Biliyorsun ki senin kaçırdığın özel anlarda sesinle, duygularınla, paylaştıklarınla, başkalarının, seni dinleyenlerin özel anlarına, hayatlarına dokunuyorsun.

"Radyoculuk, yaşam tarzım"

Benim anneannemle yaşadığım özel anlar gibi anları acaba kimler yaşadı bu 22 yıl içerisinde? İşte bunu düşündüğüm zaman içimi bir huzur kaplıyor. Boşa geçmedi bu kadar zaman. Bir hoş seda bıraktı birçok insanın hatıralarında...

Varsın hatıralarımda bir gün sabahın altısında haber saatine yetişmeye çalışırken ana yolun ortasında bozulan arabamdan bakıcı olmadığı için üç yaşındaki oğlumu kucağıma alıp, çaresizce beklerken tesadüfen oradan geçen bir polis arabasının arka koltuğunda işe geleyim.

Ya da eşim nöbette, ben gece vardiyasındayken sekiz yaşındaki oğluma iki yaşındaki kızımı emanet edip komşuya bırakayım. Veya bayramların birinci gün sihrini ailemle birlikte yaşamayıp, başkalarının birinci günlerine misafir olayım.

O kadar çok var ki bunun gibi örnekler, saymakla bitmez... Hem sadece benim değil, onlarca basın çalışanının... Benim için hiçbir zaman sıradan bir meslek değildi radyoculuk, bu bir yaşam tarzıydı...

Hala insanların yaşamlarının bir bölümüne, bir anına misafir olmak, onların duymayı heyecanla bekledikleri, bazen sevindikleri, bazen üzüldükleri haberleri onlara ilk ağızdan vermek hayatımda önemsendiğim en önemli duygu. Sihirli kutunun içinden radyonun bana ifade ettikleri bunlar, peki sihirli kutunun dışından size ifade ettikleri"...

‘Şaşkınlık ve sevinç bir arada yaşanır mı?’

Mine Avkıran... Önemli dostlarımdan biri... Çeşitli gazetelerde muhabirlik yapmış deneyimli bir meslektaşım... Şimdi Kıbrıs TV Haber Müdürü olarak görev yapıyor.

İşine bağlı ve sadık bir kişi Mine... Hatta oldukça mükemmeliyetçi... ‘İşim tam olsun, sağlam olsun’ diyenlerden... Meslek anılarını saymakla bitiremiyor Mine. ‘Ama bir tanesi var ki’ diyor, ‘asla unutamam. Şaşkınlık ve sevinç bir arada yaşanır mı? Yaşanıyor işte’ diyor.

Yılın ilk bebeği ve adı ‘Mine’

Mine Avkıran anlatıyor:

“2008’in ilk günüydü... Türkiye’den ülkemize gelen ve Mağusa’da yaşayan Ataman çiftinin bebeği idi yılın ilk bebeği...”

Feride Ataman, Mağusa Devlet Hastanesi’nde doğum yapacaktı ancak gece geç saatlerde gelen doğum sancıları nedeniyle anestezi uzmanın bulunduğu Lefkoşa’daki hastaneye naklediliyordu... Lefkoşa’ya varmadan ambulansla dünyaya getirmişti bebeğini... Hem yılın ilk bebeği olması nedeniyle, hem de bu olayı gazete sayfalarına taşımak için hastanenin yolunu tutmuşum.

Ataman çiftinin yakınları Türkiye’de olduğundan ilk ziyaretçileriydim. Oldukça sıcak karşılamışlardı beni. Anne Feride Ataman yorgun, baba İmam Ataman ise heyecanlıydı.

Bir süre sohbet ettikten sonra bebeğin ismini sordum. Ataman çifti birbirlerine baktı, baba İmam ‘Henüz isim koymadık’ dedi. Ben de şaşkınlığımı gizleyemedim. Baba İmam ‘Sizin isminiz nedir?’ diye sordu, yanıt verince ‘O zaman adı Mine olsun’ dedi. Mutluluk ve şaşkınlık içerisinde teşekkür ettim. İlk ziyaretçileri olduğum için çok mutlu olmuştu Ataman çifti... Hoş

sohbetimizden memnun kalıp bebeklerine adımları vermişlerdi. Sevinç içinde gazeteye gidip olayı iş arkadaşlarım ve müdürüme anlattıktan sonra büyük bir keyifle haberimi yazmışım”.

“O adamı bu ellerle mi öldürdü?”

Mine, önemli bir konuya da dikkat çekiyor anılarını anlatırken. “Hep güzel şeylerle karşılaşmıyoruz tabii... Zor duruma düştüğümüz, hatta hüznlendiğimiz anlar da oluyor” diyor Mine, ve aslında mesleğimizin gerçeklerine işaret ediyor.

Mine Avkıran anlatıyor:

“Yine mesleğimin ilk yıllarıydı... Girne’de bir cinayet işlenmiş, takibini üstlenmişim. O yıllarda cinayet olaylarına pek rastlanmadığından kamuoyunda büyük yankı uyandırmıştı.

Olayın zanlısı yakalanır yakalanmaz, mahkemeye çıkarılmıştı. Salonun küçük olması nedeniyle zanlının tam da arkasına oturmuşum. Tedirgindim... Yanımda oturan meslektaşlarım da aynı psikoloji içerisindeydi... Cinayet zanlısı, elleri arkasına alınarak kelepçelenmiş vaziyette oturuyordu. Bir süre ellerine baktım, sonra hareketlerini izledim... Etrafına bakıyordu, her iki yanında da polisler oturuyordu.

Mahkeme başlamıştı... Cinayeti nasıl işlediği anlatılınca tüylerim ürpermiş, beynim uyuşmuştu adeta... Oldukça soğukkanlıydı anlatılanları dinlerken... Bir kez daha ellerine baktım, ‘O adamı bu ellerle mi öldürdü? Üstelik de bunu bir kaç gün önce yaptı. Nasıl bu kadar soğukkanlı olabilir’ diye sordum kendi kendime...

Bu durum beni öyle çok etkilemişti ki, cinayet zanlısı ve kelepçeli elleri gecelerce rüyalarımın girmiş, olayı

MİNE BEBEK

bir film senaryosu halinde defalarca yaşıyordum.”

Minik bebeğin karnı açtı

Mine, unutulmayan bir aile dramına da tanıklık etti:

“Mesarya bölgesinde yaşayan 4-5 çocuklu bir ailenin geçim sıkıntısı çektiği haberini almıştım... İlk fırsatta yanlarına gittim ve gördüğüm manzara karşısında hayretler içinde kalmıştım. Köhne bir evde o kadar perişan haldeydiler ki yüreğim parçalanmıştı. Annenin kucağında 2-3 aylık bir bebek vardı, durmadan ağlıyordu... O kadar çok ağladı ki, neyi var diye sordum. Annesi öyle bir yanıt verdi ki, kalemi defteri bırakıp köydeki marketin yolunu tuttum. Minik bebeğin karnı açtı, annenin sütü de yoktu. Çünkü annesinin de karnı açtı. Yaşadığım bu duygu yüküyle ailenin dramını günlerce gazete sayfalarına taşıdım.

Sosyal Yardım Dairesi ve duyarlı vatandaşlardan yardım eli uzanmıştı...

Aile reisine düzenli bir iş bulunmuş, erzak yardımı yapılmıştı.

Çalıştığım gazetede personel de toplanan yardımlara katkı koymuş, bebeğe süt ve bez alınmasına yardımcı olmuştu. Ailenin okula giden çocuklarının da okul ayakkabısı, defter ve kalem gibi ihtiyaçları karşılanmıştı. Çocukların o hediyeleri alırken gözlerindeki ışıltı ve yüzlerindeki mahcup gülümsemeye tanık olmuşum”.

Prof. Dr. Süleyman İRVAN
suleyman.irvan@gmail.com

Medya Etik Kurulu'ndan yeni kararlar

Medya Etik Kurulu, Medya dergisinin 10. sayısının yayımlanmasından bugüne kadar altı yeni karar açıkladı. Kurul ayrıca KKTC Cumhuriyet Meclisi'ne sunulan Basın Etiği Yasa Önerisi'ne destek vermeyeceğini de bir açıklamayla duyurdu. Bu sayıda bu kararları ve açıklamayı özetlemeye çalışacağım.

Karar 41: Medya çocuklara daha özenli yaklaşmalı

Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası (KTÖS) Genel Sekreteri Şener Elcil'in şikayeti üzerine, Detay Gazetesi'nin 19 Ekim 2014 günü sayısında Taner Ulutaş imzasıyla yayımlanan "Bu nasıl öğretmenlik?" başlıklı yazıyı gündemine alan Medya Etik Kurulu, KTÖS'ün şikayeti ile Taner Ulutaş'ın gönderdiği cevabı da değerlendirerek, yazıda mağdur konumundaki çocuğun açık isminin verildiği ve tek taraflı iddialarla yetinildiği gerekçesiyle Detay gazetesini uyarma kararı aldı.

Kurul kararında şu ifadeler yer verildi: "Kurulumuz, öncelikle çocukları konu alan haberlerde hassasiyet göstermenin önemini anımsatma ihtiyacı hissetmiştir. Çocukların, gerek gördükleri muamele yoluyla, gerekse de medyada yansıtılma biçimi bakımından rencide edilmemeleri için gazeteciler de dahil herkesin özenli davranması gerekmektedir.

Kurul ayrıca, Detay gazetesinin suçlanan tarafa cevap hakkı verme konusundaki yaklaşımını olumlu

saymakla birlikte, hem mağdur konumundaki çocuğun açık ismini verdiği hem de yayını tek taraflı iddialarla yetinerek gerçekleştirdiği gerekçesiyle uyarma kararı almıştır."

Karar 42: İntihar görüntüleri kesinlikle yayımlanmamalı

Bir okur şikayeti üzerine, Diyalog gazetesinde 8 Kasım'da yayımlanan "İnfaz mı?" başlıklı haberi gündemine alan Medya Etik Kurulu, haberde verilen ayrıntılar ve asılmış ceset fotoğrafı yayımladığı gerekçesiyle Diyalog gazetesini kınama kararı aldı.

"İntihar olayları hakkında, haber çerçevesini aşan ve okuyucu veya izleyiciyi etki altında bırakacak, özendirici nitelikte ve genişlikte yayın yapılmamalıdır. Olayın ayrıntılarından ve uygulanan yöntemin tarifinden kaçınılmalı, olayı gösteren fotoğraf, resim veya film yayımlanmamalıdır" şeklindeki ilkeyi bir kez daha hatırlatma gereği duyan Medya Etik Kurulu, söz konusu haberde okuyucuyu etki altında bırakacak bir dil kullanıldığını, yöntemin açık biçimde aktarıldığını ve olayın fotoğrafının yayımlandığını ifade etti.

Karar 43: Okur mektupları ihbar kabul edilmeli

Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası (KTÖS) Genel Sekreteri Şener Elcil'in, Havadis gazetesinin 31 Ekim 2014 günü sayısında Hüseyin Ekmekçi imzasıyla yayımlanan "Üzerinde çok tartışılacak bir konu" başlıklı yazısına ilişkin şikayetini değerlendiren Medya Etik Kurulu, gazetecinin kendisine ulaşan iddiaları doğrudan aktarmak yerine ihbar kabul etmesinin ve yeterli araştırmayı yaptıktan sonra yayımlamasının daha doğru bir gazetecilik davranışı olacağını hatırlatma kararı aldı.

Karar 44: Savunma hakkına saygı gösterilmeli

Nazmi Pınar ile Nilhan Tayfunlu'nun, Kanal T'de 22 Ekim'de yayımlanan "Haber Kritik" programına ilişkin şikayetlerini değerlendiren Medya Etik Kurulu, programda masumiyet karinesinin gözetilmediği ve suçlanan kişilere savunma hakkı tanınmadığı gerekçesiyle Kanal T'yi uyarma kararı aldı.

Kurul kararında şu ifadeler yer verildi: "Medya kuruluşları elbette

iddiaları gündeme getirecek, sorgulayacak ve iddiaların üzerine gidilmesini sağlayacaktır. Ancak bunu yaparken meslek ilkelerine özen göstermeli, iddialar iddia olarak verilmeli, suçlanan kişilerin kendilerini savunma hakları tanınmalı ve toplumun daha sağlıklı biçimde bilgilendirilmesi amaçlanmalıdır. Kurulumuz, Kanal T'yi yukarıdaki gerekçelerle uyarma ve benzer yayınlarda daha özenli davranmaya çağırma kararı almıştır.”

Karar 45: Medya, adaylara adil ve dengeli yaklaşmalı

19 Nisan'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılacak adayların propaganda çalışmalarına başladıklarını hatırlatan Medya Etik Kurulu, kampanya sürecinde medya kuruluşlarının daha dikkatli ve hassas davranmaları ve adaylara adil ve dengeli yaklaşmaları gerektiğini hatırlattı.

Kurul kararında şu ifadelere yer verildi: “Kamusal ya da özel tüm medya kuruluşlarından beklentimiz, adayların politikaları ve çalışmaları konusunda seçmenlerin tam ve doğru biçimde bilgilenmelerine hizmet etmeleridir. Özellikle kamusal nitelikli medya kuruluşlarının adaylar arasında haksız rekabete yol açacak şekilde kampanya haberlerine yer vermeleri, demokratik koşullarda sürdürülmesi gereken rekabeti zedeleyecektir. Medya Etik Kurulu olarak, kampanya sürecini dikkatli biçimde izleyeceğimizin ve şikâyetler çerçevesinde medya kuruluşlarını uyarma görevimizi yerine getireceğimizin bilinmesini isteriz.”

Karar 46: Özel yaşamın gizliliği esastır

Medya Etik Kurulu, bir milletvekilinin özel yaşam dokunulmazlığı sınırları içinde görülmesi gereken bir fotoğrafını üst üste 3 gün birinci sayfasından yayımlayan Volkan gazetesini uyarma

kararı aldı. Kararında, “Özel yaşamın gizliliği esastır. Üstün bir kamu yararı olmadıkça veya kişinin rızası alınmadıkça özel yaşamın gizliliğini ihlâl eden habercilik yapılmamalıdır” şeklindeki meslek ilkesini hatırlatan Kurul, gazetenin bu ilkeye aykırı biçimde davrandığını ifade etti.

Medya Etik Kurulu, kamu yararı tanımlamasında İngiliz Basın Şikâyetleri Komisyonu'nun çizdiği çerçevenin esas alınması gerektiğini ve ancak şu durumlarda kamu yararının geçerli olabileceğini ifade etti: “1. Bir suç, suistimali ya da yolsuzluğu ortaya çıkarmak; 2. Halk sağlığını ve güvenliğini korumak; 3. Toplumun yanıtılmasını engellemek.” Kurul, Volkan gazetesinin ilgili haberlerinde bu özelliklerin bulunmadığı kararına ulaştıklarını vurguladı.

Etik yasasına değil, basın özgürlüğü yasasına ihtiyaç var

Medya Etik Kurulu, KKTC Cumhuriyet Meclisi'ne sunulan Basın Etiği Yasa Önerisi'ne ilişkin bir açıklama yaptı. Açıklamada, etik alanının yasa ile tanımlanmaya çalışılmasının doğru olmayacağı ifade edildi. Medya Etik Kurulu tarafından yapılan açıklama şöyle:

“UBP Milletvekili sayın Nazım Çavuşoğlu tarafından Cumhuriyet Meclisi'ne sunulan Basın Etiği Yasa Önerisi'ni iyi niyetli, ancak doğru olmayan bir çaba olarak görüyoruz. Gazetecilik mesleğine yol gösterici nitelikteki etik ilkelerini yasa maddeleri haline getirmek, tamiri mümkün olmayacak sorunlara yol açacaktır. Demokratik ülkelerdeki özenli yönetim kurumlarının meslek örgütleri tarafından kurulması ve herhangi bir biçimde siyasal müdahaleye kapı açabilecek oluşumlardan uzak durulmasıdır. Yasa önerisinde kurulması önerilen Basın Etik Komisyonu, halihazırda gazetecilik meslek

örgütlerinin girişimiyle Medya Etik Kurulu adıyla kurulmuştur. Kurulumuz, çalışmalarını etkin biçimde sürdürmekte ve şikâyetleri değerlendirerek uyarı görevini yapmaktadır.”

Medya Etik Kurulu, Fası 79 olarak bilinen Basın Yasası'nın güncelliğini tamamen yitirdiğini ve demokratik ve özgürlükçü bir basın yasasına ihtiyaç duyulduğunu belirterek, bu yönde İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir komite oluşturulduğunu, diğer gazetecilik meslek örgütleriyle birlikte bu yasa çalışmasına destek vereceklerini belirtti.

“Kuzey Kıbrıs, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün yıllık raporlarında özgür ülkeler kategorisinde bulunmakla birlikte, bazı sorunları da olan bir ülke olarak tanımlanmaktadır. Bu sorunlar arasında, özgürlükçü olmayan yasalar da yer almaktadır” denilen açıklamada, sadece Fası 79'un değil, diğer yasalardaki basın özgürlüğünü kısıtlayıcı maddelerin de ayıklanması gerektiği ifade edildi. Bu bağlamda, halen Meclis'te görüşülmeyi bekleyen Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Korunması (Değişiklik) Yasa Önerisi'nin de bir an önce gündeme alınması çağrısını yineledi.

Medya Etik Kurulu'nun yeni üyesi, Muazzez Seldağ

Medya Etik Kurulu'nda Erten Kasımoğlu'nun istifasıyla boşalan kurul üyeliğine gazete örgütlerinin temsilcisi olarak Muazzez Seldağ atandı. Gaziveren doğumlu olan Muazzez Seldağ, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne bağlı Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo ve Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. 1983 yılında BRT'de çalışmaya başlayan Seldağ, uzun yıllar BRT'nin Ankara temsilciliğini yaptı. Muazzez Seldağ, 2012 yılında BRT'den emekli oldu.

Hasan ÖKSÜZ

hasansakir@yahoo.com

Dijital devrim, siyaset ve sosyal medya

Yeni milenyumun ilk 10 yılındaki hızında olmasa da “Üçüncü Sanayi Devrimi” diye de adlandırılan dijital devrim devam ediyor. Bilgi çağını başlatan, analog teknolojilerden dijital teknolojiye geçişi sağlayan devrimi artık hayatın her alanında hissediyoruz.

Siyaset bile dijital devrimle gelen sosyal medya üzerinden dönüyor. İçinde bulunduğumuz 2015’ten itibaren tablet ve akıllı telefonlardan internete

giriş oranının masaüstü ve dizüstü bilgisayarlardan internete giriş oranını geçmesi bekleniyor. Dünya ceplerimize girecek kadar küçülürken, son dönemde sosyal medyada yaşananlar, bu gelişmelerin hayatımıza yansımalarının iyi mi kötü mü olduğu konusunda ciddi soru işaretleri uyandırıyor.

Sosyal medyada kuralsızlık hüküm sürüyor

MEDYA’nın ilk sayılarına yazdıgımdan bu yana yaklaşık 4 yıl geçti. Yeni milenyum ile gelişimi inanılmaz hızlılara ulaşan teknoloji ve beraberinde gelişen “sosyal medya”da kurallar hala oturmamış. Etik ise “hak getire”, ahlaki değerler çoğu zaman adeta yerlerde sürünüyor. Görünen o ki, yasaların oluşumunun yüz yıllar alması ve sürekli bir devrim içinde olması gibi “sosyal medya” kuralları ve ilgili yasalar da sürekli gelişim ve değişim içinde olacak. Bu arada kişisel nedenlerden sosyal medyada çıkan kavgaların yanı sıra, siyasi nedenlerle çıkan tartışmalarda da adeta kansız cinayetler işleniyor, düzey yerlerde sürünüyor. “Bunun son örneğini şurada gördük” demek isterdim, ama insanların ceplerinde bilgisayar taşıdıkları bir devirde, değil 3 ayda bir çıkan bir yayın organında günceli yakalamak, ertesi gün çıkacak gazetede bile gündeme yetişmek imkânsız gibi.

Geçtiğimiz aylarda CTP-BG Milletvekili Doğuş Derya’nın meclisteki konuşması ve ona yönelik sosyal medyadaki tehdit ve hakarete varan ölçsüz tepkiler, kendisine yine sosyal medya aracılığıyla verilen

destek, Cumhurbaşkanlığı adayları ve onları destekleyenler arasında dozunu giderek artıran ve seçim yaklaştıkça artıracak atışmalar, seçim yasalarının ardından hız kazanması beklenen Meclis’teki Kamu Reformu Yasası ve kamu görevlilerinin çalışma saatleriyle ilgili düzenlemeler, sosyal medya gündeminde dikkat çeken ve çekmeye aday bazı başlıklar. Türkiye’de ise, korku filmlerindeki kurgu vahşetin bile ötesinde insan aklını almayacak Özgecan cinayetinin ardından, Nihat Doğan isimli şarkıcının sosyal medyadaki paylaşımı ne kadar üzücüyse de ona toplumun hemen her kesiminden gösterilen sert tepki ve adeta bir anda dışlanması toplum duyarlılığı açısından geleceğe dair o kadar umut vericiydi.

Hayatın her alanında olduğu gibi sosyal medyada da özgürlük önemli ancak sosyal medya kullanıcıları özgürlüklerinin, başkalarının özgürlüklerinin başladığı noktada sona erdiğini akıllarından çıkarmamalı.

E-Kitap yaygınlaşıyor

Gelişmiş ülkelerde önemli satış rakamlarına ulaşan ve basılı kitap satışlarını yakalayan dijital platformdaki e-kitap yayınları,

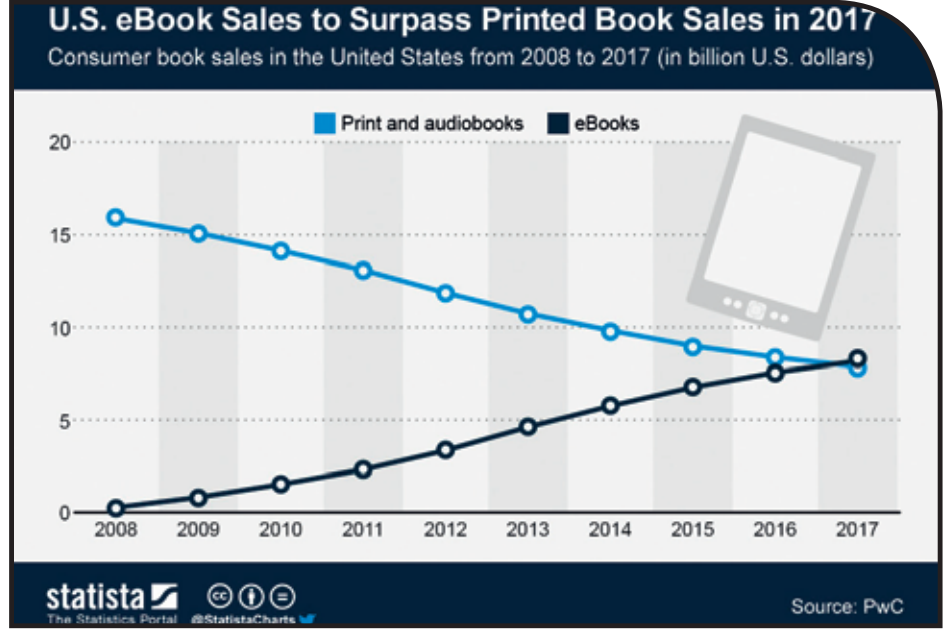
Dünya’daki hızıyla olmasa da Türkçe kitaplarda da önemli bir gelişim eğiliminde. Artık Türkçede yeni çıkan birçok basılı kitap, aynı anda e-kitap olarak da, maliyetin düşüklüğü sayesinde de basılına oranla daha uygun fiyatlara yayımlanıyor. İlginizi çekebilecek yeni e-kitaplara sayfalarımızda yer verirken, kitapevlerimize de bir nebze destek çerçevesinde basılı kitap okuyanlar için ülkemizden kitapevlerinin web adreslerini de paylaşacağız. Bu arada Türkiye’de de TÜBİTAK destekli “e-kitap” projesi konusunda önemli ve başarılı çalışmalar yürütülüyor. Bu projeden önümüzdeki sayılarda daha ayrıntılı bahsedeceğiz.

E-kitaptaki gelişmelere karşın, basılı kitaplar, kitabının sayfalarına dokunmayı, kağıt kokusunu, kitaplarını rafa dizmeyi seven okurların güçlü direnişiyi hala önemini koruyor. ABD’de, konuyla ilgili 2014 yılı rakamlarını değerlendiren uzmanlar basılı kitaplar ve e-kitapların birbirine darbe vurmadan “barış içinde” var olabileceği öngörüsünde bulunuyor. Elinde tabletle doğan nesiller büyüyüp, basılı kitapla büyüyen nüfus azaldıkça bu rakamlar ne oranda değişecek önümüzdeki yıllarda göreceğiz.

Nielsen araştırması

ABD’de Nielsen tarafından yapılan araştırmaya göre, 2014’ün ilk altı ayında e-kitap satışı, toplam kitap satışının yüzde 23’ünü oluştururken, basılı kitapların satış oranı yüzde 67 oldu. Pricewaterhouse Coopers firmasının yaptığı ve ünlü internet gazetesi Huffington Post’ta yer alan istatistik ve öngörülere göre 2017 yılında ABD’de e-kitap satışları basılı kitap satışlarını geçecek. Aynı araştırmaya göre, e-kitapların daha ucuz olması nedeniyle dolar bazındaki satış geliri düşecek ancak maliyetlerin daha düşük olması sonucu kar oranında olumsuz bir değişim beklenmiyor.

Yeni cihazın devreye girmesiyle ADSL’de rahatlatma

İnternet Servis Sağlayıcılarına (ISP) yeterli port verilememesinden dolayı son kullanıcı internet hızlarında özellikle yoğun saatlerde yaşanan problemlere çözüm amacıyla Telekomünikasyon Dairesi’nce kurulan yeni ADSL cihazı (SSG/Router), 2014’ün son günlerinde devreye alındı.

Devreye alınan cihazın özellikleri ve sağlayacağı yararlar kısaca şöyle: “50 bin aboneyi aynı anda sonlandırabilme kapasitesine sahip olan cihaz, ilerde hardware

değişikliğine ihtiyaç olmadan lisans alımıyla abone sayısını 256 bine kadar çıkarmaya imkan veriyor. Bundan önceki cihazda bu kapasitenin 16 bin olduğunu hatırlatmak fayda var. Yeni cihazın switching kapasitesi yaklaşık 7 Terabit/s iken eskisinin sadece 64 Gigabit/s olduğu düşünüldüğünde yeni cihazın güçlü bir kapasiteye sahip olduğu net bir şekilde görülmekte. Eski ile yeni karşılaştırılması yapmaya devam edersek, daha önce 8 adet Gigabit ethernet port mevcut iken bu sayı şu anda 96 adettir ve bu sayı ihtiyaç olduğunda kart alımı ile artırılabilir.”

İnternet Servis Sağlayıcılarına yeterli port imkanı verilemediğinden

son kullanıcı internet hızlarında özellikle yoğun saatlerde problemler yaşamaktaydı (video izlerken donmalar v.s). Bu problemlerle ilgili (sorunların band yetersizliğinden kaynaklanan kısmı) gerek ISP’lerden gerekse son kullanıcılardan elde edilen intiba bu sorunların büyük ölçüde çözüldüğü şeklindedir.

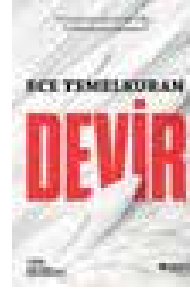
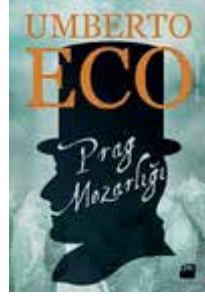
Konuyla ilgili uzmanlardan aldığımız bilgilere göre, yeni cihazın devreye girmesiyle artık, son kullanıcıların ADSL servislerini kullanırlarken yaşadıklarını sorunların büyük bir çoğunluğunun, telefon hatlarındaki sorunlar veya modemlerin ayarlarının bozulmasından kaynaklandığı gözlemleniyor.

Yeni yayımlanan E-Kitaplar

Aşağıda yeni yayımlanan e-kitaplardan bir seçki bulacaksınız. Türkçe e-kitaplara; www.idifix.com ve www.kitapyurdu.com adresinden ulaşıp tabletiniz, kitap okuyucunuz veya telefonunuza

indirip okuyabilirsiniz. Söz konusu sitelerde hemen her formatta kitap bulunuyor. Basılı kitap sevenler de Khora Kitap Cafe'nin <http://www.khorakitapcafe.net/>, Işık Kitapevi'nin <http://www.isikkitapevi.net/store/>, Galeri Kültür'ün <http://www.galerikulturyayinlari.com/>, <http://www.denizplaza.net/>, Kıbrıs Türk

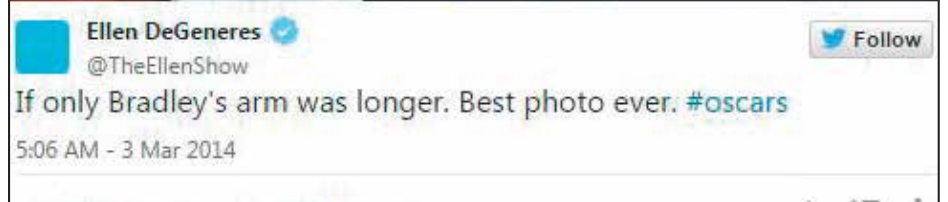
Eğitim Vakfı'nın <http://www.ktev.org/>, Berberoğlu Kitap-Kırtasiye'nin <https://www.facebook.com/pages/Berberoğlu-Kitap-Kırtasiye>, Rüstem Kitapevi'nin <https://www.facebook.com/rustemkitapevi.cultureclub> internet adreslerine göz atabilirler. Bu sitelerden bazıları çok başarılı ve titizlikle hazırlanmış.

Sosyal medyada 2014 raporu

Geçtiğimiz yıl Oscar töreninin sunucusu Ellen De Generes'in Twitter'den paylaştığı ve 3 milyondan fazla retweetlenen Bradley Cooper selfiesinin yanı sıra, toplamda 672 milyonu aşan Dünya Kupası Tweetleri, Nijerya'da Boko Haram'ın kaçırdığı kızlar için #BringBackOurGirls hashtagıyla yayımlanan tweetler, ABD'de #BlackLivesMatter hashtagıyla yayımlanan Ferguson protestolarının tweetleri, Honk Kong protestoları ve İskoçya'daki bağımsızlık referandumu sırasında yayımlanan tweetler gündemde önemli yer tuttu.

Türkiye'de ise en çok twitlenen olaylar tahmin edebileceğinizin aksine siyasetten değil spordandı. Dünya Kupası Türkiye'de de en çok izlenen olay olurken, Fenerbahçe'nin şampiyonluğu bunun ardından geldi. Bu arada ünlü komedyen Cem

Yılmaz 7 buçuk milyonu aşan takipçi sayısı Twitter gündemindeki yerini de açık ara korudu. Cem Yılmaz, son gösterisinde "Son Umut" filminde

birlikte çalıştığı Russell Crowe'ü anlattı: "Russell'in Twitter'da 1.5 milyon takipçisi var. Benim 7.5 milyon diye deliriyor!"

CHINA BAZAAR

Lefkoşa Şubemiz

Girne Şubemiz

Porselen, hediyelik eşya, züccaciye,
oyuncak, elektronik gereçler ve
bir çok yeni çeşitlerimizle,

**HALKIMIZIN
HİZMETİNDEYİZ...**

G. Mağusa Şubemiz

LEFKOŞA
📍 Şht. Gzt. Hasan Tahsin Cad.
No:70 - Lefkoşa
☎️ (0392) 223 81 32 / 33
📞 (0392) 223 37 29

G. MAĞUSA
📍 Şht. İbrahim Hasan Sok.
Ayluka Bölgesi - G. Mağusa
☎️ (0392) 366 79 40 / 41
📞 (0392) 366 79 43

GİRNE
📍 Girne Çatalköy Yolu
Karakum Çıkışı
☎️ (0533) 826 15 50

✉️ info@chinabazaarcyprus.com

Doğuş Ö. ÇİFTÇİOĞLU
dogusozokutan@gmail.com

Dilek Çetereisi yuva kurdu

Kıbrıs Gazetesi Haber Müdür Yardımcılarından, kıdemli gazeteci Dilek Çetereisi, Mehmet Rıza ile

hayatını birleştirdi. Bir süre önce nişanlanan çift, geçtiğimiz ay da Lefkoşa'da Nikah Dairesi'nde imzaları atarak beraberliklerini resmileştirdi.

Çiftin yaz aylarında düğün töreni yapması bekleniyor. Çetereisi ve eşine bir ömür boyu mutluluk diliyoruz.

Kıbrıs Postası'ndan farklı bir uygulama

Kıbrıs Postası her salı günü kendi alanında başarılı bir kişiye Genel Yayın Yönetmenliği koltuğunu devredip, bir günlüğüne onun yönetiminde gazeteyi yayına hazırlamaya devam ediyor. Bu farklı uygulamayla birlikte siyasetçi, iş insanı, sivil toplum örgütü temsilcisi, sanatçı gibi toplumda kendi alanlarında başarılı kişiler Kıbrıs Postası Gazetesi'ne davet ediliyor; haber merkezini yönetiyor, haber toplantılarına başkanlık ediyor ve başyazı yazıyorlar.

Adel bebek doğdu

“Günlük Kıbrıs” haber sitesinin Genel Yayın Yönetmeni, AS TV programcısı Emin Akkor ve Eda Hançer Akkor'un bebekleri dünyaya geldi. Çiftin “Adel” ismini verdikleri bebeğe, biz de sağlıklı uzun bir ömür diliyoruz.

BRTK HD yayına geçti

Bayrak Radyo Televizyon Kurumu, Kıbrıs Türk yayıncılığı adına önemli bir adım atarak HD yayına geçti. BRT, TRT'yle yaptığı işbirliği protokolü çerçevesinde yürüttüğü altyapı çalışmalarını tamamlayarak HD yayına başladı.

Arslan Mengüç beyin kanaması geçirdi

Gazeteci Arslan Mengüç (71) 2 Şubat'ta beyin kanaması geçirdi. Önce Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'nde, ardından YDÜ Hastanesi'nde tedavi gören ve Mengüç'ün sağlık durumunun iyiye gittiği belirtildi.

Yeni bir gazete: Yeni Bakış

KKTC'de "Yeni Bakış" adıyla yeni bir gazete yayın hayatına başladı. Genel Müdürlüğü'nü Hülya Özkoyuncu'nun üstlendiği gazete, internet üzerinden de yayınlanıyor.

Tolgay ve Moreket'e TÜRKSOY ödülü

Kıbrıs gazetesi yazarlarından Ahmet Tolgay ve Havadis gazetesi yazarlarından Mehmet Moreket'e Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) ödülü verildi. Medya çalışanlarının Türk dünyasına ilişkin farkındalıklarını artırmak amacıyla her yıl Türkiye'den ve Türk dünyasından seçilmiş basın mensuplarına verilen ödüllerden ikisi bu yıl Tolgay ve Moreket'e Ankara'da düzenlenen törende takdim edildi.

Olağan Denemeler'e ABD'den ödül

Gazeteci Doğuş Özokutan Çiftçioğlu-Vasvi Çiftçioğlu çiftinin yönetmenliğini yaptığı ve Kıbrıs'ta çektiği "Olağan Denemeler" adlı kısa filmi, ABD'de düzenlenen bir yarışmada ödül kazandı.

Tiyatro sanatçısı Hatice Tezcan'ın başrolde oynadığı filmin, dünyanın en eski bağımsız film festivali Worldfest Houston'dan kazandığı ödül 10-19 Nisan'da düzenlenecek etkinlikte verilecek. Filmin hangi kategoride ödül aldığı ise ödül töreni sırasında açıklanacak.

KTGB'den Haberler

Gözde Ermetal KARADENİZ
gozde_ermetal@hotmail.com

İçişleri Bakanı Uluçay'la Basın Yasası görüşüldü

Eylül ayında göreve başlayan Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin yeni yönetimi, İçişleri Bakanı Teberrüken Uluçay'la Basın Yasası konusunu görüştü.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı İzzet Volkan da, gazeteciliğin özveri ve fedakarlık isteyen bir meslek olduğunu, gazetecilerin zor şartlarda mesleklerini icra ettiklerini kaydetti.

İçişleri Bakanı Teberrüken Uluçay ise Basın Yasası konusunda çalışma yapıldığını söyleyerek, elinden gelen katkıyı koymaya hazır olduğunu ifade etti.

Uluçay, Basın Yasası'nı ileri götürmeye hazır olduklarını belirtti

Gazeteciler yılbaşı kokteylinde bir araya geldi

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin (KTGB) yeni yıl kokteyli 16 Ocak akşamı birlik lokalinde yapıldı. Gazetecilerin katıldığı kokteylde, Lefkoşa Belediyesi Orkestrası'ndan sanatçılar da dinleti sundu. Kokteylde konuşan Birlik Başkanı İzzet Volkan, düşünce ve ifade

özgürlüğü ile basın özgürlüğünün çağdaş ülkeler seviyesine gelmesi için mücadelelerinin süreceğini vurguladı. Geçen yıl hayatını kaybeden gazetecileri anan İzzet Volkan, üyelere birliğin çalışmalarıyla ilgili de bilgi aktararak birlik, beraberlik ve katılımcılık mesajı verdi.

TAK'ın Medya Etik Kurulu kararlarıyla ilgili yayınına açıklama

KTGB Başkanı İzzet Volkan, birlik yönetim kurulunun, "Medya Etik Kurulu'nun kararlarının TAK tarafından sansür uygulanarak kamuoyuna duyurulması" konusunu değerlendirdiğini kaydederek, bu

durumun kabul edilemez ve üzüntü verici olduğu sonucuna vardığını belirtti.

KTGB Yönetim Kurulu adına yaptığı yazılı açıklamada, "ülkemiz medyasının ana haber kaynaklarından biri olma özelliğini taşıyan TAK'ın, böylesi önemli bir konuda öncü ve örnek olması gerektiğini vurgulamak isteriz" diyen Volkan, TAK'ın Medya Etik Kurulu'nun son kararını

kamuoyuna veriş şeklinin sansür olup olmadığı konusundaki düşüncelerinin açık olduğunu ifade etti.

TAK'ı, Medya Etik Kurulu'nun aldığı kararları haber yaparken daha titiz olmaya davet eden Volkan, Kıbrıs Türk halkının biricik kamu ajansı olan TAK yönetimini, Medya Etik Deklarasyonu'nu sahiplenmeye ve uygulamaya çağırdı.

KTGB: “Gazeteciler Birliği BRT’nin sansürüne uğradı”

KTGB Yönetim Kurulu, Bayrak Radyo Televizyon Kurumu’nun (BRTK) sansür uygulamasını kınadı. KTGB’den konuyla ilgili yapılan yazılı açıklamada “Örgütümüzün birçok üyesinin de emek verdiği devlet televizyonu BRT, Kıbrıs Türk basını açısından kabul edilemez bir sansür olayına sahne olmuştur” denildi.

Açıklamada, BRTK Yönetim Kurulu’nun son toplantısı sırasında KTGB temsilcisi Halil Davulcu’ya dönük tavırları nedeniyle Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Özejder’e yazılan ve dağıtım Başbakan ve Başbakan Yardımcısı’na da yapılan yazıya ilişkin haberin, BRT’nin ana haber bülteninde kırpılarak ve

özünden kopartılarak sunulduğu ifade edildi.

KTGB’nin sansüre karşı mücadelesini sürdüreceği dile getirilen açıklamada, “Bir gazeteci örgütüne dahi sansür uygulamaya cüret eden zihniyeti her platformda teşhir etmeye devam edecektir” denildi.

Charlie Hebdo saldırısı kınandı

KTGB Yönetim Kurulu, Fransız mizah dergisi Charlie Hebdo’nun ofisine düzenlenen saldırıyı kınadı.

KTGB Yönetim Kurulu adına yapılan açıklamada, “Söz konusu silahlı terör saldırısı, ifade ve basın özgürlüğünü kısıtlamaya yönelik, ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını artırıcı bir davranıştır” denildi.

Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu’nun Medya Mutabakatı’na imza

Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu ve medya örgütleri arasında imzalanan “Uyuşturucu ile Mücadele Konusunda Medya Mutabakatı”na Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği de imza koydu. Medyanın, uyuşturucu ve madde bağımlılığı konularındaki haberlerine ışık tutmak ve yol göstermek amacıyla hazırlanan mutabakatı, Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu Başkanı Hasan Karaokçu, Medya

Etik Kurulu Başkanı Prof. Dr. Süleyman İrvan, Yayın Yüksek Kurulu Başkanı İlkey Diren, Basın Konseyi Başkanı Doç. Dr. Şule Aker, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı İzzet Volkan ve Kıbrıs Türk Gazeteciler Cemiyeti İkinci Başkanı Ali Hançerli imzaladı.

KTGB’den Öz’e çağrı

KTGB, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlık Divanı Üyesi ve TC-KKTC Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Ömer Faruk Öz’ü, “Kuzey Kıbrıs’taki siyasi tartışmalara müdahil olmak yerine Türkiye’de giderek kötüleşen basın özgürlüğü ve demokrasi konularında çağdışı uygulamalardan vazgeçmeye ve Kuzey Kıbrıs’ta olup bitenlere karşı önyargısız olmaya” davet etti.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu, Ömer Faruk Öz’ün CTP-BG milletvekili Doğuş Derya’ya yönelik açıklamalarını “tuhaf” diye niteleyerek, Türkiye’deki basın ve fikir emekçilerinin yaşamakta olduğu baskıları kaygıyla izlediklerini belirtti. KTGB açıklamasında, Doğuş Derya’dan ‘özür’ talep eden ve ‘suç duyurusu’ndan söz eden Ömer Faruk Öz’ün Derya’nın konuşmasını tekrar dinlemesi de tavsiye edildi.

Medyaya tarafsızlık çağrısı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu, yazılı ve görsel basına, 19 Nisan’da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili “tarafsızlık ve eşitlik” ilkesine bağlı kalarak yayın yapma çağrısında bulundu. Birlik açıklamasında, halkı en doğru şekilde bilgilendirmesi gereken medyanın, seçim sürecinde de halkı doğru, tarafsız ve olabilecek en eşit koşullarda bilgilendirmesi gerektiği vurgulandı.

Medya Başarı Ödülleri Yarışması’na başvurular 13 Nisan’a kadar

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği’nin 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü nedeniyle düzenlenmekte olduğu “Medya Başarı Ödülleri Yarışması” için başvuru kabulüne başlandı. Başvurular 13 Nisan’a kadar devam edecek ve seçici kurulun ödülle layık bulunduğu gazetecilere ödülleri 3 Mayıs’ta düzenlenecek etkinlikte verilecek.

Daha çağdaş ve evrensel bir logo için çalışma başlatıldı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu birliğe daha çağdaş ve evrensel bir logo tasarlanması için çalışma başlattı.

Birlik yönetimi bu amaçla, YDÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Görevlisi Sanatçı Hikmet Uluçam'dan profesyonel hizmet talebinde bulundu.

KTGB Yönetim Kurulu yaptığı uzun tartışmaların ardından, birliğin uluslararası

ilişkilerine destek olacak, evrensel, çağdaş ve basın alanını kucaklayan bir logonun hayata geçirilmesi gerektiğini kararlaştırdı.

Hikmet Uluçam, saptamış ilkeler doğrultusunda yaptığı logo eskizlerini kurul üyeleriyle tartışarak çalışmalarını sürdürüyor.

Adaylardan ziyaretler

19 Nisan'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde bazı adaylar Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ni ziyaret etti.

Siber'in ziyareti

Cumhuriyet Meclisi Başkanı ve Cumhuriyetçi Türk Partisi-Birleşik Güçler (CTP-BG) Cumhurbaşkanlığı adayı Sibel Siber, basının kamu yararı için büyük bir güç olduğunu, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin (KTGB) de büyük önem taşıdığını belirterek, "Bizler, temiz siyaset ve temiz toplum ilkesini savunuyoruz. Bu konuda medyaya büyük görevler düşüyor" dedi.

CTP-BG Cumhurbaşkanlığı Adayı Siber, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ni ziyaret ederek medyanın sorunlarını tartıştı ve

cumhurbaşkanlığı adaylığıyla ilgili bilgi verdi.

Siber konuşmasında Gazeteciler Birliği'nin önemine değinirken, KTGB'nin Medya Etik Kurulu'nu oluşturmasından dolayı bir teşekkürü hak ettiğini dile getirdi.

Özersay'ın ziyareti

Bağımsız Cumhurbaşkanlığı adayı Kudret Özersay, sorunların üzerine gidecek yeni ve enerjik bir siyasi liderliğin ülkede pek çok şeyin değişmesine yardımcı olacak bir başlangıç teşkil edeceğini söyledi.

Özersay, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ni ziyaret ederek, bu alanda yaşanan sorunları dinledi ve Cumhurbaşkanlığı konusundaki vizyonunu anlattı.

Kudret Özersay, "Durumu idare etmek ve yıllardır yapılanların aynısını yapmak için değil, herhangi bir siyasi partiye vefa borcu olmayan bir anlayışla ülke yönetiminde yeni bir soluk olmak için gerçek değişimi hep birlikte başarmak zorundayız ve başaracağız" dedi.

Akıncı'nın ziyareti

Bağımsız Cumhurbaşkanlığı adayı Mustafa Akıncı da Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği yöneticileriyle yaptığı toplantıda "Dört Boyutlu Siyasetiyle" ilgili açıklamalarda da bulunarak kendisine yöneltilen soruları yanıtladı.

Akıncı Gazeteciler Birliği camiasının adaylara eşit ve adil davranması konusunda duyarlılık göstermelerini istedi.

